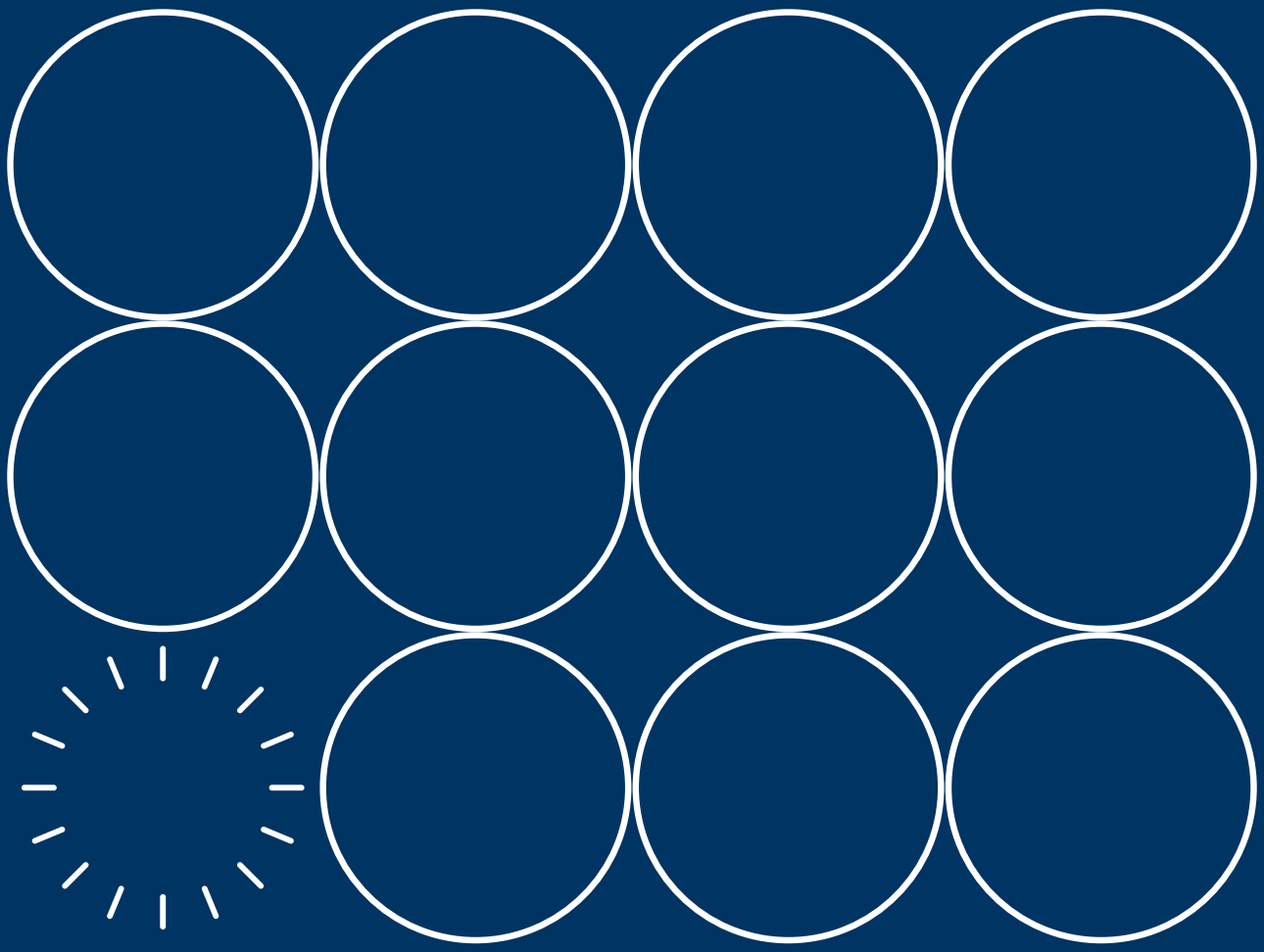
İstanbul Planlama Ajansı

Eylül 2025

İstanbul Barometresi

istanbul barometresi

ISBN: 978-625-96827-8-5
İstanbul Planlama Ajansı Yayınıdır.

İçindekiler

1. YAŞAM MALİYETİ **09**
1.1 İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti 10
1.2 Ürün Grubu Fiyatlarının Aylık ve Yıllık Değişimi 11
1.3 Yenidoğan Bütçesi 14
Yaşam Maliyeti Metodolojisi 19

2. GÜNDEM ARAŞTIRMALARI **21**
2.1 Eylül Gündemi 22
2.2 Ekonomi 24
2.3 Tüketim Alışkanlıkları 28
2.4 Balık Tüketimi Alışkanlıkları 30
2.5 İyi Olma Hali 31
Gündem Araştırmaları Metodolojisi 33

3. TEMATİK DOSYA: **35**
Devlet ve Özel Okullar Arasında Eğitim Farklılıkları: Veli Deneyimleri
3.1 Uzman Görüşü 36
3.2 Araştırma Bulguları 38
3.2.1 Eğitim Harcamaları ve Okul Tercih Dinamikleri 38
3.2.2 İlköğretimde Kazandırılması Hedeflenen Beceriler 40
3.2.3 Okul Memnuniyeti ve Algılanan Kalite 41
3.2.4 Ev Ödevleri, Destek Eğitim ve Özel Ders Eğilimleri 42
3.2.5 Okulda Beslenme Alışkanlıkları ve Kantin Tercihleri 43
3.2.6 Okul Güvenliği, Akran İlişkileri ve Zorbalık Deneyimleri 43
Tematik Dosya Metodolojisi 45

4. SEKTÖREL VERİLER **47**
4.1 Konut Piyasası 48
4.2 Ulaşım 54
4.3 Turizm 61
4.4 Çevre 66
4.5 Maliye 70
4.6 Dış Ticaret 78
4.7 İşgücü Piyasası 82
Sektörel Veriler Metodolojisi 88

Yönetici Özeti

İstanbul Barometresi'nin altıncı sayısından merhaba,

Bu yayın, İstanbul'un toplumsal, ekonomik ve demografik dinamiklerini kapsamlı biçimde analiz ederek kentin bugünkü durumunu anlamak ve geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunmak amacıyla hazırlandı. Yaşam Maliyeti Araştırması, Gündem Araştırmaları, Tematik Dosya ve Sektörel Veriler olmak üzere dört temel çalışmanın bulgularını bir araya getirmektedir.

Yaşam Maliyeti Araştırması, İstanbul'da yaşamanın bireyler ve haneler üzerindeki ekonomik etkilerini ortaya koymaktadır. Gıda, barınma, ulaşım, sağlık ve eğitim gibi temel harcama kalemlerine ilişkin 9 başlık ve 321 maddeden oluşan ürün sepeti üzerinden hareketle hane tüketiminin %81,4'üne tekabül eden 189 ürünün fiyatları çerçevesinde yapılan hesaplamalar sonucunda, 2 yetişkin ve 2 çocuktan oluşan dört kişilik bir bir ailenin ortalama yaşam maliyeti 102.045 TL olarak tespit edildi. Bu maliyet, bir önceki aya göre %3,4 ve geçen yılın aynı dönemine göre ise %42,9 oranında artış gösterdi. Ürün grupları bazında en dikkat çekici yıllık fiyat artışı %107,8 ile eğitimde yaşanırken, bunu %62 ile konut harcamaları takip etti. Aylık bazda en yüksek artış ise %8,5 ile toplu ulaşım ve yakıtta görüldü. Seçili ürünlerde yıllık fiyat değişimleri incelendiğinde, bebek maması %71,4, süt %36,4 ve et/kıyma %31,8 oranında artış gösterdi.

Araştırma kapsamında yıllık olarak hazırlanan **Yenidoğan Bütçesi** çalışması gerçekleştirildi.Yenidoğan bir bebek ve doğum yapan annenin ilk dönem ihtiyaçları, 8 ana kategori altında incelendi ve toplam 42 farklı kalemin maliyeti değerlendirildi. 2025 Eylül dönemi itibarıyla Yenidoğan Bütçesi toplam 56.656 TL olarak hesaplandı. 0-1 yaş arası bez ve mama giderleri eklendiğinde bu tutar 96.796 TL'ye yükseldi. Buna göre yenidoğan bebeğin ilk yıl bakım maliyeti yaklaşık 4,4 asgari ücrete denk geldi.

Gündem Araştırmaları, İstanbulluların yaşam memnuniyeti, ekonomik beklentileri, sosyal dayanışma algısı ve günlük yaşam deneyimlerine ilişkin periyodik veri toplamaktadır. Temsili bir örneklemle gerçekleştirilen bu çalışmada, katılımcıların görüş ve beklentileri düzenli olarak izlenmektedir. Eylül ayında Türkiye'nin en önemli gündemi olarak %25,4'lük bir oranla Filistin-İsrail savaşı ilk sırada belirtilirken, %21,2 ile Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve ahmak davası cezasının onanması ikinci sırada yer aldı. İstanbul özelinde ise %37,6 oranıyla Boğaziçi Üniversitesi'nde 15 yaşında kız çocuğunun öldürülmesi ve %36,7 ile Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve ahmak davası cezasının onanması gündemin başında geldi. Katılımcıların %53,9'u geçinmekte zorlandığını belirtirken, %31,4'ü geçinemediğini ve bazı ödemelerle temel ihtiyaçları karşılayamadığını ifade etti. Katılımcıların %49,5'i ise Eylül 2025 döneminde hanesinde yeterli gıdaya ulaşamama endişesi yaşadığını belirtti. Ekonomik zorluklar fatura ödemelerine de yansıdı ve katılımcıların %18,3'ü tüm fatura ve aidatlarını ödeyemediğini bildirdi. İstanbulluların stres seviyesi 7,2; mutluluk seviyesi ise 4,8 olarak ölçüldü.

Tematik Dosya, kapsamında, bu ay devlet ve özel okullar arasında eğitim farklılıkları veli deneyimleri üzerinden ele alındı. Devlet okulunda çocuğu olan velilerin %39,7'si eğitim masrafları nedeniyle borçlandığını belirtirken, özel okul velilerinde bu oran %24,5'tir. Özel okul velilerinin yıllık ortalama eğitim harcaması 857 bin TL'ye ulaşarak devlet okullarının 6,5 katına çıktı. Akademik başarı, öğretmen niteliği ve fiziki koşullara ilişkin memnuniyet özel okullarda %80'lerin üzerinde seyrederken, devlet okullarında bu oran %50-60 aralığında kaldı. Beslenme alışkanlıklarında ise devlet okullarında beslenme çantası, özel okullarda ise kantin tercihleri öne çıktı. Her iki okul türünde de velilerin ortak güvenlik endişesi trafik yoğunluğu olurken, devlet okullarında okul çevresindeki risklere yönelik kaygının daha yüksek düzeyde olduğu görüldü.

Sektörel Veriler, kentin ve ülke genelinin güncel istatistiklerini, demografik eğilimlerini ve ekonomik göstergelerini paylaşarak kamu kurumları ve özel sektör için veri temelli karar alma süreçlerine katkı sunmayı hedeflemektedir. Bu ayın verilerine göre:

- **Konut Piyasası:** 2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'da konut satışları geçen yılın aynı dönemine göre %12,1 artarak 21 bin 814'e ulaştı. Türkiye genelinde gerçekleşen satışların %15,2'sini oluşturan bu rakam, bir önceki aya göre %5,8'lik bir düşüşe işaret etti. Satışların %66,8'i Avrupa Yakası'nda gerçekleşti; bu bölgede geçen yılın aynı dönemine kıyasla artış oranı %19 olurken Anadolu Yakası'nda artış %0,2'de kaldı.

- **Ulaşım:** 2025 yılı Eylül ayında İstanbul'da toplu ulaşım hareketliliği yaz dönemine kıyasla belirgin biçimde arttı. Toplam yolculuk sayısı bir önceki aya göre %12,8 arttı. Okulların açılmasıyla birlikte hafta içi yolculuklarda %22,3'lük artış yaşandı. Ulaşım türleri içinde otobüs %42,7'lik payla ilk sırada yer aldı; onu %35,8 ile metro ve tramvay izledi. Metro hatları arasında M2 Yenikapı–Hacıosman hattı 11 milyona yaklaşan yolculukla öne çıktı. Hatlar arasında yıllık en yüksek artış %25,6 ile M9 Ataköy–Olimpiyat hattında, en fazla düşüş ise -%16,9 ile TF1 Maçka–Taşkışla teleferik hattında gerçekleşti.

- **Turizm:** 2025 yılı Ağustos ayında İstanbul turizmi, hem hava trafiği hem de ziyaretçi sayılarında artış eğilimini sürdürdü. İstanbul'daki havalimanlarında ticari uçuş sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %12,8 artarak 75 bin 221'e ulaştı. Temmuz ayı konaklama verilerine göre, İstanbul'daki doluluk oranı %52,6 seviyesinde gerçekleşti; yabancı ziyaretçilerin ortalama kalış süresi 2,38 gün, yerli ziyaretçilerin ise 1,86 gün oldu. Yabancı turistlerin geceleme sayısı yıllık bazda %21,4, yerli turistlerin ise %76,1 arttı.

- **Çevre:** 2025 yılı Eylül ayında İstanbul'un ortalama hava kalitesi 29 HKİ olarak "iyi" seviyede ölçülürken, hava kirliliğinin en yüksek olduğu istasyon 53 HKİ ile Göztepe oldu. İstanbul genelinde hava kirliliği bir önceki aya göre 3 birim azaldı; en temiz istasyonlar ise Kandilli 1 ve Üsküdar 1 olarak belirlendi.

  Temmuz 2025 döneminde İstanbul'un elektrik tüketimi 3,98 milyon MWh olarak gerçekleşti ve Türkiye toplamının %14,6'sını oluşturdu. Tüketimin %44,4'ü kamu ve özel sektör yapılarından, %28,6'sı meskenlerden, %26'sı sanayiden kaynaklandı. Aynı dönemde İstanbul'da doğal gaz tüketimi 355,9 milyon Sm^3 oldu ve Türkiye toplamının %10,1'ini oluşturdu. İstanbul'daki doğal gazın %44,8'i dönüşüm ve çevrim faaliyetlerinde, %27,3'ü konutlarda, %19,5'i hizmet sektöründe kullanıldı.

- **Dış Ticaret:** 2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'da ihracat 9,5 milyar dolar, ithalat ise 13,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Geçen yılın aynı dönemine göre ihracat %1,2, ithalat ise %4,4 azaldı. İstanbul, Türkiye genelinde ihracatın %48,5'ini, ithalatın ise %55,9'unu oluşturdu. Şehrin dış ticaretinde Almanya ve Çin öne çıktı; Almanya'ya yapılan ihracat geçen senenin aynı dönemine göre %4,1 artarken, Çin'den yapılan ithalat %1,9 azaldı. En çok ihracat yapılan ülkeler sırasıyla Almanya, Birleşik Krallık ve ABD olurken; ithalatta Çin, Almanya ve Rusya ilk üç sırayı paylaştı.

- **İşgücü Piyasası:** 2025 yılı Temmuz ayında İstanbul'da toplam 4 milyon 756 bin 4A sigortalı aktif çalışan bulunurken, bir önceki yıla kıyasla 4A'lılarda %0,9 azalış yaşandı. Aktif sigortalıların %81,3'ünü 4A, %11,3'ünü 4B, %7,4'ünü 4C statüsündekiler oluşturdu. 4A zorunlu sigortalı çalışanların %62,1'i erkeklerden oluşturdu. Özel sektörde çalışanların oranı %93,3, kamu sektöründe çalışanların oranı ise %6,7 olarak belirlendi.

Saygılarımızla

1.

Bölüm

Yaşam Maliyeti

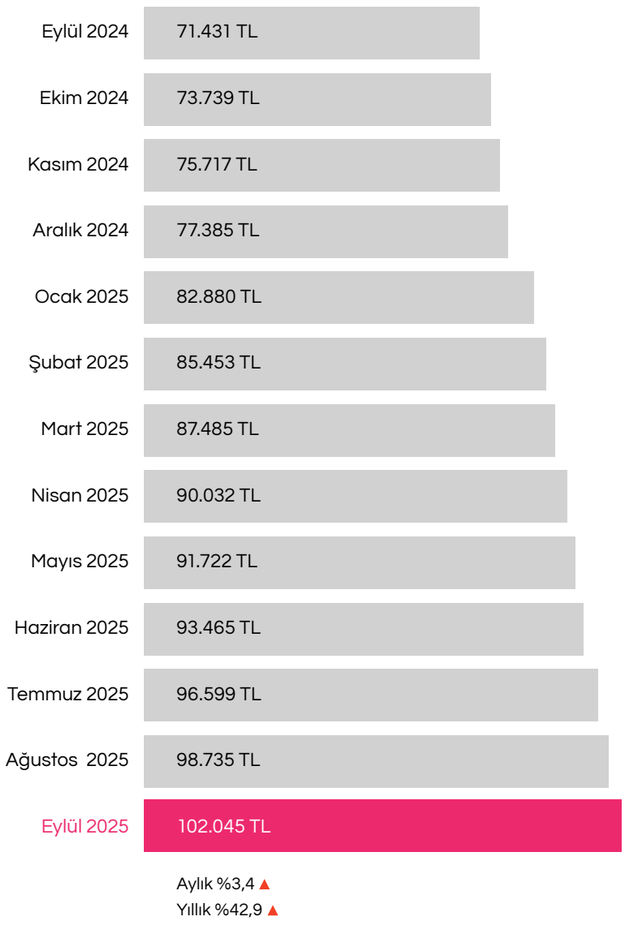
1.1 İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti

Eylül 2025 döneminde İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti 102.045 TL olarak hesaplandı.

2025 yılı Eylül ayında İstanbul'da dört kişilik bir ailenin ortalama yaşam maliyeti geçen aya göre %3,4 artarak 102.045 TL olarak hesaplandı. Geçen yılın aynı dönemine göre artış oranı %42,9 oldu.

▶ Grafik 1. İstanbul'da 4 Kişilik Hanenin Yaşam Maliyeti

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Eylül 2025

1.2 Ürün Grubu Fiyatlarının Aylık ve Yıllık Değişimi

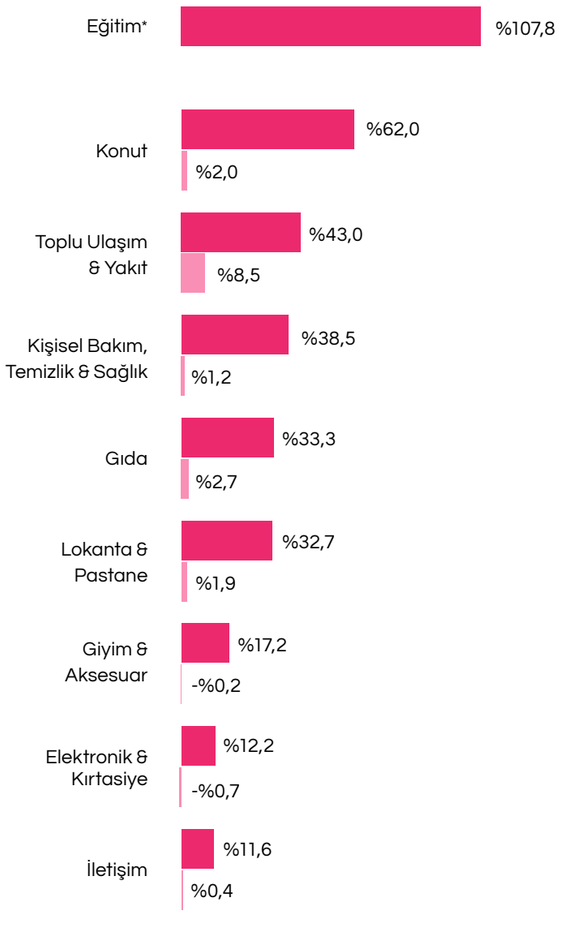
Konut harcama grubunda yıllık bazda artış %62 oranında hesaplandı.

Grafikte temel ihtiyaçların ve tüketim maddelerinin 9 kategoride gruplandırılmış biçimde fiyat değişimleri incelenmektedir. 9 ürün kategorisinin ortalama aylık ve yıllık değişimi gözlemlenmektedir.

Eylül 2025 döneminde bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla en çarpıcı fiyat artışı %107,8'lik oranla eğitim kategorisinde gerçekleşti. Yıllık değişim oranı sıralamasında eğitimi, %62 artışla konut ve %43 ile toplu ulaşım & yakıt kategorileri takip etti. Aylık değişim oranları incelendiğinde de toplu ulaşım & yakıt harcamaları %8,5; gıda harcamaları %2,7 ile en yüksek artış görülen kategoriler oldu. Kişisel bakım, temizlik & sağlık harcamalarında aylık %1,2; lokanta & pastane harcamalarında %1,9 artış görülürken; giyim & aksesuar harcamaları -%0,2'lik oranla geçen aya göre azaldı.

▶ Grafik 2. Ürün Grubu Fiyatlarının Ortalama Aylık ve Yıllık Değişimi

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Eylül 2025

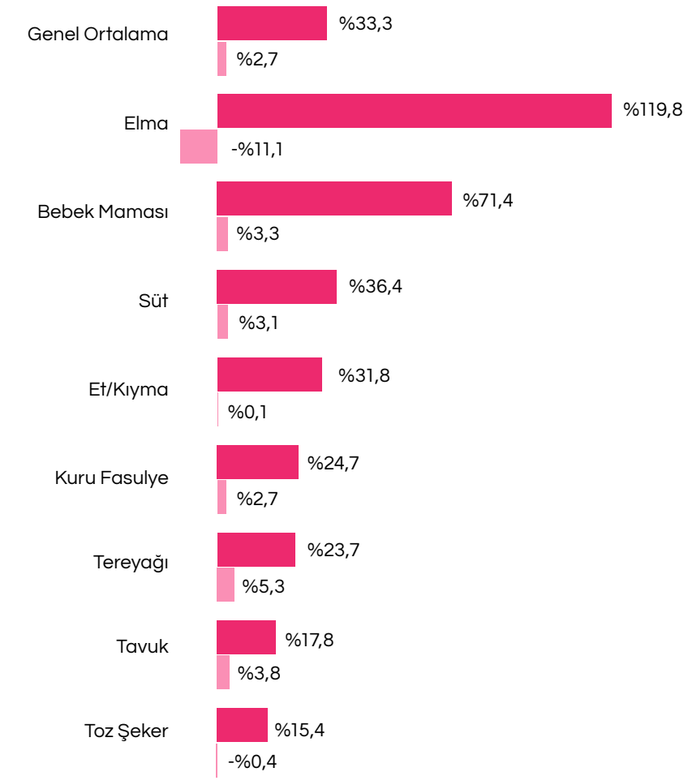
* Eğitim kategorisinde fiyat değişimi yıllık bazda hesaplanmaktadır.

Süt fiyatları bir ayda tam %36,4 arttı.

Grafikte gıda grubunda incelenen ürünler arasından seçilen 8 tanesinin ve ek olarak gıda grubu genelinin, Eylül 2025 dönemindeki aylık ve yıllık bazlı fiyat değişim oranları gözlemlenmektedir.

Geçen yılın aynı dönemine kıyasla en yüksek artış gösteren ürünlerden biri %119,8'lik oranla elma oldu. Süt grubunda yıllık artış %36,4 olarak hesaplandı. Et/kıyma grubunda ise yıllık artış %31,8 olarak hesaplandı. Bir önceki aya göre en dikkat çekici artışlar %5,3'le artışla tereyağı, %3,8'le tavuk ve %3,3'le bebek mamasında görüldü.

▶ Grafik 3. Seçili Gıda Grubu Ürünlerinin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

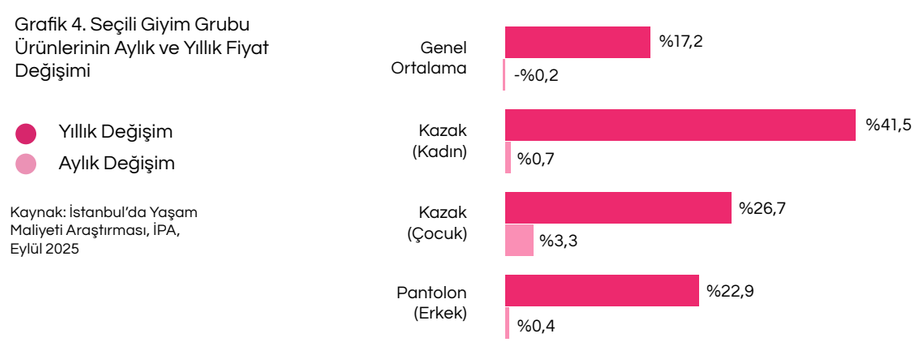
Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Eylül 2025

Kadın kazak kategorisi ürün fiyatları bir yılda tam %41,5 arttı.

Grafikte giyim grubunda incelenen ürünler arasından seçilen 3 tanesinin, ve ek olarak giyim grubu genelinin, Eylül 2025 dönemindeki aylık ve yıllık bazlı fiyat değişim oranları gözlemlenmektedir.

Giyim grubu genelinde yıllık ortalama %17,2 fiyat artışı gözlemlenirken, bir önceki aya kıyasla -%0,2 azaldı. Kadın kazak kategorisi ürün fiyatlarında yıllık bazda %41,5, aylık bazda ise %0,7 oranında değişim gözlendi. Çocuk kazak kategorisi ürün fiyatları ise geçen yılın aynı dönemine göre %26,7 artarken, bir önceki aya kıyasla %3,3 arttı. Erkek pantolon kategorisi ürün fiyatları geçen yılın aynı dönemine göre %22,9 artarken, bir önceki aya kıyasla %0,4 arttı.

▶ Grafik 4. Seçili Giyim Grubu Ürünlerinin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

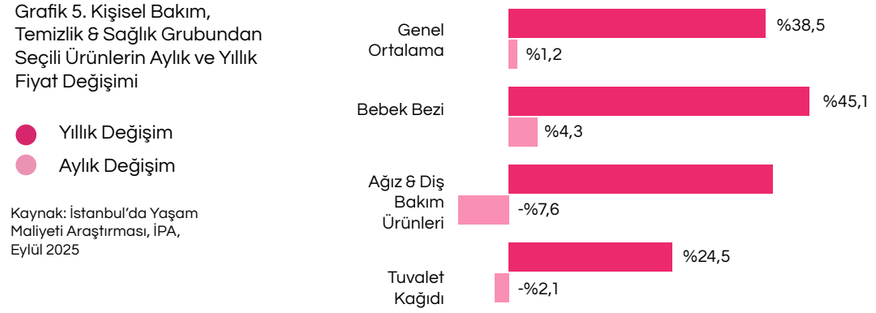
Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Eylül 2025

Ağız & Diş Bakım ürün fiyatları bir yılda tam %39,6 arttı.

Grafikte kişisel bakım, temizlik & sağlık grubunda incelenen ürünler arasından seçilen 3 ürünün ve ek olarak bu ürün grubu genelinin, Eylül 2025 dönemindeki aylık ve yıllık bazlı fiyat değişim oranları gözlemlenmektedir.

Kişisel bakım, temizlik & sağlık grubu genelinde yıllık ortalama %38,5 fiyat artışı gözlemlenirken, bir önceki aya kıyasla %1,2 artış gözlemlendi. Bebek bezi malzemeleri fiyatları geçen yılın aynı dönemine göre %45,1 artarken, bir önceki aya kıyasla %4,3 artış gözlendi. Ağız & diş bakım ürün fiyatlarında yıllık bazda %39,6 artış gözlemlenirken; aylık bazda -%7,6 azaldı. Tuvalet kağıdı fiyatları ise geçen yılın aynı dönemine göre %24,5 artarken, bir önceki aya kıyasla -%2,1 azalış gözlemlendi.

▶ Grafik 5. Kişisel Bakım, Temizlik & Sağlık Grubundan Seçili Ürünlerin Aylık ve Yıllık Fiyat Değişimi

Kaynak: İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması, İPA, Eylül 2025

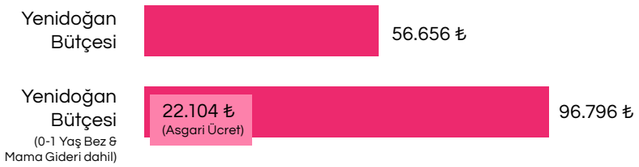
1.3 Yenidoğan Bütçesi

Yenidoğan bir bebek ve doğum yapan annenin ilk dönem ihtiyaçları, 8 ana kategori altında incelendi ve toplam 42 farklı kalemin maliyeti değerlendirildi. Bu kategoriler arasında giyim & tekstil, yatak odası, beslenme, alt açma & temizlik, banyo & bakım, sağlık & ilk yardım, dışarı çıkarma & taşıma, diğer ihtiyaçlar yer aldı ve bunlara ek olarak doğum masrafları da hesaplandı.

8 ana kategori için toplam bütçeler belirlendi; bu kategorilerde yer alan 42 ürün kalemine ilişkin ayrıntılı hesaplamalar değerlendirildi. 2025 Eylül dönemi itibarıyla Yenidoğan Bütçesi toplam 56.656 TL olarak hesaplandı. 0-1 yaş arası bez ve mama giderleri eklendiğinde bu tutar 96.796 TL'ye yükseldi. Buna göre yenidoğan bebeğin ilk yıl bakım maliyeti yaklaşık 4,4 asgari ücrete denk geldi. Bu bütçenin dışında özel bir hastanede doğum tercih edildiği takdirde hastane ve doktor ücretinin ortalama 102 bin ila 130 bin TL'lik bir tutara karşılık geldiği gözlemlendi.

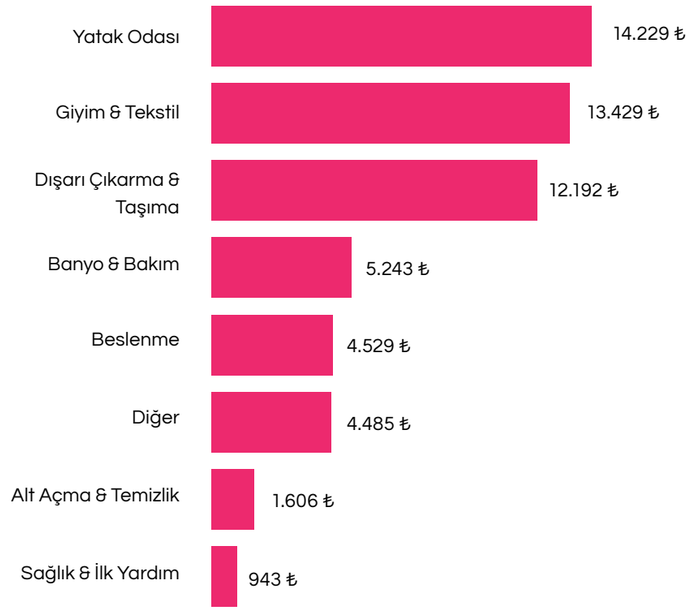
▶ Grafik 6. Yenidoğan Toplam Bütçesi

Kaynak: İstanbul'da Yenidoğan Bütçesi Araştırması, İPA, Eylül 2025

▶ Grafik 7. Yenidoğan Toplam Bütçesinin İhtiyaç Kategorilerine Göre Dağılımı

Kaynak: İstanbul'da Yenidoğan Bütçesi Araştırması, İPA, Eylül 2025

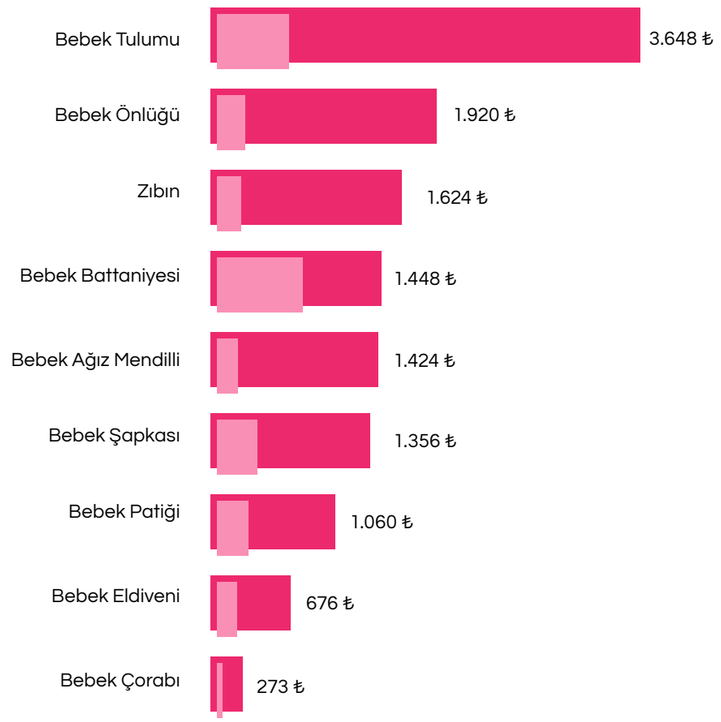

Giyim & Tekstil İhtiyaçları grubunda toplam 9 kalem ürün yer almakta olup, bu grubun toplam bütçesi 13.429 TL olarak hesaplandı. Bu kalemler arasında en yüksek payı 3.648 TL ile bebek tulumu oluşturdu. Ortalama adet fiyatlarına bakıldığında; 724 TL ile bebek battaniyesi dikkat çekti.

▶ Grafik 8. Giyim & Tekstil İhtiyaçları Kategorisi Bütçesi

Toplam Bütçe
Adet Fiyatı

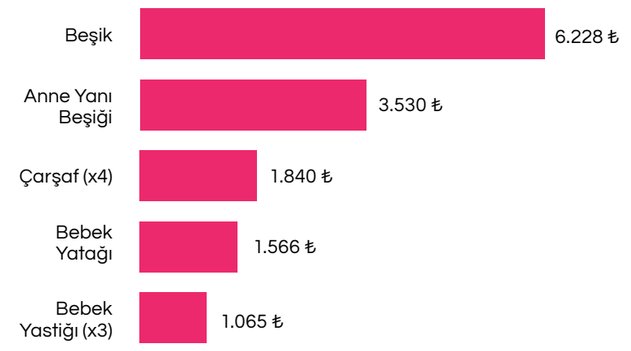
Kaynak: İstanbul'da Yenidoğan Bütçesi Araştırması, İPA, Eylül 2025

Yatak Odası İhtiyaçları kategorisinin toplam bütçesi 14.229 TL olarak hesaplandı. Bu bütçe içinde en yüksek payı 6.228 TL ile beşik oluştururken, anne yanı beşiği ise ortalama 3.530 TL seviyesinde gözlemlendi.

▶ Grafik 9. Yatak Odası İhtiyaçları Kategorisi Bütçesi

Kaynak: İstanbul'da Yenidoğan Bütçesi Araştırması, İPA, Eylül 2025

Beslenme kategorisinin toplam bütçesi 4.529 TL olarak belirlendi. Bu bütçe içinde en yüksek payı 1.389 TL ile biberon alırken, göğüs pompası ise ortalama 1.030 TL seviyesinde gerçekleşti. Alt Açma & Temizlik kategorisinin toplam bütçesi 2.659 TL olarak belirlendi. Bu bütçe içinde en yüksek payı 1.200 TL ile alt açma örtüsü aldı. Banyo & Bakım kategorisinin toplam bütçesi 5.243 TL olarak belirlendi. Bu bütçe içinde en yüksek payı 2.352 TL ile bebek banyo havlusu alırken, bebek küvetinin ortalama fiyatı 1.083 TL seviyesinde gerçekleşti. Sağlık & İlk Yardım kategorisinin toplam bütçesi 943 TL olarak belirlendi. Bu kategoride iki ürün kalemi yer aldı. Dışarı Çıkarma & Taşıma kategorisinin toplam bütçesi 12.192 TL olarak belirlendi. Bu bütçe içinde en yüksek payı 9.103 TL ortalama fiyatıyla bebek arabası alırken, ana kucağı ise ortalama 2.287 TL olarak hesaplandı. Diğer İhtiyaçlar kategorisinin toplam bütçesi 4.485 TL olarak belirlendi. Bu bütçe içinde en yüksek payı ortalama 1.737 TL ile bebek telsizi alırken, yatak üstü dönence (oyuncak) ise ortalama 1.483 TL olarak hesaplandı.

▶ Tablo 1. Kategorilere Göre Yenidoğan Bütçesi

Kaynak: İstanbul'da Yenidoğan Bütçesi Araştırması, İPA, Eylül 2025

Kategori	Ürün	Adet Fiyatı	Toplam Bütçe
Beslenme	Biberon	₺463	₺1.389
	Biberon Temizleme Fırçası	₺190	₺190
	Göğüs Pompası (Manuel/Elektrikli)	₺1.030	₺1.030
	Emzirme Atleti	₺473	₺473
	Emzirme Sütyeni	₺596	₺596
	Göğüs Pedi (60'lı paket)	₺393	₺393
	Göğüs Ucu Kremi	₺313	₺313
	Süt Toplama & Saklama Torbası (20'li paket)	₺145	₺145
Alt Açma & Temizlik	Islak Mendil	₺46	₺138
	Alt Açma Örtüsü	₺400	₺1.200
	Pişik Kremi	₺268	₺268
Banyo & Bakım	Bebek Küveti	₺1.083	₺1.083
	Bebek Küveti Filesi	₺246	₺246
	Bebek Şampuanı ve Sabunu	₺704	₺704
	Bebek Yağı veya Losyonu	₺156	₺156
	Bebek Banyo Havlusu	₺784	₺2.352
	Bebek Tarağı	₺249	₺249
	Banyo Lifi	₺149	₺298
	Bebek Tırnak Makası	₺155	₺155
Sağlık & İlk Yardım	Burun Aspiratörü	₺270	₺270
	Dijital Ateş Ölçer	₺673	₺673
Dışarı Çıkarma & Taşıma	Ana Kucağı	₺2.287	₺2.287
	Bebek Arabası	₺9.103	₺9.103
	Bebek Bakım Çantası	₺802	₺802
Diğer İhtiyaçlar	Emzik	₺274	₺822
	Emzik Kutusu	₺443	₺443
	Yatak Üstü Dönence (oyuncak)	₺1.483	₺1.483
	Bebek Telsizi	₺1.737	₺1.737

Bebek bezi toplam bütçesi sırasıyla 0-3 ay arası dönemde 5.400 TL; 3-6 ay arası dönemde 7.200 TL; 6-12 ay arası dönemde 15.120 TL olarak hesaplandı. Toplam bebek bezi harcaması ise bebeğin doğumundan itibaren bir yıllık süre zarfında 27.720 TL olarak hesaplandı. Adet fiyatı 69 TL olarak hesaplanan ve genellikle 6-12 ay arası dönemdeki bebeklerin tükettiği ek gıdanın toplam bütçesinin 12.420 TL olduğu görüldü.

▶ Tablo 2. Bebek Bezi ve Ek Gıda Bütçesi

Kaynak: İstanbul'da Yenidoğan Bütçesi Araştırması, İPA, Eylül 2025

Kategori	Ürün	Adet Fiyatı	Toplam Bütçe
Bebek Bezi	0-3 Ay	₺6	₺5.400
	3-6 Ay	₺10	₺7.200
	6-12 Ay	₺14	₺15.120
Ek Gıda	6-12 Ay	₺69	₺12.420

Yaşam Maliyeti Metodolojisi

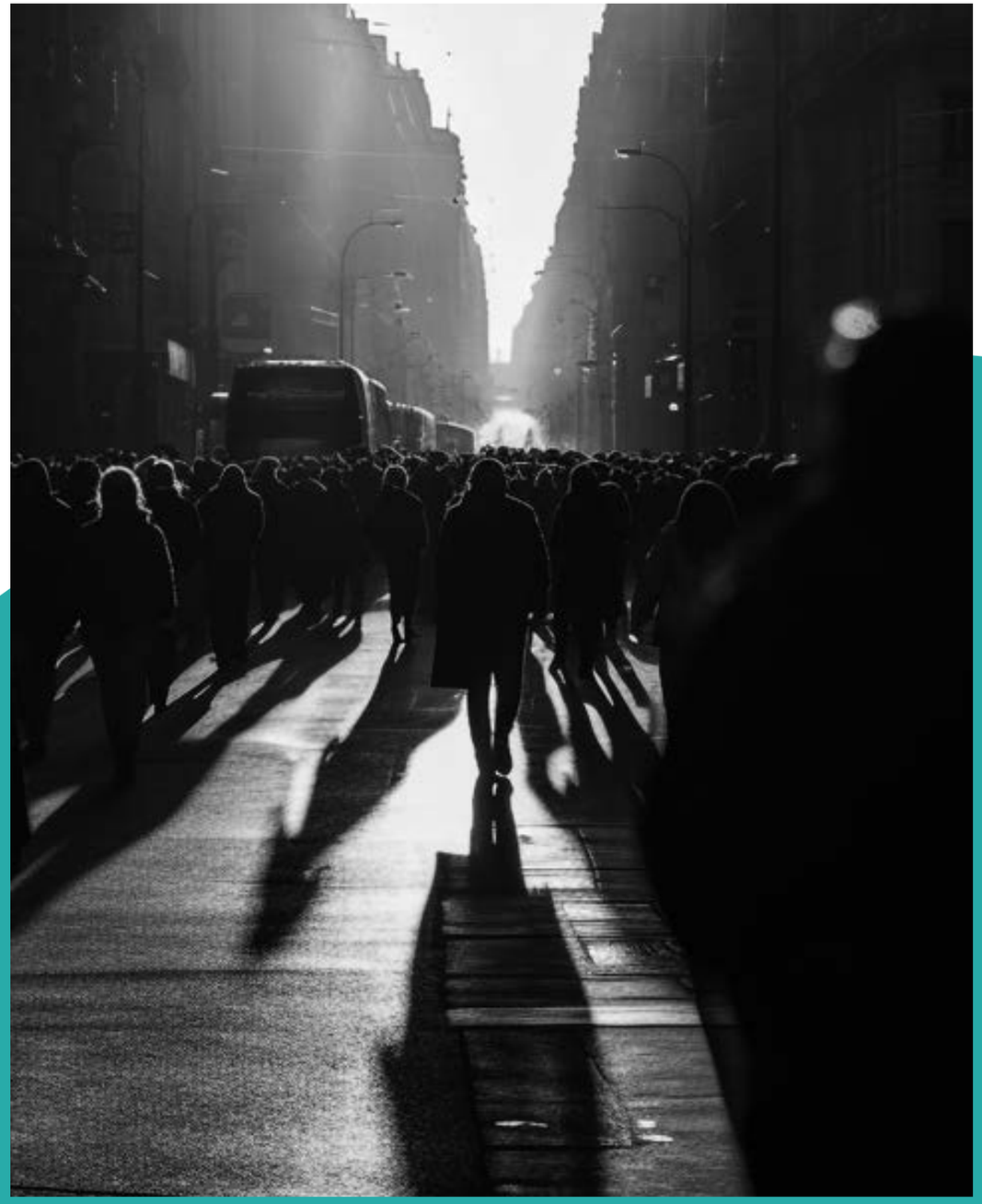
İstanbul Planlama Ajansı tarafından yürütülen "İstanbul'da Yaşam Maliyeti Araştırması" kapsamında İstanbul'daki haneleri temsil etmek üzere seçilen 1.600 hanenin temel harcamaları bir ay süreyle her gün izlenerek bilimsel metotlarla veriler toplanmış ve detaylı biçimde derlenmiştir. Böylelikle 10 ana başlıkta toplam 321 maddeden oluşan sepet için fiyat, miktar ve tür verilerinden hareketle harcama gruplarının ağırlıkları uzmanlar ve akademisyenlerin katılımı ile saptanmış, harcama yapılan yer (mağaza, market, pazar vb.) bilgileri derlenmiştir. Bu maddelerden hane tüketiminin %81,4'üne karşılık 189 ürünün fiyat değişimleri takip edilmiştir. Her hanenin giderleri OECD'nin Eşdeğerlik Ölçeği kullanılarak oluşturulan katsayılar vasıtasıyla eşdeğer ferdi maliyetlere dönüştürülmüştür. Son olarak, 4 kişilik (2 yetişkin, 2 çocuk) bir ailenin yaşam maliyeti eşdeğer ferdi maliyetler üzerinden hesaplanmıştır.

Yenidoğan bir bebeğin ve doğum yapan annenin ilk dönem ihtiyaçları, 8 ana kategori altında incelendi; toplam 42 farklı kalemin maliyeti değerlendirildi. Bu kategoriler arasında giyim & tekstil, yatak odası, beslenme, alt açma & temizlik, banyo & bakım, sağlık & ilk yardım, dışarı çıkarma & taşıma, diğer ihtiyaçlar yer aldı ve bunlara ek olarak doğum masrafları da hesaplandı. Hesaplamalar, bebek bakımında asgari düzeyde gerekli ürün ve kategorilerin ortalama piyasa fiyatları esas alınarak yapıldı. Bu nedenle, hesaplanan tutarların en temel ihtiyaç seviyesini yansıttığı göz önünde bulundurulmalıdır.

2.

Bölüm

Gündem Araştırmaları

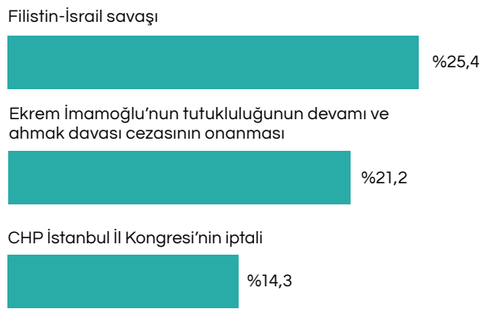

2.1 Eylül Gündemi

Eylül ayının Türkiye gündemi Filistin-İsrail savaşı ile Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve ahmak davası cezasının onanması oldu.

Katılımcıların %25,4'ü başlıca gündemlerinin Filistin-İsrail savaşı olduğunu belirtti. İkinci sırada %21,2 ile Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve ahmak davası cezasının onanması, üçüncü sırada ise %14,3 ile CHP İstanbul İl Kongresi'nin iptali yer aldı.

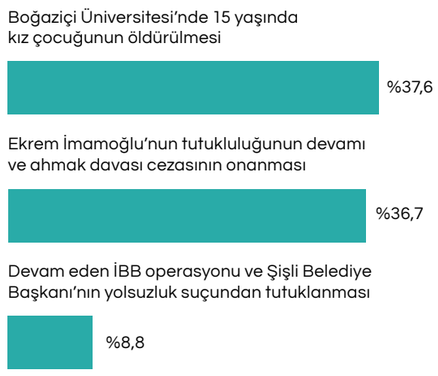
▶ Grafik 1. Ağustos ayında Türkiye'nin en önemli gündemi nedir?

Eylül ayında İstanbul'un gündemi Boğaziçi Üniversitesi'nde 15 yaşında kız çocuğunun öldürülmesi oldu.

Katılımcıların %37,6'sı Eylül ayında Boğaziçi Üniversitesi'nde 15 yaşında kız çocuğunun öldürülmesini İstanbul'un en önemli gündemi olarak gördüğünü belirtti. İkinci sırada %36,7 ile Ekrem İmamoğlu'nun tutukluluğunun devamı ve ahmak davası cezasının onanması, üçüncü sırada ise %8,8 ile devam eden İBB operasyonu ve Şişli Belediye Başkanı'nın yolsuzluk suçundan tutuklanması yer aldı.

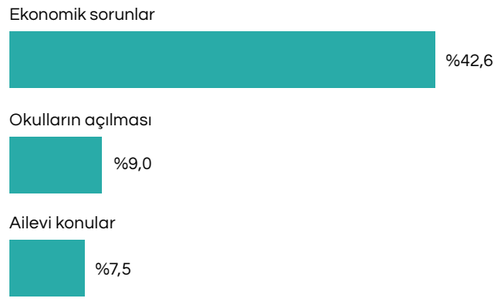
▶ Grafik 2. Eylül ayında İstanbul'un en önemli gündemi nedir?

Eylül ayının ev içi gündemi ekonomik sorunlar ile okulların açılması oldu.

Katılımcıların %42,6'sı evlerinde en çok ekonomik sorunların, %9,0'ı ise okulların açılmasının konuşulduğunu belirtti. Üçüncü sırada %7,5 ile ailevi konular yer aldı.

▶ Grafik 3. Eylül ayında ev ve aile içinde en önemli gündeminiz neydi; en çok ne konuşuldu, ne tartışıldı?

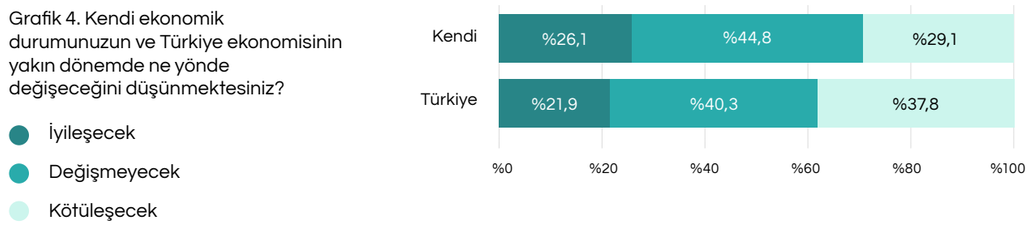

2.2 Ekonomi

Katılımcıların %21,9'u Türkiye ekonomisinin, %26,1'i ise kendi ekonomisinin iyileşeceğini düşündüğünü belirtti.

Eylül ayında katılımcıların %21,9'u Türkiye ekonomisinin iyileşeceğini düşündüğünü belirtirken %40,3'ü değişmeyeceğini, %37,8'i kötüleşeceğini öngördü. Kendi ekonomik durumunu değerlendiren katılımcıların %26,1'i iyileşeceği, %44,8'i değişmeyeceği, %29,1'i kötüleşeceği öngörüsünde bulundu.

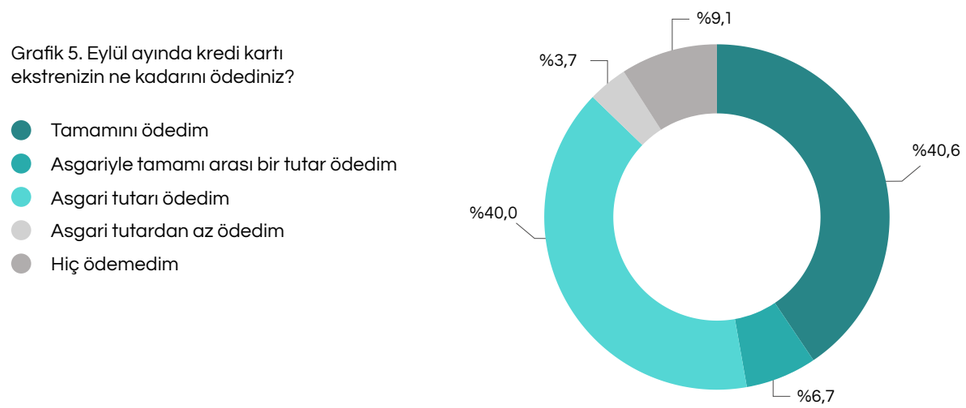
▶ Grafik 4. Kendi ekonomik durumunuzun ve Türkiye ekonomisinin yakın dönemde ne yönde değişeceğini düşünmektesiniz?

Katılımcıların %40,0'ı kredi kartı borcunun asgari tutarını ödeyebildiğini belirtti.

Geçen ay kredi kartı kullananların %47,6'sı aylık kredi kartı borcunun tamamını ödeyebildiğini belirtirken, bu oran Eylül ayında %40,6'ya geriledi. Buna karşılık, borcun yalnızca asgari tutarını ödeyebildiğini belirtenlerin oranı geçen ay %32,9 iken Eylül ayında bu oran %40,0'a yükseldi. Geçen ay katılımcıların %5,1'i asgari tutar ile borcun tamamı arasında bir miktar ödeme yaparken, %5,5'i asgariden az miktarda ödeme yaptığını, %8,8'i ise borcunu hiç ödeyemediğini ifade etti. Eylül ayında bu oranlar asgari ile tam ödeme arasındaki grupta %6,7, asgariden az ödeme yapanlarda %3,7, hiç ödeyemeyenlerde ise %9,1 oldu. Ayrıca Eylül ayında alt sosyoekonomik seviyedeki katılımcıların %41,1'i kredi kartı borcunun yalnızca asgari tutarını ödeyebildiğini, %11,3'ü ise hiç ödeme yapamadığını belirtti.

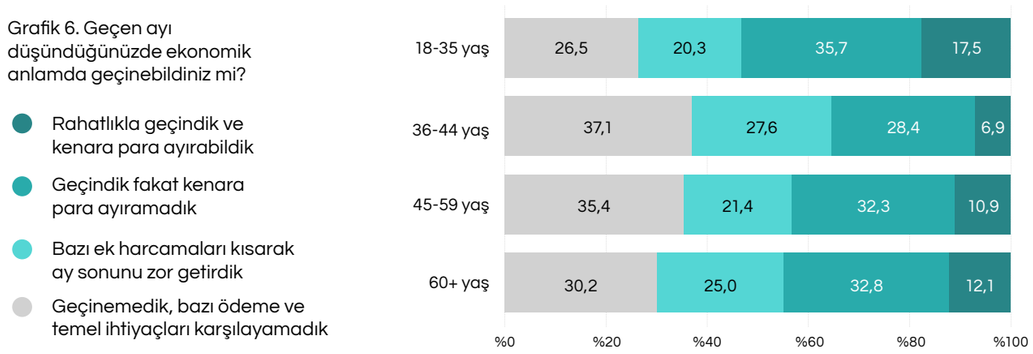
▶ Grafik 5. Eylül ayında kredi kartı ekstrenizin ne kadarını ödediniz?

Eylül ayında katılımcıların %53,9'u geçinmekte zorlandığını belirtti.

Geçen ay katılımcıların %47,3'ü geçinmekte zorlandığını belirtirken Eylül ayında katılımcıların %53,9'u geçinmekte zorlandığını ifade etti. Katılımcıların %13,0'ı rahatlıkla geçinip birikim yapabildiğini, %33,1'i geçinebildiğini fakat kenara para ayırmadığını, %22,5'i bazı ek harcamalardan kısarak ay sonunu zor getirdiğini ifade etti. Geçen ay geçinemediğini ve bazı ödeme ve temel ihtiyaçlarını karşılayamadığını ifade edenlerin oranı %22,1 iken Eylül ayında bu oran %31,4 oldu. 18-35 yaş aralığındaki katılımcıların %26,5'i, 36-44 yaş aralığındakilerin ise %37,1'i geçinemediğini ve bazı ödemelerini ya da temel ihtiyaçlarını karşılayamadığını ifade etti.

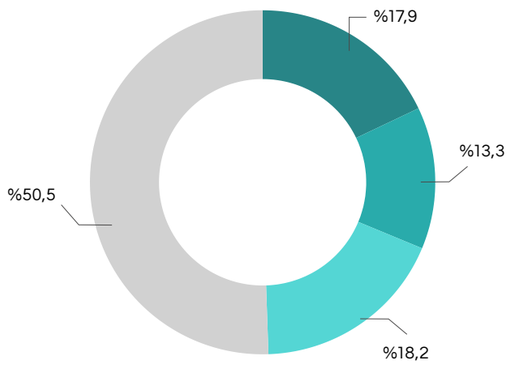
▶ Grafik 6. Geçen ayı düşündüğünüzde ekonomik anlamda geçinebildiniz mi?

Katılımcıların %49,5'i Eylül ayı süresince hanesinde yeterli gıdaya ulaşamayacağından dolayı endişe ettiğini belirtti.

Geçen ay katılımcıların %13,9'u geçtiğimiz ay boyunca nadiren, %11,0'ı bazen, %11,6'sı ise sıklıkla yeterli gıdaya ulaşma endişesi yaşadığını ifade etti. Eylül ayında ise nadiren yeterli gıdaya ulaşma endişesi yaşayan katılımcıların oranı %18,2'ye, bazen endişe yaşadığını ifade eden katılımcıların oranı %13,3'e ve sıklıkla yeterli gıdaya ulaşma endişesi yaşayanların oranı ise %17,9'a yükseldi. Eylül ayında alt sosyoekonomik seviyeye ait katılımcıların %20,9'u geçen ay bu durumu sıklıkla, %18,3'ü bazen, %17,0'ı ise nadiren de olsa yaşadığını belirtti.

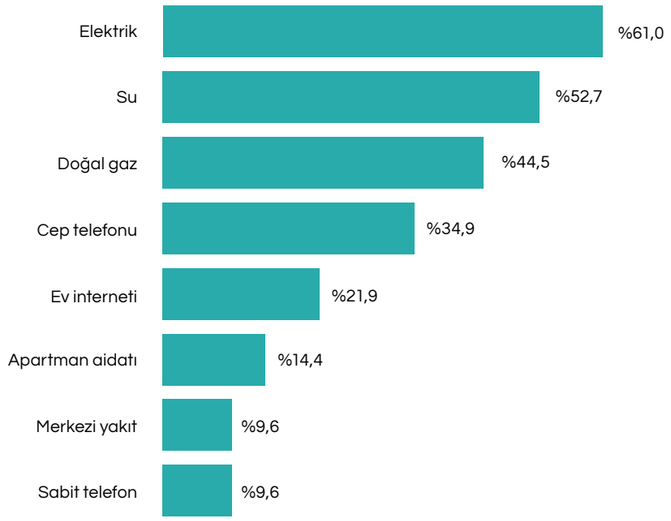
▶ Grafik 7. Eylül ayı süresince hanenizin yeterli gıdaya ulaşamayacağından endişe ettiğiniz oldu mu?

Katılımcıların %18,3'ü Eylül ayında tüm fatura ve aidatlarını ödeyemediğini belirtti.

Alt sosyoekonomik seviyeye ait katılımcıların %20 ,7'si Eylül ayında tüm fatura ve aidatlarını ödeyemediğini belirtirken; bu oran orta sosyoekonomik seviyeye ait katılımcılarda %17,7 olarak görüldü. Herhangi bir ödemeyi tamamen yapamadığını belirten katılımcıların %61,0'ı elektrik, %52,7'si su, %44,5'i doğalgaz faturasını ödeyemediği gözlemlendi.

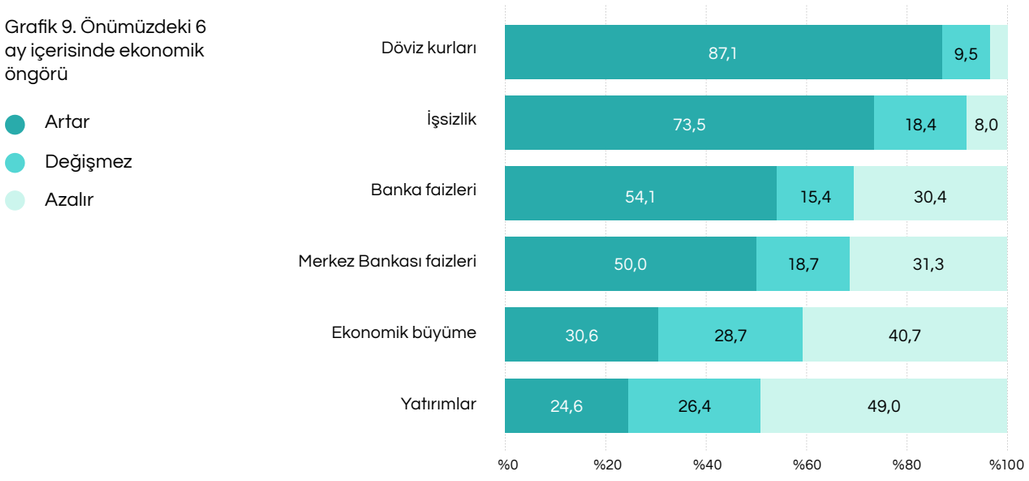
▶ Grafik 8. Hangi fatura veya aidatlarınızı zamanında ödeyemediniz?

Katılımcıların %73,5'i önümüzdeki 6 ay içerisinde işsizliğin artacağını düşündüğünü belirtti.

Katılımcıların %73,5'i önümüzdeki 6 ay içerisinde işsizliğin artacağını, %87,1'i döviz kurlarının artacağını, %40,7'si ise ekonomik büyümenin azalacağını düşündüğünü belirtti.

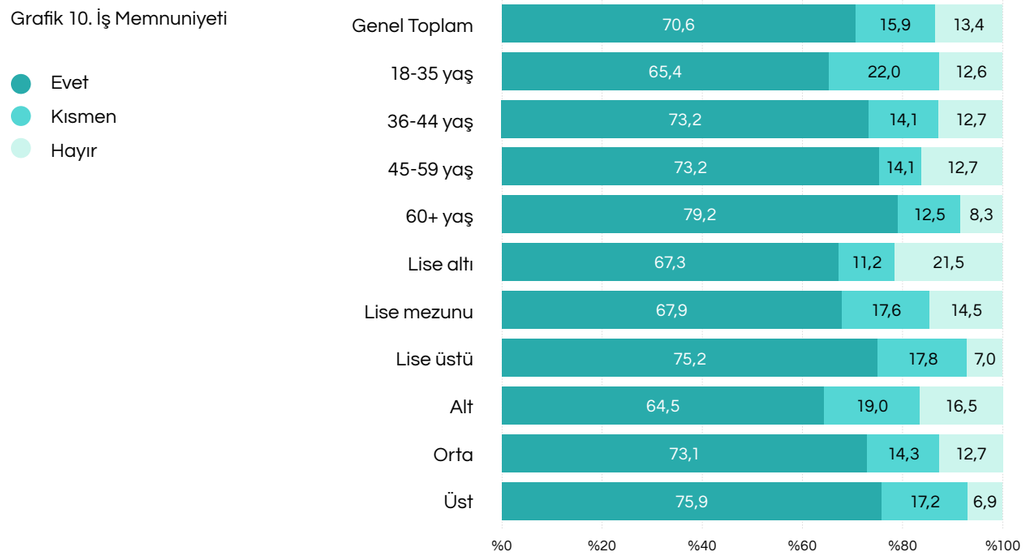
▶ Grafik 9. Önümüzdeki 6 ay içerisinde ekonomik öngörü

Çalışanların %70,6'sı çalıştığı işten memnun olduğunu belirtti.

Katılımcıların %70,6'sı çalıştığı işten memnun olduğunu, %15,9'u kısmen memnun olduğunu, %13,4'ü ise memnun olmadığını belirtti. 18-35 yaş grubu arasındaki katılımcıların diğer yaş gruplarına kıyasla çalıştıkları işten daha az memnun oldukları görüldü. 18-35 yaş grubu arasındaki katılımcıların %65,4'ü çalıştıkları işten memnun olduğunu, 36-44 yaş aralığındaki katılımcıların %73,2'si, 45-59 yaş aralığındaki katılımcıların %75,4'ü ve 60+ yaş katılımcıların %79,2'si çalıştıkları işten memnun olduklarını ifade etti. Kendi işinde çalışan katılımcıların %32,7'si işini kaybetme korkusu duyduğunu, %8,7'si kısmen korku duyduğunu, %58,7'si ise işini kaybetme korkusu duymadığını belirtti. Maaşlı çalışan katılımcıların %21,6'sı işten çıkarılma korkusunu duyduğunu, %9,3'ü kısmen korku duyduğunu, %69,1'i ise işten çıkarılma korkusu duymadığını ifade etti.

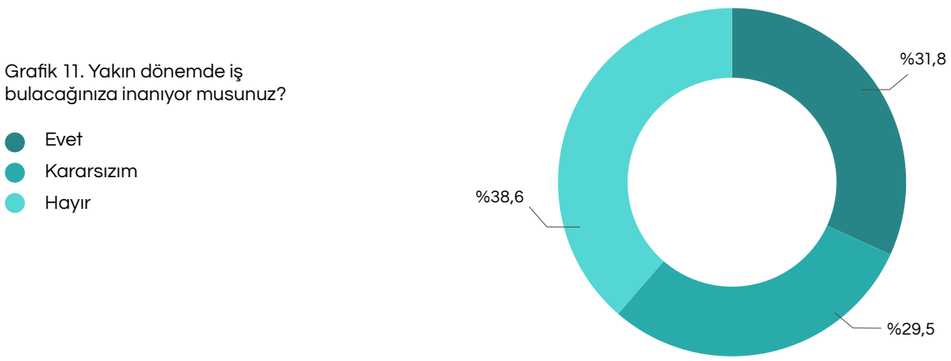
▶ Grafik 10. İş Memnuniyeti

Öğrenci olan ya da iş arayan ama bulamayan katılımcıların %31,8'i yakın zamanda iş bulabileceğini düşündüğünü belirtti.

Soru öğrencilere ve iş arayan ama bulamadığını belirtenlere sorulmuştur. Katılımcıların %31,8'i yakın zamanda iş bulacağına inanırken, %38,6'sı inanmadığını, %29,5'i ise kararsız olduğunu belirtti. Öğrencilerin %45,2'si yakın zamanda iş bulabileceğini düşünürken, iş arayıp bulamayan katılımcıların %20,8'i yakın dönemde iş bulabileceğini belirtti.

▶ Grafik 11. Yakın dönemde iş bulacağınıza inanıyor musunuz?

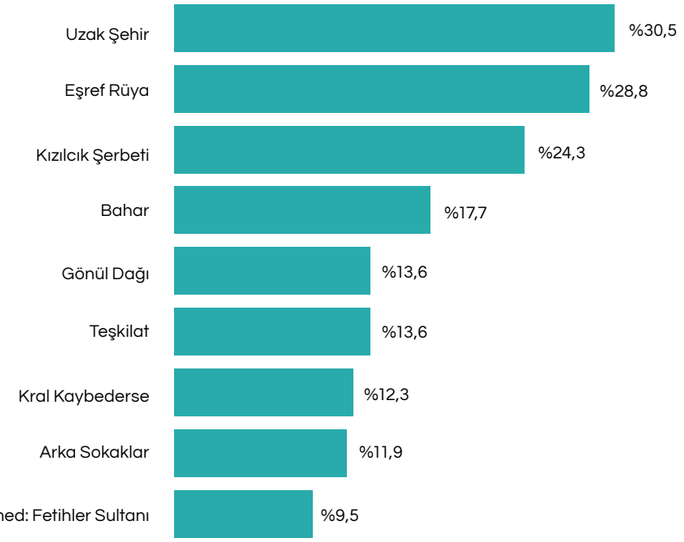

2.3 Tüketim Alışkanlıkları

Katılımcıların %32,3'ü televizyonda yayınlanan haftalık dizileri izlediğini ifade etti.

Katılımcıların %32,3'ü televizyonda yayınlanan haftalık dizileri izlediğini, %67,7'si ise izlemediğini ifade etti. Televizyonda yayınlanan haftalık dizileri izlediğini ifade eden katılımcıların en çok takip ettiği diziler %30,5 ile Uzak Şehir, %28,8 ile Eşref Rüya, %24,3 ile Kızılcık Şerbeti ve %17,7 ile Bahar oldu.

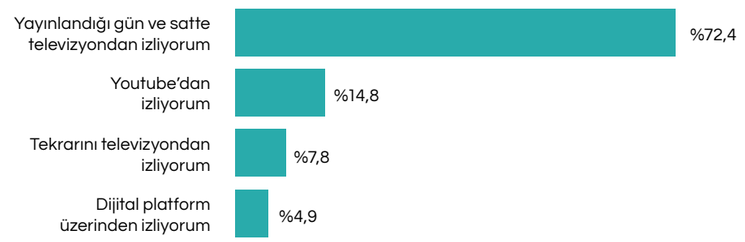
▶ Grafik 12. Televizyonda yayınlanan haftalık dizilerden hangilerini takip ediyorsunuz?

Katılımcıların %72,4'ü izlemiş oldukları dizileri genellikle yayınlandığı gün ve saatte televizyondan izlediğini ifade etti.

Katılımcıların %72,4'ü izlemiş oldukları dizileri genellikle yayınlandığı gün ve saatte televizyondan izlediğini ifade etti. %14,8'i Youtube'dan izlediğini, %7,8'i tekrarını televizyondan izlediğini ve %4,9'u dijital platform üzerinden izlediğini ifade etti.

▶ Grafik 13. İzlediğiniz dizileri genellikle hangi platformdan izliyorsunuz?

TV dizisi izlediğini ifade eden katılımcılar haftalık ortalama 11 saatlerini TV dizilerine ayırdığını ifade etti.

TV dizisi izlediğini ifade eden 18-35 yaş aralığındaki katılımcılar haftalık ortalama 9,6 saatlerini, 36-44 yaş arası katılımcılar 11 saatlerini, 45-59 yaş arası katılımcılar 11,5 saatlerini ve 60 yaş ve üzeri katılımcılar ise 10,3 saatlerini TV dizilerine ayırdığını ifade etti.

▶ Grafik 14. Haftanın kaç saatini TV dizilerine ayırıyorsunuz?

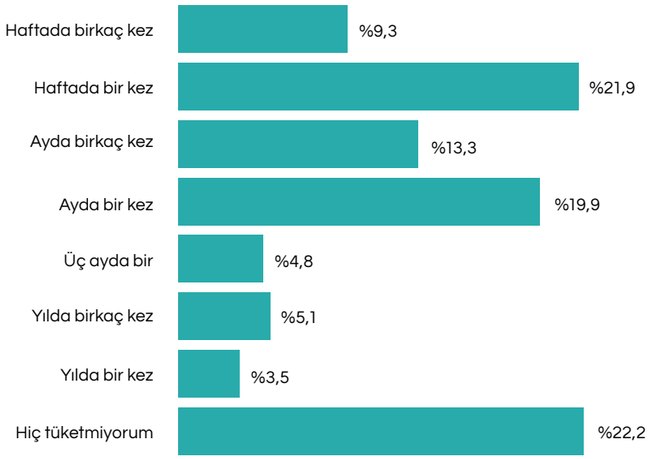

2.4 Balık Tüketimi Alışkanlıkları

Katılımcıların %21,9'u haftada bir kez balık tükettiğini ifade etti.

Katılımcıların %21,9'u haftada bir kez, %19,9'u ayda bir kez, %13,3'ü ayda birkaç kez, %9,3'ü haftada birkaç kez balık tükettiğini belirtirken, %22,2'si ise hiç balık tüketmediğini ifade etti.

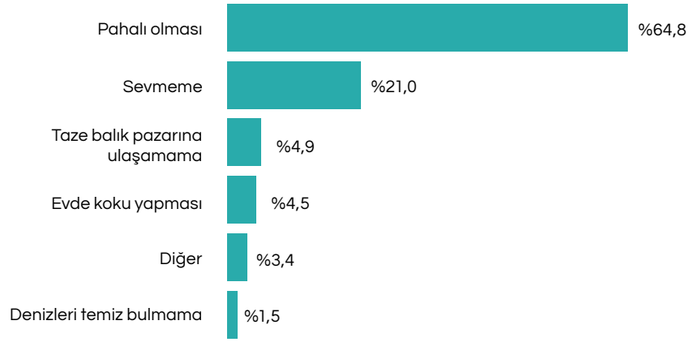
▶ Grafik 15. Ne kadar sıklıkla balık tüketiyorsunuz?

Balığı daha az tüketen ya da hiç tüketmeyen katılımcıların %64,8'i bunun sebebinin balığın pahalı olması olduğunu belirtti.

Balığı daha az tüketen veya hiç tüketmeyen katılımcıların %64,8'i bu durumun nedenini balığın pahalı olmasına bağlarken, %21,0'ı balığı sevmediğini, %4,9'u taze balık pazarına ulaşamadığını, %4,5'i ise evde koku yaptığı için balık tüketmediğini ifade etti.

▶ Grafik 16. Balığı daha sık veya hiç tüketmeme sebebiniz nedir?

2.5 İyi Olma Hali

İstanbulluların stres seviyesi 7,2; mutluluk seviyesi 4,8 olarak ölçüldü.

Ağustos ayında İstanbulluların ortalama stres seviyesi 6,1, mutluluk seviyesi ise 5,6 olarak ölçülürken; Eylül ayına gelindiğinde stres seviyesi 7,2'ye yükseldi, mutluluk seviyesi ise 4,8'e geriledi.

Ağustos ayında kaygı seviyesi 5,6 olarak ölçülürken, Eylül ayında bu değer 6,3'e çıktı. Yaşam memnuniyeti Ağustos ayında ortalama 5,2 düzeyindeyken, Eylül ayında 4,4'e düştü.

Sosyoekonomik düzeylere göre incelendiğinde, üst gelir grubundaki katılımcıların Ağustos ayında kaygı puanı 6,4, stres puanı 7,2 olarak ölçülürken; Eylül ayında kaygı puanı 7,1 stres puanı ise 7,4 olarak ölçüldü. Kadınların stres ve kaygı düzeyleri, her iki ayda da erkeklere kıyasla daha yüksek seyretti.

Yaş gruplarına göre bakıldığında, Ağustos ayında en üzgün grup 60 yaş ve üzeri katılımcılar olurken, Eylül ayında en üzgün grup 36–44 yaş aralığında yer alan katılımcılar oldu.

Ağustos ayında ortalama 5,1 olan umut puanı, Eylül ayında 4,6'ya geriledi. Ağustos ayında en umutsuz grup 60 yaş ve üzeri (4,8 puan) olarak öne çıkarken; Eylül ayında 18–35 yaş grubu (4,4 puan) en düşük umut puanına sahip oldu.

▶ Grafik 17. Duygu Hali

- Genel Toplam
- Cinsiyet
- Yaş Grubu
- Eğitim Durumu
- SES

Gündem Araştırmaları Metodolojisi

Bu araştırma kapsamında Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (CATI) yöntemi kullanılarak 755 kişi ile görüşülmüştür. Katılımcılar, eğitim, meslek ve gelir düzeyine bağlı olarak 8 kategoriyi içeren sosyoekonomik statü (SES) düzeyinden üst (A+, A), üst-orta (B+, B), alt-orta (C+, C) ve alt (D ve E) statülerine göre belirlenmiştir.

Araştırmaya katılanların %53,3'ünü kadın, %46,7'sini erkek katılımcılar oluşturmuştur. Katılımcıların %38,7'sini 18-35 yaş aralığındaki, %15,4'ünü 36-44 yaş aralığındaki, %.30,5'ini 45-59 yaş aralığındaki kişiler, %15,4'ünü ise 60 yaş ve üzeri kişiler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılanların, %36,0'ı lise altı, %32,3'ü lise, %31,7'si ise lise üstü eğitim seviyesine sahip olduğunu belirtmiştir.

3.

Bölüm

Tematik Dosya

Devlet ve Özel Okullar Arasında Eğitim Farklılıkları: Veli Deneyimleri

3.1 Uzman Görüşü

İPA, İstanbul Barometresi Tematik Araştırması:
Devlet ve Özel Okullar Arasında Eğitim Farklılıkları: Veli Deneyimleri

Araştırmanın önemli noktalara değindiğini düşünüyorum. İlk dikkatimi çeken şey ailelerin eğitim için önemli fedakarlıklarda bulunması oldu. Çocuklarını devlet okullarında okutan ailelerin %40'ı eğitim masraflarını karşılayabilmek için borçlanıyorlar. Özel okul velileri ise tatilde, giyimden, sağlık ve ulaşım harcamalarından fedakârlık ediyorlar.

Kanımca çok önemli bir nokta, devlet okulunu tercih edenlerin %64'ünün tercih nedeni ekonomik. Yani ülke zenginleşebilse, devlet okullarını tercih eden sayısı radikal olarak azalacak. Kanımca bu büyük bir sorun. Devlet okulları mecburiyetten tercih ediliyor!

Araştırma eğitimde fırsat eşitsizliğini net olarak ortaya çıkarıyor. Özel okul öğrencileri kitaba devlet okullarındakilere kıyasla 12 misli daha fazla harcıyorlar. Devlet okulundaki öğrenciler devletin verdiği kitaplar ile yetinmek zorunda. Özel okul öğrencilerinin yemek masrafı ve okul harçlığı devlet okulundakilerin 3 misli. Özel okul öğrencileri özel derse ve etüt merkezlerine devlet okullarındaki öğrencileri 6,6 misli daha fazla para harcayabiliyorlar. Sonra bu öğrenciler aynı sınava giriyorlar ve bunun adil olduğu düşünülüyor.

Kazandırılması hedeflenen becerilere verilen önem konusunda devlet okulu velileri ile özel okul velileri arasında önemli bir fark yok. İki grup da temel akademik becerilerin yanında yabancı dile, sanat, spor ve kültürel faaliyetlere, dijital okuryazarlığa ve eleştirel düşünmeye önem veriyor. Fakat bu becerilerin kazandırılması açısından iki grup epey farklılaşıyor. Örneğin yabancı dil ve bilim-teknoloji eğitiminde devlet okulu velileri okullarını %32-%35 aralığında yeterli görürken özel okul velilerinde bu oran iki, hatta 2,5 misline çıkıyor. Aslında bu iki becerinin kazanım farkı velilerin özel okul tercihlerini açıklamaya büyük ölçüde yeterli.

Önemli bir fark da okul dışı kurslara devam oranlarında. Spor kurslarına devamda özel okul öğrencilerinde oran devlete kıyasla beş misli, müzik kurslarında ise altı misli. Devlet okulu öğrencilerinin ekonomik dezavantajı burada da görülüyor. Öte yandan yabancı dil kurslarına katılımda devlet okulu öğrencileri özel okul öğrencilerinin az da olsa önünde. Yabancı dilin öneminin farkında olan devlet okulu velileri, şartlarını zorlayarak çocuklarını yabancı dil kurslarına gönderiyorlar. Bana şaşırtıcı gelen özel okul ailelerinin de devlete yakın bir oranda yabancı dil kurslarını tercih etmesi oldu. Demek ki ciddi ücretler ödenen özel okullardaki yabancı dil eğitimi bazı velilerin beklentilerini karşılamıyor.

Önemli bir fark da beslenmede ortaya çıkıyor. Devlet okulu öğrencilerinin sadece %17'si kantinden alışveriş yapabilirken, özel okullarda bu oran %65'e çıkıyor. Tabii bu özel okul öğrencilerinin daha sağlıklı beslenebildiği anlamına gelmiyor; sadece beslenmeye daha fazla bütçe ayırabildiklerini gösteriyor.

Yine önemli bir fark da okul çevresi güvenliğinde. Veliler okul çevresindeki uyuşturucu kullanımı veya satış riskinin, sigara ve alkol kullanımı riskinin, kavga ve şiddet olayları ile çeteleşme ve kötü arkadaş riskinin farkında. Maalesef bu konular eğitim sistemimizin önemli risklerini oluşturuyorlar. Fakat endişe seviyesi devlet okulu velilerinde belirgin olarak daha yüksek.

Özetle, bu araştırma eğitim sistemimizin yetersizliğine ışık tutmuş. Devlet okulları büyük ölçüde ekonomik nedenle tercih ediliyor. Özel okullarda okuyan öğrenciler kitaba ve özel derse daha çok harcıyor, okul dışı kurslara daha fazla katılıyor ve harçlıkları daha yüksek. Önemli görülen tüm kazanımlar özel okullarda daha yüksek seviyede. Özellikle yabancı dil ve teknoloji okuryazarlığı kazanımlarında makas çok açık. Okul çevresi güvenliği konusunda da özel okullar önde görünüyor. Görünen o ki, maddi durumu elverişli olan hemen her aile özel okulları tercih etmeye devam edecek ve özel okulculuk ülkemizde güçlenecek. Bu bağlamda bu araştırmada bulunmayan bazı bilgileri buraya eklemek istiyorum.

Dünya Bankası verilerine göre tüm dünyada 1980'de ilköğretimdeki öğrencilerin yüzde 8,4'ü özel okullara gidiyorken, bu oran 2015'te yüzde 17,5'e çıktı. Ülkemizde ise özel okulların sayısı 1985'e kadar iki elin parmaklarını geçmezken, 1985'ten sonra yapılan hukuki düzenlemelerle özel okullar desteklendi ve sayıları özellikle 4+4+4 uygulaması sonrasında hızla artarak 14 bini aştı (tüm okulların yüzde 20'si, İstanbul'da %43'ü).

Dershanelerin özel okullara (temel liselere) dönüştürülmesi sürecinin tamamlanmasıyla 2014 ile 2020 arasında özel lise sayısı yaklaşık üç kat, özel liselere giden öğrenci sayısı ise neredeyse dört kat arttı. Veliler, devlet okullarındaki aşırı kalabalık sınıflar, öğretmen yetersizliği, fiziki koşullar, dini eğitime yönelim gibi pek çok nedenin yanında, devletin özel okullara giden öğrencilere uzunca bir sure verdiği destek (veya teşvik) sayesinde de özel okullara yöneldi. Devlet eğitimin mali yükünü hafifletebilmek için kendi eliyle özel okulculuğu teşvik etti. Fakat daha sonra bu teşviği yine kendisi kaldırdı.

Pandemi döneminde tüm okullar çevrimiçi eğitime geçince, özel okulun fiziksel avantajlarının kaybolduğunu düşünen birçok veli çocuklarını özel okullardan alıp devlet okullarına verdi. Böylece 2020 ve 2021 yıllarında özel okullara önemli bir darbe vurulmuş oldu. Pandemi geçti ama özel okul kayıtlarına yapmış olduğu etki hala tümüyle geçmiş değil. İkinci darbe ise ekonomik krizden kaynaklandı. Ailelerin eğitime ayırabilecekleri bütçe kısıldı. Ayrıca 2021'den bu yana sürekli artan enflasyon özel okulları daha da zor duruma düşürdü. Her yıl geçen yılın enflasyonu kadar zam yapabildiler ama her yıl daha yüksek bir enflasyon ile karşılaştılar. Birçok özel okul bu açmazdan çıkabilmek için servis ücretlerine, üniformalara, yemeklere aşırı zamlar yapmak zorunda kaldı. Bütçelerini dengeleyebilmek için okullar ücret belirlemenin serbest olduğu 1, 5 ve 9'uncu sınıflara aşırı yüksek zamlar yaptı ve bu da yeni talebi baskıladı. Bu iki faktör olmasa idi, ülkemizde özel okullarda okuyan öğrenci oranı rahatlıkla %15'in üzerine çıkabilirdi.

Ülkemizde çok ilginç bir sosyoekonomik deneyim yaşadık. Bu araştırmanın gösterdiği devlet-özel okul farkları, özel okul talebini diri tutacaktır. Ekonomik krizden çıkabilirsek, özel okula yönelimde ciddi bir artış beklenmelidir. Kanımca lise ve üzeri seviyelerde farklı tercihlere cevap verebilecek makul sayıda özel okul olabilir, fakat eğitimin ilk 8 yılı devletin görevidir ve bu seviyelerde özel okul olmamalıdır. Devlet, asli görevi olan eğitimi özel sektöre devretmek yerine uluslararası standartlarda finanse etmeli ve eğitimde kaliteyi yükseltmelidir. Bir yandan kalitesiz eğitim gençlerin potansiyellerine ulaşmasına engel oluyor, öte yandan bireylerin yaşamlarının en belirleyici döneminde karşılaştıkları fırsat eşitsizliği adalet duygusunu zedeliyor. Eğitimde yıllardır sınıfta kalıyoruz.

Prof. Dr. Erhan Erkut

3.2 Araştırma Bulguları

3.2.1 Eğitim Harcamaları ve Okul Tercih Dinamikleri

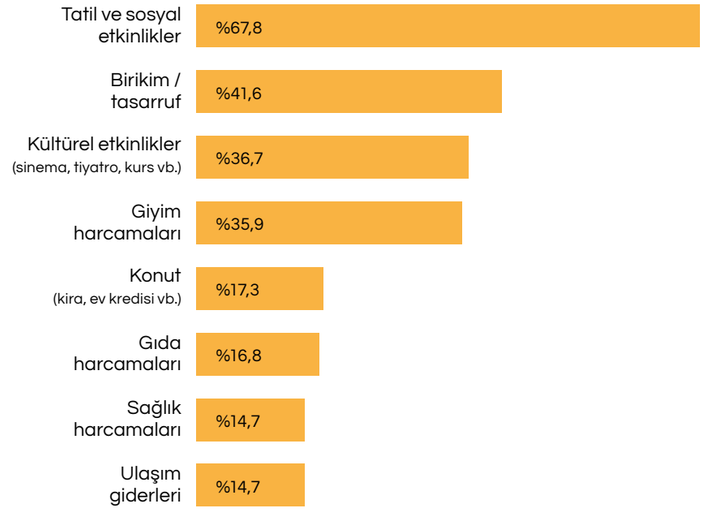
Devlet okulunda çocuğu olan ailelerin %39,7'si eğitim masraflarını karşılamak için düzenli ödeme yapmakta zorlanacak şekilde borçlandığını belirtirken, bu oran özel okul velilerinde %24,5 oldu.

Özel okul velilerinin %67,8'i tatil harcamalarından, %41,6'sı birikim yapmaktan, %36,7'si ise kültürel etkinliklerden, %35,9'u giyim harcamalarından eğitim harcamalarını karşılayabilmek adına feragat ettiğini belirtti.

Devlet okulu velilerinin %63,8'i özel okulların fiyatlarının yüksek olması nedeniyle devlet okulunu tercih ettiğini ifade ederken, %15,4'ü devlet okulundaki eğitimi yeterli bulduğu için, %12,1'i ise okulun evine yakın olması sebebiyle bu tercihi yaptığını belirtti.

Özel okulu tercih eden velilerin %58,9'u eğitim kalitesi, %15,7'si sosyal çevre, %6,1'i ise çalışan ebeveynler için uygun okul saatleri sebebiyle özel okul tercih ettiklerini belirtti.

▶ Grafik 1. Özel okul masrafları nedeniyle aile bütçenizde en çok hangi harcamalardan feragat ettiniz?

Özel okulda okuyan bir öğrencinin yıllık eğitim gideri, devlet okulundakinin yaklaşık 6,5 katına ulaştı.

Özel okul ve devlet okulu velilerine çocuklarının eğitim masrafları için belirli harcama kalemlerinde ne kadar harcama yaptığı soruldu. Devlet okulunda çocuğu olan velilerin yıllık ortalama eğitim harcaması 131.700 TL iken, özel okul velilerinin harcaması 857.655 TL'ye ulaştı. Yemek ve okul harçlığı özel okul velilerinde 93.240 TL iken, devlet okulunda bu tutar 32.753 TL oldu. Benzer şekilde özel ders ve etüt merkezlerine yapılan harcamalar özel okulda 81.477 TL, devlet okulunda ise 12.258 TL oldu.

Özel okulu tercih eden velilerin %58,9'u eğitim kalitesi, %15,7'si sosyal çevre, %6,1'i ise çalışan ebeveynler için uygun okul saatleri sebebiyle özel okul tercih ettiklerini belirtti.

▶ Tablo 1. Devlet okulu ve özel okulların yıllık harcama kalemleri (TL)

Gider Kalemleri (Yıllık)	Devlet Okulu	Özel Okul
Kitap/Yardımcı Kitap	2.240	27.596
Kırtasiye	15.590	18.400
Okulun talep ettiği kırtasiye ürünleri	9.960	28.730
Servis	46.550	84.940
Yemek masrafı ve okul harçlığı	32.753	93.240
Okul harçlığı	9.826	29.620
Kayıt parası/aidat	3.259	0
Okul ücreti	0	479.901
Okul kıyafeti	2.721	7.994
Özel ders+Etüt Merkezi	12.258	81.477
Diğer harcama	6.369	35.377
Toplam	**131.700**	**857.655**

3.2.2 İlköğretimde Kazandırılması Hedeflenen Beceriler

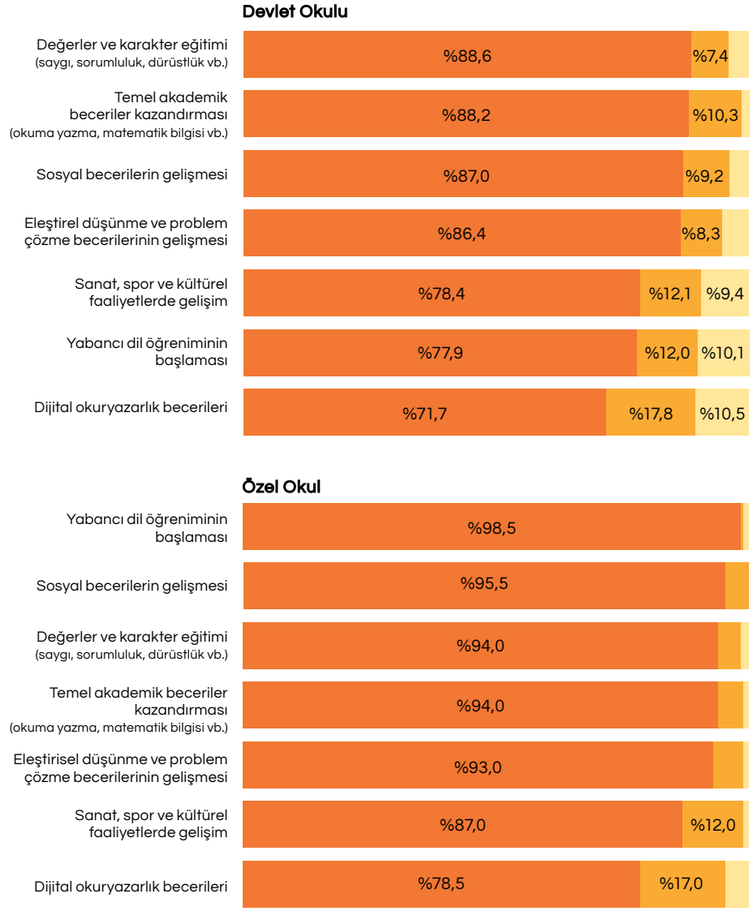
Velilere, ilköğretimin çocuklara temel beceriler kazandırma açısından önemli bir eğitim kademesi olduğu hatırlatılarak, hangi becerilerin bu düzeyde öğretilmesini önemli gördükleri soruldu.

Devlet okulu velilerinin %88,2'si, özel okul velilerinin ise %94'ü temel akademik becerilerin kazandırılmasını önemli buldu. Yabancı dil eğitiminin erken yaşta başlaması gerektiğini düşünenlerin oranı devlet okulunda %77,9 iken özel okulda %98,5'e kadar yükseldi. Sosyal becerilerin geliştirilmesi her iki grup için de önemli bulunurken; devlet okulu velilerinin %87'si, özel okul velilerinin ise %95,5'i bu becerilerin ilköğretimde kazandırılması gerektiğini ifade etti.

Benzer şekilde, sanat, spor ve kültürel faaliyetlerde gelişim devlet okulu velilerinin %78,4'ü, özel okul velilerinin ise %87'si tarafından önemli görüldü. Değer ve karakter eğitimine verilen önem oranı devlet okulunda %88,6, özel okulda ise %94 olarak belirlendi. Dijital okuryazarlığın geliştirilmesi devlet okulunda %71,7, özel okulda %78,5 oranında önemli bulunurken; eleştirel düşünme becerisinin kazandırılması devlet okulunda %86,4, özel okulda %93 oranında önemli görüldü.

▶ Grafik 2. İlköğretim eğitimi, farklı becerilerin gelişimi için bir temel oluşturur. Size okuyacağım becerilerin bu dönemde kazandırılması ne kadar önemlidir?

- Önemli
- Ne önemli ne değil
- Önemli değil

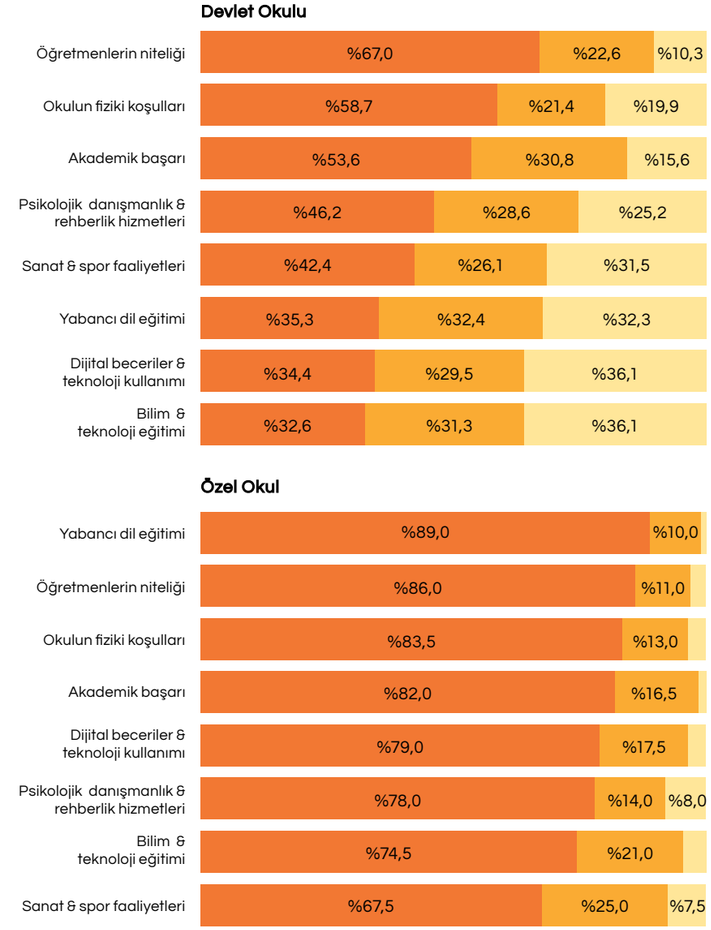
3.2.3 Okul Memnuniyeti ve Algılanan Kalite

Velilerden, çocuklarının okullarını akademik başarı, öğretmen niteliği, fiziki koşullar ve eğitim alanları açısından değerlendirmeleri istendi. Devlet okulu velilerinin %53,6'sı, özel okul velilerinin ise %82'si çocuklarının okulunu akademik başarı açısından yeterli buldu. Yabancı dil eğitimi konusunda memnuniyet oranı devlet okullarında %35,3 iken özel okullarda %89'a ulaştı. Bilim ve teknoloji eğitimi bakımından devlet okulu velilerinin yalnızca %32,6'sı okulu yeterli görürken, özel okul velilerinde bu oran %74,5 oldu. Sanat ve spor faaliyetleri bakımından memnuniyet devlet okullarında %42,4, özel okullarda %67,5 düzeyindedir.

Öğretmen niteliği devlet okullarında %67 özel okullarda %86 oranında yeterli bulundu. Okulun fiziki koşullarından memnuniyet oranı devlet okullarında %58,7, özel okullarda %83,5 olarak ölçüldü. Psikolojik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yeterli olduğunu düşünenlerin oranı devlet okullarında %46,2, özel okullarda %78 oldu. Dijital beceriler ve teknoloji kullanımında yeterlilik ise devlet okullarında %34,4, özel okullarda %79 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 3. Okuyacağım alanlarda çocuğunuzun okuduğu okulun yeterliliğini değerlendirir misiniz?

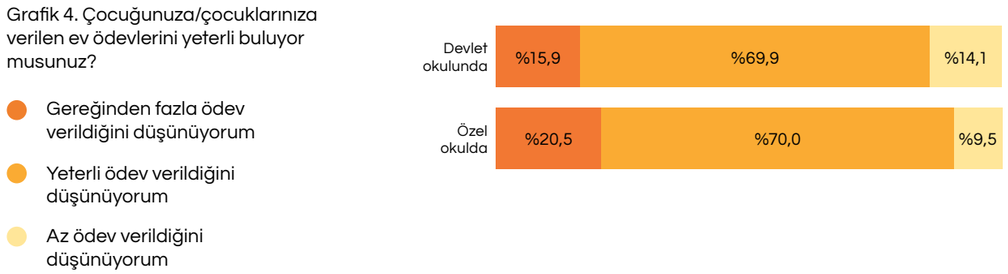
- Yeterli
- Ne yeterli ne yetersiz
- Yetersiz

3.2.4 Ev Ödevleri, Destek Eğitim ve Özel Ders Eğilimleri

Devlet okulu velilerinin %69,9'u, özel okul velilerinin %70'i verilen ödev miktarını yeterli buldu. Devlet okulunda velilerin %14,1'i, özel okulda %9,5'i az ödev verildiğini; devlet okulunda %15,9'u, özel okulda %20,5'i ise gereğinden fazla ödev verildiğini belirtti.

▶ Grafik 4. Çocuğunuza/çocuklarınıza verilen ev ödevlerini yeterli buluyor musunuz?

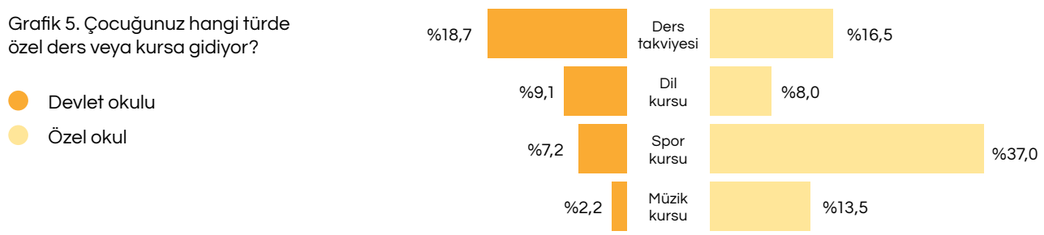
Devlet okulu öğrencileri ders takviyesi, özel okul öğrencileri ise spor kurslarına gidiyor.

Devlet okulu velilerinin %50,7'si çocuğunun ödevlerini tek başına, %45,5'i aile üyeleriyle birlikte yaptığını belirtirken özel okul velilerinde ise bu oranlar sırasıyla %60,5 ve %36,5 olarak ölçüldü.

Devlet okulu velilerinin %61,8'i, özel okul velilerinin ise %36'sı özel ders veya kurs alınmasının gerekli olduğunu düşündü. Devlet okulu velilerinin %31'i, özel okul velilerinin ise %55,5'i çocuğuna okul dışında özel ders veya kurs aldırdığını belirtti.

Devlet okulunda öğrenim gören çocukların %7,2'si spor kursuna devam ederken, bu oranın özel okullarda %8 olarak ölçüldü. Müzik kurslarına katılım oranı devlet okulunda %2,2, özel okulda %13,5 iken yabancı dil kurslarına katılım oranı iki okul türü arasında daha dengeli oldu. Devlet okullarında %9,1, özel okullarda %8 olarak ölçüldü. Ders takviyesi için kursa gidenlerin oranı ise devlet okullarında %18,7, özel okullarda %16,5 oldu.

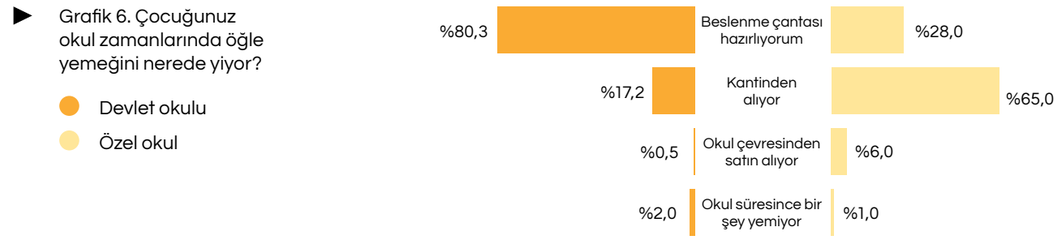
▶ Grafik 5. Çocuğunuz hangi türde özel ders veya kursa gidiyor?

3.2.5. Okulda Beslenme Alışkanlıkları ve Kantin Tercihleri

Devlet okulundaki öğrencilerin %80,3'ü okul saatlerinde beslenme çantasındaki yiyecekleri tüketirken, %17,2'si kantinden alışveriş yaptığını belirtti. Özel okul öğrencilerinin ise %65'i kantinden, %28'i beslenme çantasından beslendiğini ifade etti. Kantinlerde sağlıklı gıdaya erişilebildiğini düşünenlerin oranı devlet okulunda %34,7, özel okulda %64,6 oldu.

▶ Grafik 6. Çocuğunuz okul zamanlarında öğle yemeğini nerede yiyor?

3.2.6. Okul Güvenliği, Akran İlişkileri ve Zorbalık Deneyimleri

Devlet okulu velilerinin %30,1'i, özel okul velilerinin ise %24,5'i çocuklarının alay edilme, dışlanma veya fiziksel/sözel şiddete maruz kaldığını belirtti.

▶ Grafik 7. Çocuğunuzun okulda akran zorbalığına (alay edilme, dışlanma, fiziksel ya da sözlü şiddet) uğradığını düşünüyorsunuz?

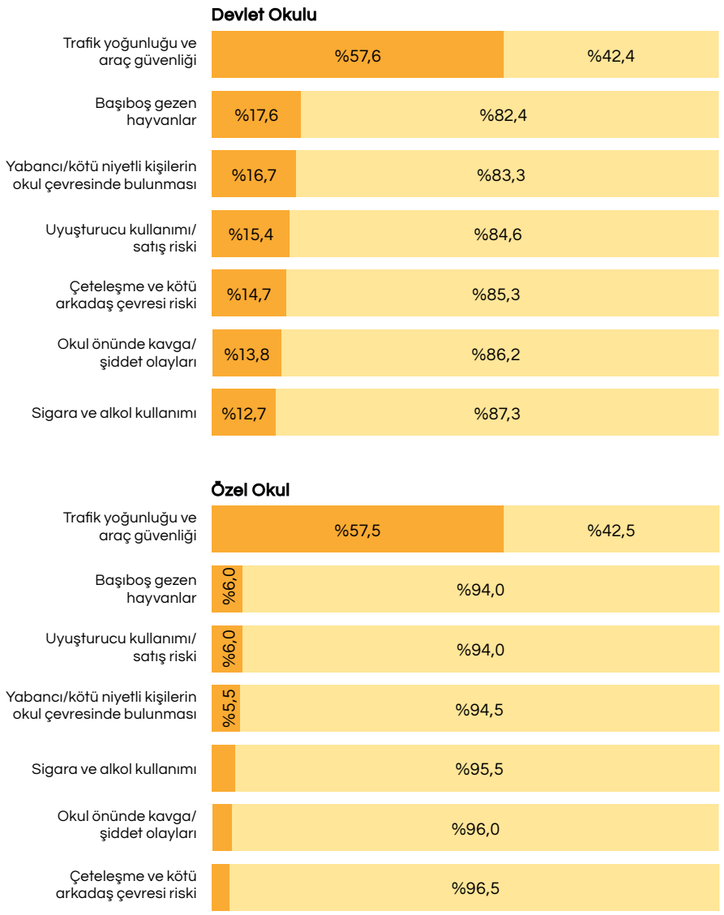

İki okul tipinde de velilerin ortak endişesi trafik yoğunluğu ve araç güvenliği oldu.

Okul çevresi güvenliği konusunda devlet okulu velilerinin %27,9'u, özel okul velilerinin %5,5'i endişe duyduğunu ifade etti. Araştırmada velilere, çocuklarının okul çevresinde karşılaşabilecekleri güvenlik riskleri de soruldu. Her iki grup velinin de yaklaşık yarısı (%57 civarında), okul çevresini trafik yoğunluğu bakımından tehlikeli gördü. Devlet okulu velilerinin %16,7'si okul çevresinde yabancı ya da kötü niyetli kişilerin bulunmasından, %15,4'ü uyuşturucu kullanımı veya satışı riskinden, %17,6'sı başıboş hayvanlardan endişe duyduğunu ifade etti. Ayrıca devlet okulu velilerinin %12,7'si sigara ve alkol kullanımını, %13,8'i kavga ve şiddet olaylarını, %14,7'si ise çeteleşme ve kötü arkadaş çevresi riskini okul çevresini tehlikeli kılan unsurlar arasında gördüğünü ifade etti.

▶ Grafik 8. Okul çevresinde güvenlik açısından hangi riskli durumların bulunduğunu düşünüyorsunuz?

- Risk mevcut
- Risk mevcut değil

Tematik Dosya Metodolojisi

Bu araştırma kapsamında Bilgisayar Destekli Telefon Anketi (CATI) yöntemi kullanılarak 752 kişi ile görüşüldü. Araştırmaya katılanların %26,6'sını özel okul, %73,4'ünü devlet okulu velileri oluşturdu.

4.

Bölüm

Sektörel Veriler

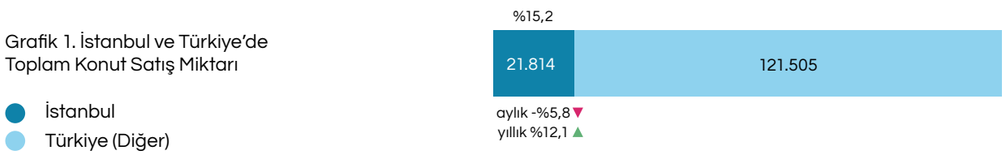

4.1 Konut Piyasası

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında 21 bin 814 konut satıldı.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında konut satışları geçen senenin aynı dönemine göre %12,1 artarak 21.814 oldu. Konut satışlarının bir önceki aya göre ise %5,8 azaldığı gözlemlendi. Türkiye'de ise Ağustos 2025 döneminde konut satışları geçen senenin aynı dönemine göre %6,8 artış göstererek 143.319 oldu. İstanbul'daki satışların tüm Türkiye'dekiler içindeki payı %15,2 olarak seyretti.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Toplam Konut Satış Miktarı

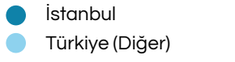

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

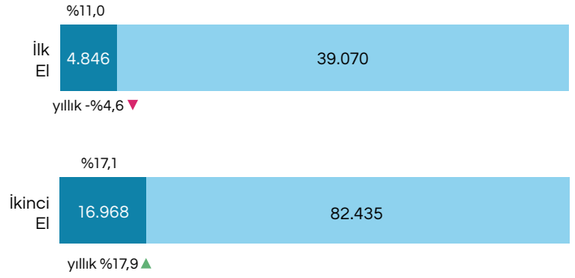
İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında 4 bin 846 ilk el, 16 bin 968 ikinci el konut satışı gerçekleşti.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında konut satışlarının 4.846'sı ilk el, 16.968'i ise ikinci el olarak gerçekleşti. Geçen yılın aynı dönemine göre İstanbul'da ilk el satışlarda %4,6 oranında düşüş, ikinci el satışlarda ise %17,9 oranında artış gözlemlendi. İstanbul'daki ilk el konut satışları tüm Türkiye'deki ilk el satışların %11'ine tekabül etti. İstanbul'daki ikinci el satışların ülke toplamı içindeki payı ise %17,1 olarak seyretti.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'de İlk ve İkinci El Konut Satış Miktarı

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

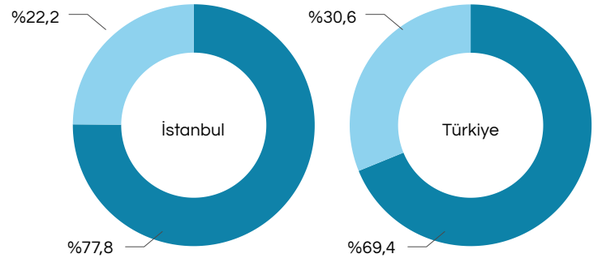
İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında konut satışlarının beşte dörde yakını ikinci el oldu.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında konut satışlarının %77,8'i ikinci el, %22,2'si ise ilk el satış olarak gerçekleşti. Türkiye genelinde ise ikinci el satışlarının payı %69,4, ilk el satışların payı ise %30,6 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'de İlk ve İkinci El Konut Satış Dağılımı

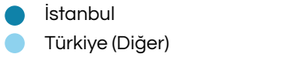
Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

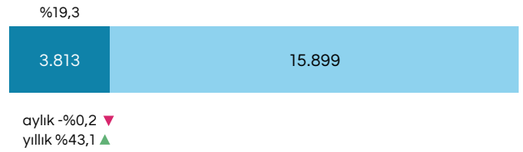
İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında 3 bin 813 ipotekli konut satıldı.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında ipotekli konut satışları geçen senenin aynı dönemine göre %43,1 artarak 3.813 olarak gerçekleşti. Bir önceki aya göre ise %0,2 azaldığı görüldü. Türkiye genelinde ise Ağustos 2025 döneminde ipotekli konut satış miktarı 19.712 olarak gerçekleşti. İstanbul'daki ipotekli satışların tüm Türkiye'dekiler içindeki payı %19,3 olarak seyretti.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'de İpotekli Konut Satış Miktarı

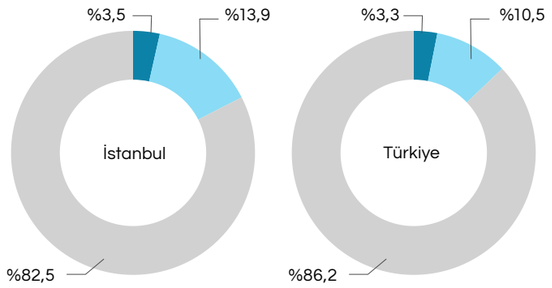
Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında konutların %17,5'i ipotekli olarak satıldı.

2024 yılı Ağustos ayında İstanbul'da yapılan toplam konut satışlarının %13,7'si ipotekli olarak gerçekleşirken 2025 yılının aynı döneminde ipotekli konut satışının payı %17,5'e yükseldi. İstanbul'da ipotekli ilk el konut satışları oranı %3,5, ipotekli ikinci el konut satış oranı ise %13,9 oldu. Türkiye'de ise ipotekli ilk el konut satışları oranı %3,3, ipotekli ikinci el konut satış oranı ise %10,5 oldu.

▶ Grafik 5. İstanbul ve Türkiye'de İpotekli Konut Satış Dağılımı

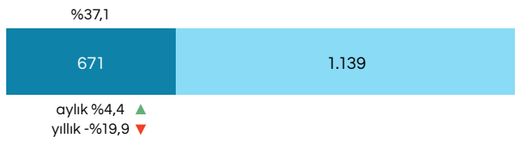
İpotekli İlk El
İpotekli İkinci El
İpoteksiz

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında yabancılara yapılan konut satışı geçen senenin aynı dönemine göre %19,9 azaldı.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında yabancılara yapılan konut satışı geçen senenin aynı dönemine göre %19,9 azalarak 671 oldu. Türkiye'de 2025 yılının Ağustos ayında yabancılara yapılan konut satışı ise 1.810 oldu. Yabancılara yapılan konut satışlarının %37,1'i İstanbul'da gerçekleşti.

▶ Grafik 6. İstanbul ve Türkiye'de Yabancılara Yapılan Konut Satış Miktarı

İstanbul
Türkiye (Diğer)

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

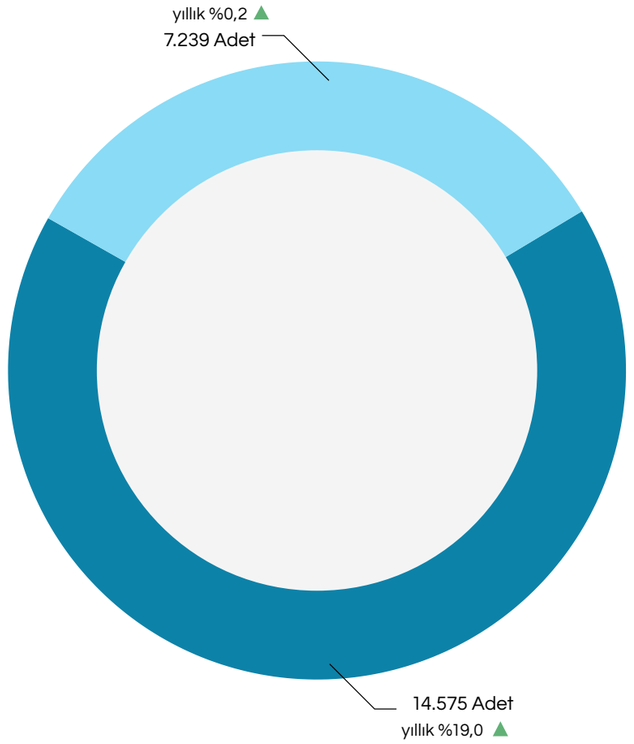
İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde konut satışlarının %66,8'i Avrupa Yakası'nda gerçekleşti.

İstanbul'da Temmuz 2025 döneminde konut satışlarının %65'i Avrupa Yakası'nda, %35'i ise Anadolu Yakası'nda gerçekleşti. Avrupa Yakası'nda gerçekleşen konut satışları bir önceki yılın aynı dönemine göre %26,3 artarken, Anadolu Yakası'nda gerçekleşen konut satışları ise bir önceki yılın aynı dönemine göre %13,6 arttı.

▶ Grafik 7. Avrupa ve Anadolu Yakası'nda Konut Satış Miktarı

Avrupa Yakası
Anadolu Yakası

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

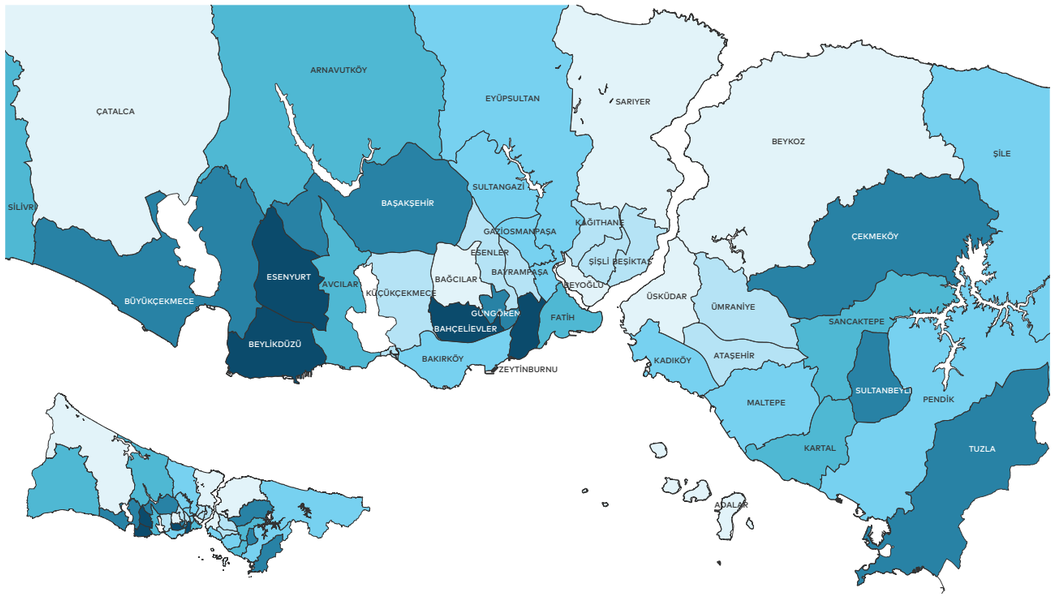

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde en çok konut satışı gerçekleşen ilçe Esenyurt oldu.

Haritada İstanbul'daki ilçe bazlı konut satışları, ilçedeki konut stoğuna oranlı biçimde gösterilmiştir.

Konut stoğuna kıyasla Ağustos 2025 dönemi satış miktarının yüksek seyrettiği ilçeler Esenyurt, Beylikdüzü, Bahçelievler ve Zeytinburnu oldu. Toplam satış miktarına bakıldığında 2025 yılı Ağustos ayında Esenyurt 2.832 satışla ilk sırada yer aldı. Esenyurt'u 1.048 satışla Bahçelievler ve 959 satışla Başakşehir takip etti.

Konut stoğuna kıyasla Ağustos 2025 dönemi satış miktarının düşük seyrettiği ilçeler ise Beykoz, Çatalca, Sarıyer ve Bağcılar oldu. Toplam satış miktarında ise, en az satışın 30 adetle Adalar'da gerçekleştiği gözlemlendi. Adalar'ı 49 satışla Çatalca ve 83 satışla Beykoz izledi.

▶ Harita 1. İstanbul İlçelerinde Aylık Konut Satış Miktarı (Konut Stoğuna Oranlı Biçimde)

- < 2
- 2,5
- 3,2
- 4,1
- 4,6
- 6,5

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

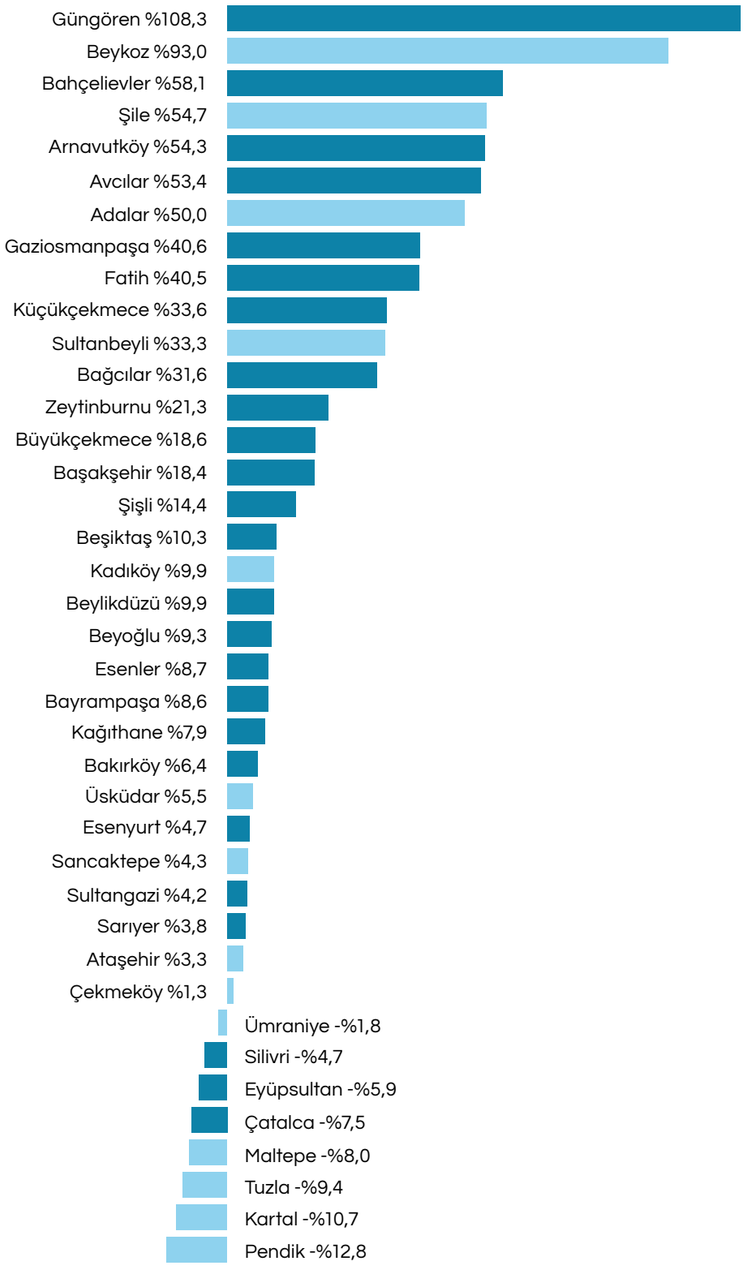
İstanbul ilçeleri arasında, Ağustos 2025 dönemi konut satışları geçen yıla kıyasla en yüksek artış gösteren %108,3 ile Güngören oldu.

İstanbul'da ilçelere göre konut satışlarına bakıldığında 2025 yılı Ağustos ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre en yüksek artış %108,3 ile Güngören ilçesinde gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı dönemine göre en fazla düşüş ise -%12,8'lik değişimle Pendik ilçesinde gerçekleşti.

▶ Grafik 8. İstanbul İlçelerinde Konut Satışı Yıllık Değişim Oranları

- Avrupa Yakası
- Anadolu Yakası

Kaynak: TÜİK, Konut Satış İstatistikleri, Ağustos 2025

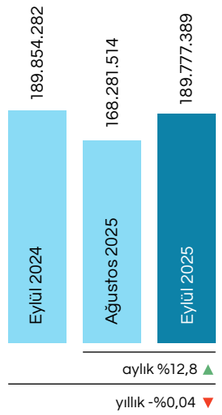
4.2 Ulaşım

İstanbul'da yapılan toplam yolculuk sayısı 2025 yılının Eylül ayında, Ağustos 2025'e göre %12,8'lik artış gösterdi.

İstanbul'da yapılan toplam yolculuk sayısının Ağustos 2025 döneminde 168.281.514 olduğu görüldü. Eylül 2025 döneminde ise toplam yolculuk sayısı, 2025 yılının Ağustos ayına göre %12,8 artarak 189.777.389 oldu. Eylül 2025 döneminde yapılan toplam yolculuk sayısı geçen senenin aynı dönemine göre ise -%0,04'lük değişim oranıyla düşüş gösterdi. 2025 yılı Eylül ayında ortalama günlük yolculuk sayısının 6.325.913 olduğu görüldü.

▶ Grafik 1. Toplu Ulaşım Yolculuk Sayısının Aylık ve Yıllık Değişimi

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

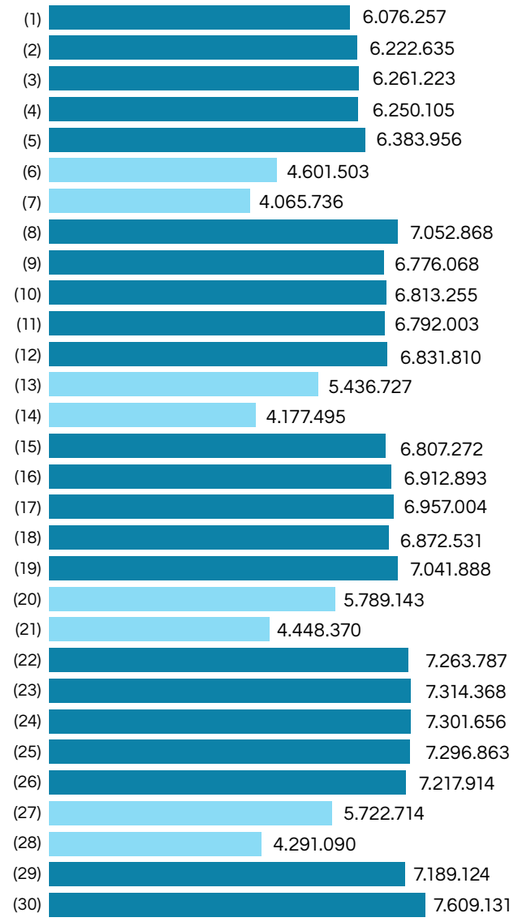
İstanbul'da Eylül 2025 döneminde en çok yolculuk yapılan gün 7.609.131 adet ile 30 Eylül 2025 Salı günü oldu.

2025 yılı Eylül ayında ayın günlerine göre İstanbul'da toplu ulaşım yolculuk sayısını gösteren grafikte en çok yolculuk yapılan günün 7.609.131 ile 30 Eylül 2025 Salı günü olduğu görüldü. Hafta içi günlerinde toplu ulaşım kullanımının hafta sonuna kıyasla belirgin şekilde daha yüksek olduğu gözlemlenirken, yolculuk sayıları genellikle hafta içleri zirve değerlere ulaştı. Hafta içleri günlük yolculuk sayısı ortalaması 6.874.755 iken, bu sayının cumartesi günleri 5.387.522'ye; pazar günleri ise 4.245.673'e gerilediği gözlemlendi. En düşük yolculuk sayısı 4.065.736 ile 7 Eylül 2025 Pazar günü gözlemlendi.

▶ Grafik 2. Ayın Günlerine Göre Toplu Ulaşım Yolculuk Sayısı

Hafta İçi
Hafta Sonu

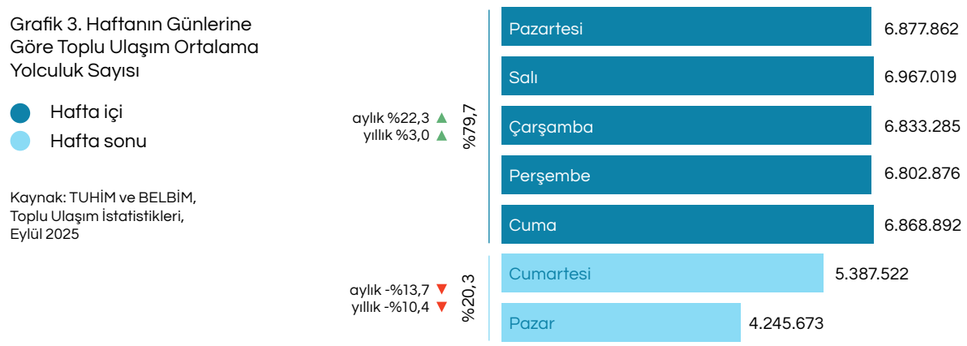
Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

İstanbul'da Eylül 2025 döneminde haftanın günlerine göre en yüksek ortalama yolculuk sayısı salı günleri görüldü.

Haftanın günleri özelinde bakıldığında, günlük ortalama yolculuk sayısın en yüksek olduğu gün salı oldu. Salı günleri ortalama yolculuk sayısı 6.967.019 olarak gözlemlendi. Hafta içi en düşük ortalama yolculuk sayısı ise 6.802.876 adetle perşembe günleri gerçekleşti. Hafta içi günlerinde yapılan yolculukların 2025 Eylül dönemi toplam yolculuk sayısı içindeki payı %79,7 oldu. Hafta sonu gerçekleşen yolculuklar ise 2025 yılı Ağustos ayı toplamının %20,3'üne tekabül etti. Yaz bitip okulların açılmasıyla birlikte hafta içi gerçekleşen yolculuk sayısı bir ayda tam %22,3 arttı.

▶ Grafik 3. Haftanın Günlerine Göre Toplu Ulaşım Ortalama Yolculuk Sayısı

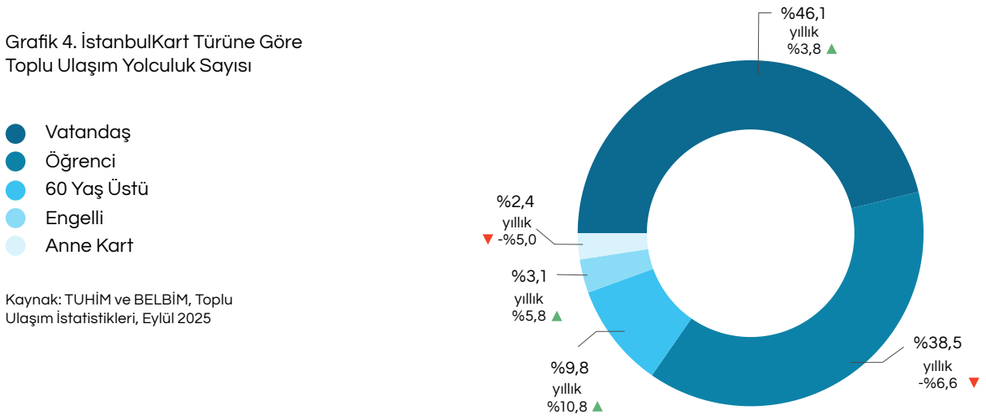

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

Eylül 2025 döneminde 60 yaş üstü yolculuk ulaşım kartıyla gerçekleşen yolculuk sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %10,8 arttı.

İstanbul'da 2025 yılı Eylül ayı toplu ulaşım yolculukları kullanılan İstanbulKart türü açısından değerlendirildiğinde en yüksek payın %46,1'lik oranla vatandaş kategorisine ait olduğu görüldü. Vatandaş kart türünü, %38,5 ile öğrenci, %9,8 ile 60 yaş üstü, %3,1 ile engelli ve %2,4 ile Anne Kart izledi. Öğrenci kart tipi yolculuk sayılarındaki yıllık değişim oranı -%6,6 olarak hesaplandı. Yıllık değişim oranı vatandaş tipi yolculuklarda da %3,8'lik oranla artış gösterdi. 60 yaş üstü yolculuklarda %10,8, engelli kart kullanımında ise %5,8'lik oranda yıllık artış gerçekleşti.

▶ Grafik 4. İstanbulKart Türüne Göre Toplu Ulaşım Yolculuk Sayısı

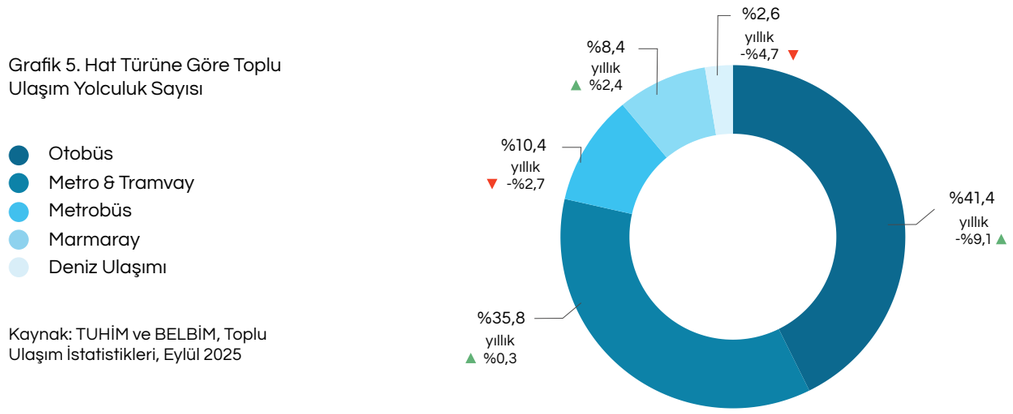

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

2025 yılı Eylül aymda İstanbul'da en yoğun kullanılan toplu ulaşım hat türleri otobüs ile metro & tramvay oldu.

İstanbul'daki toplu ulaşım yolculukları ulaşım hattının türü açısından değerlendirildiğinde en yüksek payın %42,7'lik oranla otobüs kategorisine ait olduğu görüldü. Otobüs hat türünü, %35,8 ile metro & tramvay, %10,4 ile Metrobüs, %8,4 ile Marmaray ve %2,6 ile deniz ulaşımı izledi. Yıllık düşüş eğilimi en fazla olan ulaşım türleri, %4,7 azalan deniz ulaşımı ve %2,7 azalan Metrobüs oldu. Otobüs ulaşım tipinde yıllık %0,2; metro & tramvay ulaşım tipinde yıllık %0,3; Marmaray ulaşım tipinde ise %2,4'lük bir yıllık artış gözlendi.

▶ Grafik 5. Hat Türüne Göre Toplu Ulaşım Yolculuk Sayısı

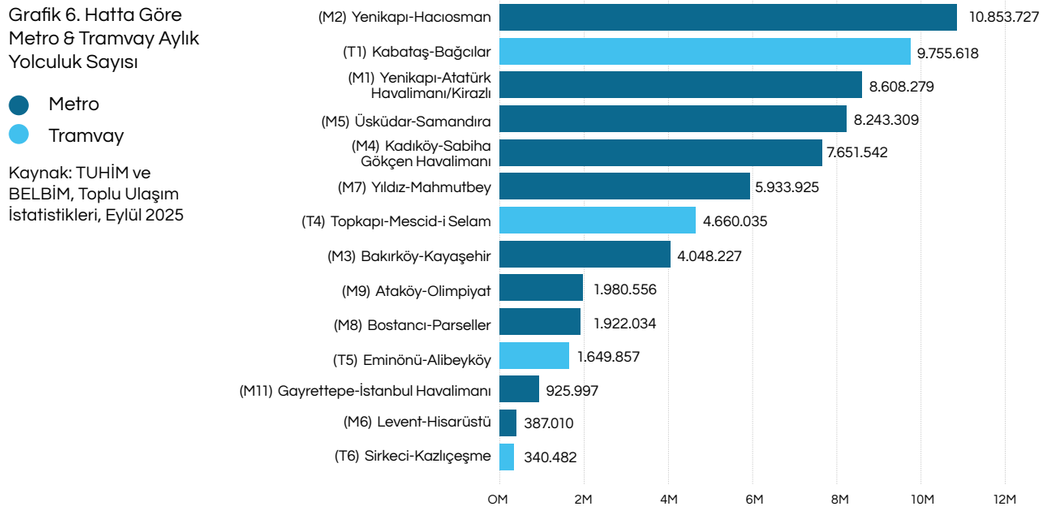

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

2025 yılı Eylül ayında en çok yolculuk yapılan metro & tramvay hatı, 11 milyona yaklaşan yolculuk adediye M2 Yenikapı-Hacıosman oldu.

Metro & tramvay hatlarında Eylül 2025 dönemi yolculuk sayıları incelendiğinde M2 Yenikapı-Hacıosman hattı 11 milyona yaklaşan yolculuk sayısı ve metro & tramvay hatları içinde %16,2'lik payla ilk sırada yer aldı. Onu %14,6'lık payla T1 Kabataş-Bağcılar hattı izledi. T1 hattında yolculuk sayısı 9,8 milyon dolayında oldu. Üçüncü sırada ise %12,9'lik payıyla M1 Yenikapı-Atatürk Havalimanı/Kirazlı Metro hattı yer aldı. Yenikapı kalkışlı M2 ve M1 hatlarının metro hatları arasında en çok yolculuk yapılan ikisi olması dikkat çekti.

▶ Grafik 6. Hatta Göre Metro & Tramvay Aylık Yolculuk Sayısı

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

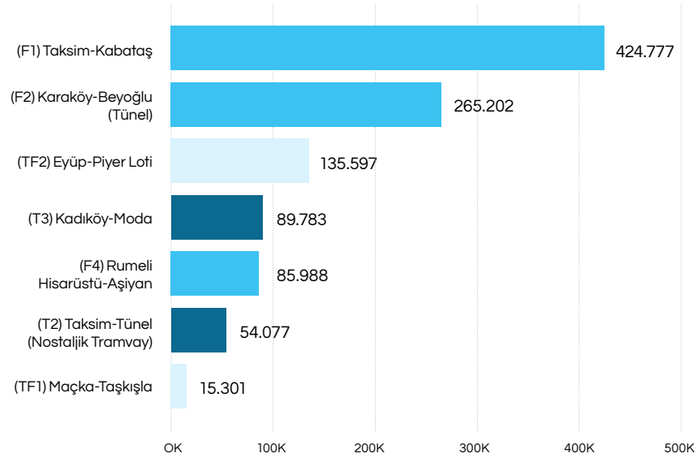
2025 yılı Ağustos ayında F1 Taksim-Kabataş hattı, kısa mesafede hizmet veren hatlar arasında en çok yolculuk yapılan oldu.

Kısa mesafede hizmet veren hatlar kapsamında, iki durak arası hizmet veren füniküler ve teleferik hatları ile Kadıköy ve Beyoğlu'nda dar bir alanda hizmet veren nostaljik tramvay hatları incelenmiştir. Eylül 2025 döneminde bu hatlardan en yoğun kullanılanı %39,7'lik yolculuk payı ve 400 binin üzerinde seyreden yolculuk adediyle F1 Taksim-Kabataş füniküler hattı oldu. Onu %24,8'lik payla F2 Karaköy-Beyoğlu Tünel hattı ve %12,7 ile TF2 Eyüp-Piyer Loti teleferik hattı izledi.

▶ Grafik 7. Hatta Göre Kısa Mesafede Faaliyet Gösteren Araçlarda Aylık Yolculuk Sayısı

- Nostaljik Tramvay
- Füniküler
- Teleferik

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

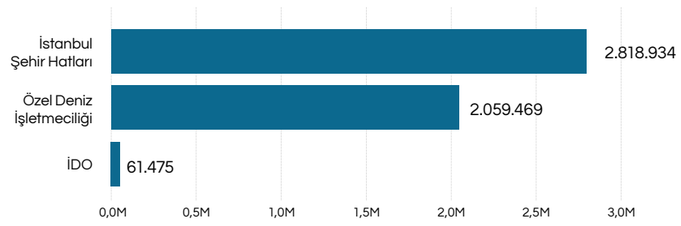

2025 yılı Eylül ayında İstanbul Şehir Hatları'yla yapılan yolculuklar, tüm deniz ulaşımı yolculukları arasında ilk sırada yer aldı.

Deniz ulaşımı yolculukları işletmesine göre gruplanarak 3 başlıkta incelenmiştir. Eylül 2025 döneminde İstanbul Şehir Hatları'yla yapılan yolculuklar %57,1'lik payla ilk sırada yer aldı. İstanbul Şehir Hatları kapsamındaki yolculuk sayısı 3 milyona yaklaştı. Onu %41,7'lik oranla Özel Deniz İşletmeciliği yolculukları izlerken, İDO'yla yapılan yolculuklar %1,2'de kaldı.

▶ Grafik 8. İşletmesine Göre Deniz Ulaşımı Aylık Yolculuk Sayısı

Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

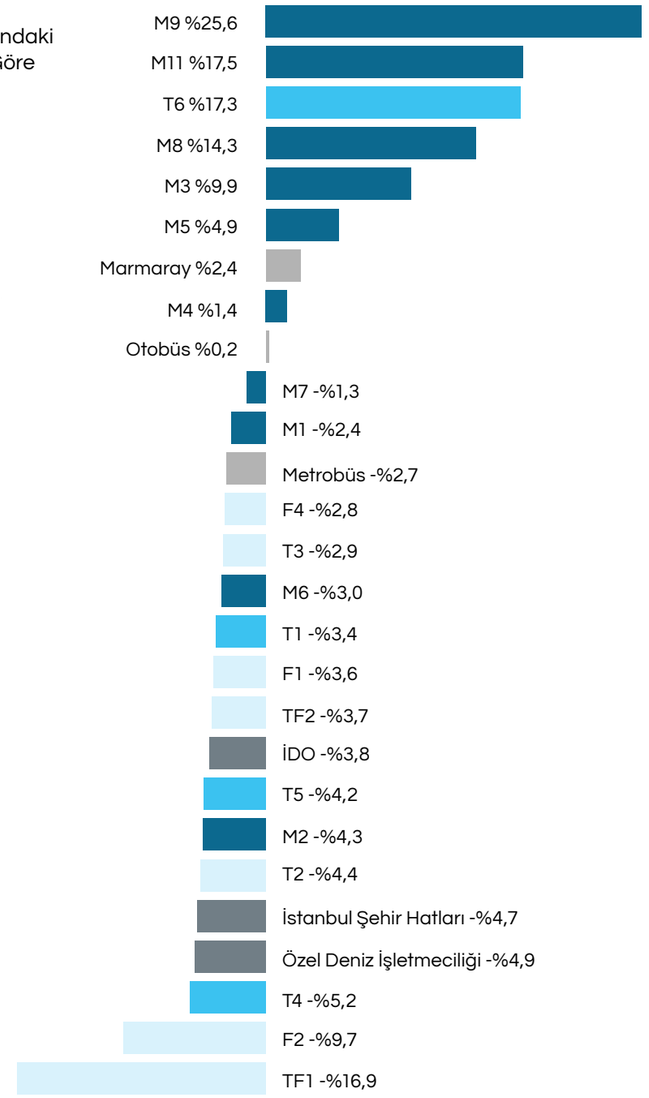
M9 Ataköy-Olimpiyat metro hattı yolculuk sayısında Eylül 2025 döneminde geçen yıla göre %25,6 oranında artış gözlemlendi.

Toplu ulaşım hatlarında göre Eylül 2024-Eylül 2025 dönemi yolculuk sayısı değişimine bakıldığında, en büyük yıllık düşüş -%16,9'luk değişim oranıyla TF1 Maçka-Taşkışla teleferik hattında gerçekleşti. Maçka-Taşkışla hattını %9,7'lik düşüşle F2 Karaköy-Beyoğlu Tünel hattı takip etti. İstanbul Şehir Hatları'yla yapılan yolculuklar geçen yılın aynı dönemine göre -%4,7, İDO'yla yapılan yolculuklar ise -%3,8 oranında değişim gösterdi. Yolculuk sayısında en yüksek artış, M9 Ataköy-Olimpiyat metro hattında %25,6'lık oranla gerçekleşti.

▶ Grafik 9. Yolculuk Sayısındaki Yıllık Değişim Oranına Göre Toplu Ulaşım Hatları

- Metro
- Tramvay
- Kısa Mesafe
- Deniz Ulaşımı
- Diğer

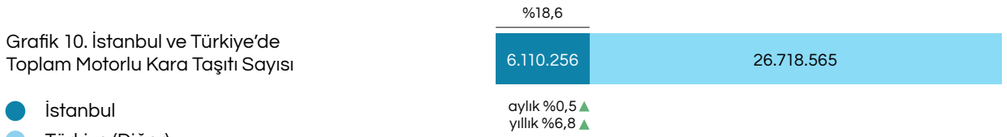
Kaynak: TUHİM ve BELBİM, Toplu Ulaşım İstatistikleri, Eylül 2025

İstanbul'da 2025 yılının Ağustos ayında trafiğe kayıtlı toplam motorlu kara taşıtı sayısı 6.110.256 oldu.

İstanbul'da 2025 yılının Ağustos ayında trafiğe kayıtlı toplam motorlu kara taşıtı sayısı önceki aya göre %0,5, geçen yılın aynı dönemine göre ise %6,8 artışla 6.110.256 oldu. Türkiye genelinde ise Ağustos 2025 döneminde trafiğe kayıtlı toplam motorlu kara taşıtı sayısı 32.828.821 oldu. İstanbul'daki taşıtların tüm Türkiye'dekiler içindeki payı %18,6 seviyesinde seyretti.

▶ Grafik 10. İstanbul ve Türkiye'de Toplam Motorlu Kara Taşıtı Sayısı

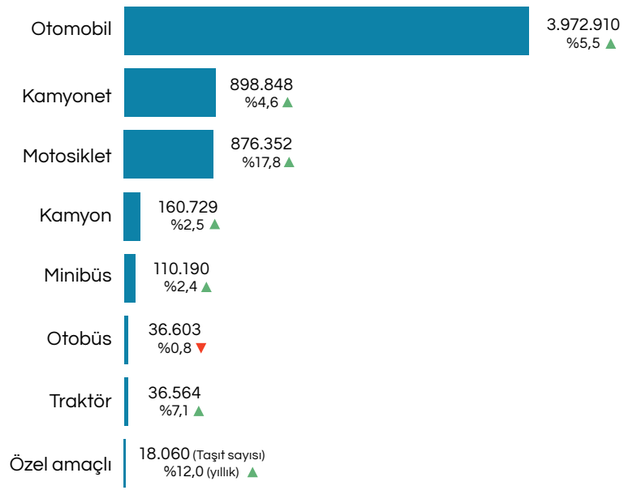

Kaynak: TÜİK, Motorlu Kara Taşıtları İstatistikleri, Ağustos 2025

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında trafiğe kayıtlı toplam otomobil sayısı 3 milyon 973 bin oldu.

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde trafiğe kayıtlı toplam otomobil sayısı 3 milyon 973 bine yaklaştı. Otomobiller, %65,4'lük oranla İstanbul'da en çok bulunan motorlu kara taşıtı oldu. Minibüs sayısı 110 bin olurken; motosiklet sayısı 876 bin 352'ye yükselerek 2017 yılından beri en yüksek sayıda seyretti.

▶ Grafik 11. Türüne Göre İstanbul'da Motorlu Kara Taşıtı Dağılımı

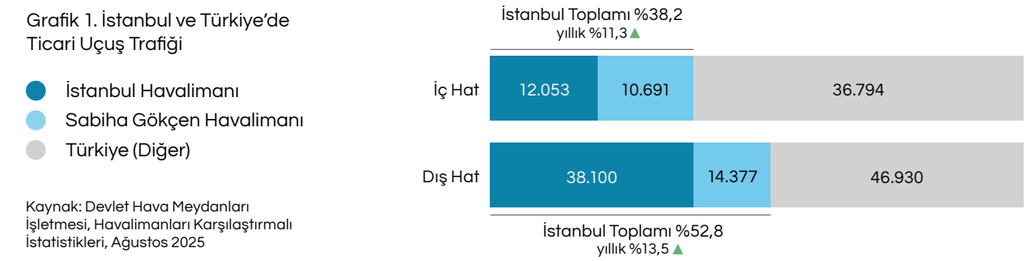
Kaynak: TÜİK, Motorlu Kara Taşıtları İstatistikleri, Ağustos 2025

4.3 Turizm

2025 yılının Ağustos ayında İstanbul'da bulunan tüm havalimanlarında iniş veya kalkış yapan toplam ticari uçuş sayısı 75 bin 221 oldu.

2025 yılının Ağustos ayında İstanbul'da bulunan tüm havalimanlarında iniş veya kalkış gerçekleştiren toplam ticari uçuş sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %12,8 artarak 75.221 oldu. Artış oranı iç hat uçuşlarda %11,3, dış hat uçuşlarda ise %13,5 olarak gözlemlendi. İç hatlarda 22.744 olan İstanbul toplam ticari uçuş sayısı, Türkiye genelinin %38,2'sine tekabül etti. Dış hatlarda ise İstanbul'daki havalimanlarında inen veya kalkan 52.477 ticari uçuş gerçekleşti ve bu sayı Türkiye toplamının %52,8'ini oluşturdu.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Ticari Uçuş Trafiği

Kaynak: Devlet Hava Meydanları İşletmesi, Havalimanları Karşılaştırmalı İstatistikleri, Ağustos 2025

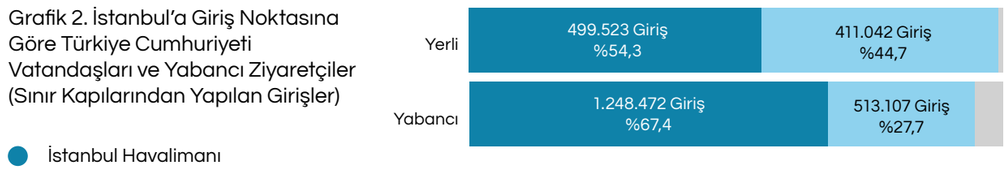
2025 yılının Ağustos ayında İstanbul'daki sınır kapılarından Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları giriş sayısı 919 bin 659 oldu.

2025 yılının Ağustos ayında İstanbul'a sınır kapılarından Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı giriş sayısı 919 bin 659 oldu. Bu sayı, geçen yılın aynı dönemine göre %21,4 artış gösterdi.

Geçen senenin aynı dönemine kıyasla, İstanbul'a Türk vatandaşı girişleri arasında hava yolunu tercih edenlerin sayısı %21,2 arttı. İstanbul'un iki ana havalimanı arasında İstanbul Havalimanı daha fazla tercih edildi. Vatandaş girişlerinin %54,3'ü İstanbul Havalimanı, %44,7'si Sabiha Gökçen Havalimanı üzerinden gerçekleşti.

2025 Ağustos ayında, geçen senenin aynı dönemine göre yabancı ziyaretçi girişlerinde hava yolu tercihleri %1,7 arttı. Bu dönemde Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan 513.107, İstanbul Havalimanı'ndan ise 1.248.472 yabancı ziyaretçi girişi kaydedildi. Deniz yoluyla yapılan girişlerin, toplam yabancı ziyaretçi girişleri içindeki payı yaklaşık %4,9 olarak gözlemlendi.

▶ Grafik 2. İstanbul'a Giriş Noktasına Göre Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları ve Yabancı Ziyaretçiler (Sınır Kapılarından Yapılan Girişler)

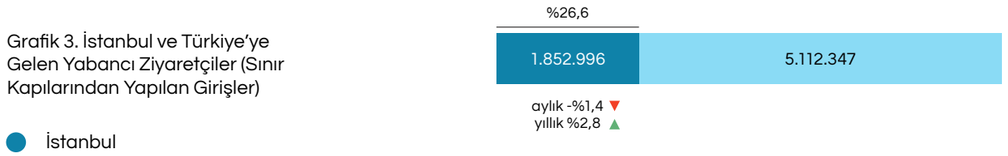
Dipnot: Bu veriler, aynı kişinin birden fazla girişini de içeren toplam giriş sayısını ifade etmektedir.

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Ağustos 2025

2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'a 1 milyon 852 bin 996 yabancı ziyaretçi girişi kaydedildi.

2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi giriş sayısı geçen senenin aynı dönemine göre %2,8 artarken, bir önceki aya göre %1,4 azalarak Ağustos ayında 1.852.966 oldu. Türkiye'ye gelen toplam yabancı ziyaretçi giriş sayısı ise geçen senenin aynı dönemine göre %2,1 artarak 6.965.343 ulaştı. Ağustos ayında İstanbul'a kaydedilen yabancı ziyaretçi girişleri tüm Türkiye'ye yapılan yabancı ziyaretçi girişleri içindeki payı %26,6 oldu.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçiler (Sınır Kapılarından Yapılan Girişler)

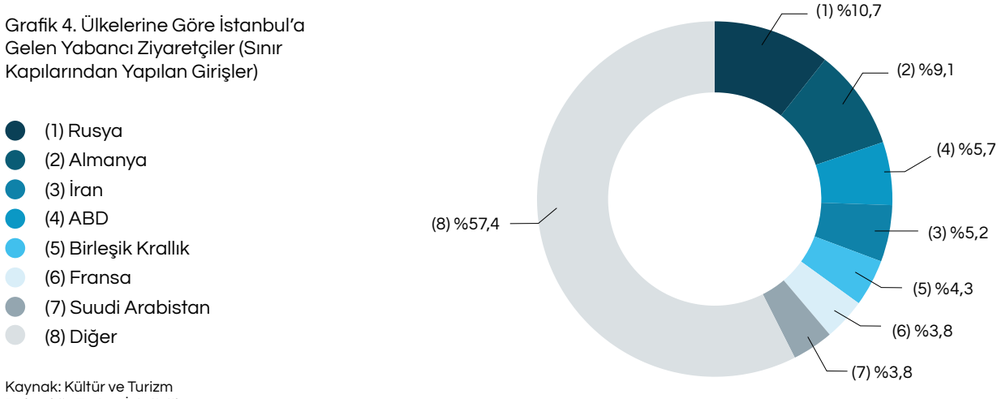
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Ağustos 2025.

Dipnot: Bu veriler, aynı kişinin birden fazla girişini de içeren toplam giriş sayısını ifade etmektedir.

2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçiler arasında Ruslar ilk sırada yer aldı.

2025 yılı Ağustos ayı istatistiklerine göre İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçiler arasında 197.655 kişiyle Ruslar ilk sırada yer aldı. Rusya'yı sırasıyla 169.400 ziyaretçiyle Almanya ve 106.371 ziyaretçiyle ABD vatandaşları takip etti. İlk 7 sırada bulunan ülke vatandaşları İstanbul'a gelen tüm yabancı ziyaretçilerin %42,6'sına tekabül etti.

▶ Grafik 4. Ülkelerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçiler (Sınır Kapılarından Yapılan Girişler)

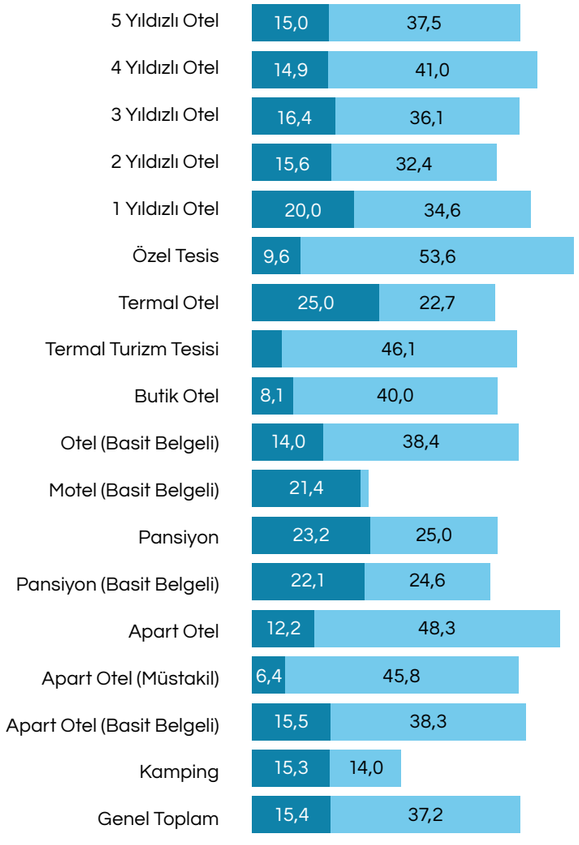
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Turizm İstatistik Raporları, Ağustos 2025.

Dipnot: Bu veriler, aynı kişinin birden fazla girişini de içeren toplam giriş sayısını ifade etmektedir.

2025 yılının Temmuz ayında İstanbul'da konaklama tesislerindeki toplam doluluk oranı %52,6 olarak gerçekleşti.

İstanbul'da Temmuz 2025 tarihinde beş yıldızlı otel türü tesislerde yerli ve yabancı turistlere bağlı toplam doluluk oranı %52,5 olup, bunun %37,5'i yerli, %15,0'ı yabancı turistlerden kaynaklandı. 2025 yılının Temmuz ayında İstanbul'da yabancı turistlere bağlı doluluk oranının en yüksek olduğu konaklama tesisi türü %53,6 ile özel tesisler olurken aynı tesis türündeki yerli turistlere bağlı doluluk oranı %9,6 oldu. Temmuz 2025 döneminde İstanbul geneli konaklama tesislerindeki doluluk oranı, %37,2'si yabancı, %15,4'ü yerli turistlerden oluşmak üzere %52,6 seviyesinde gerçekleşti.

▶ Grafik 5. Konaklama Tesisleri Doluluk Oranı (%), Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, İstanbul

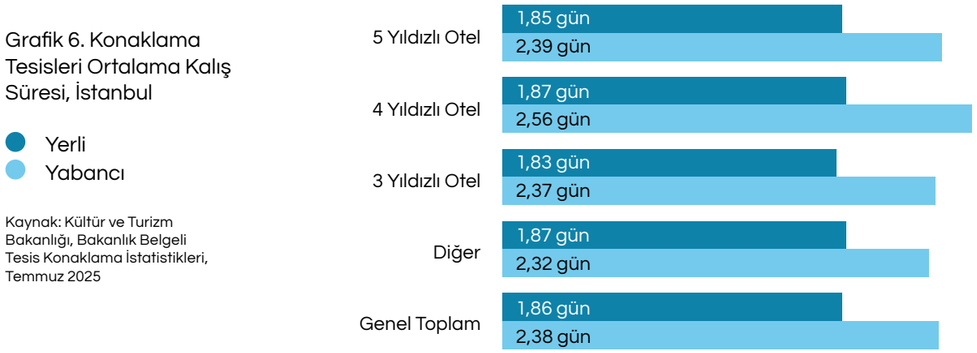
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Temmuz 2025

Sayılar yüzde cinsinden gösterilmiştir.

2025 yılının Temmuz ayında yabancı ziyaretçilerin konaklama tesislerinde ortalama kalış süresi 2,38 gün oldu.

İstanbul'da Temmuz 2025 tarihinde yabancı ziyaretçilerin konaklama tesislerinde ortalama kalış süresi 2,38 gün iken, yerli ziyaretçilerin ortalama kalış süresinin 1,86 gün olduğu görüldü. 5 yıldızlı otellerde ise yabancı ziyaretçilerin ortalama kalış süresi 2,39 gün iken yerli ziyaretçilerin ortalama kalış süresinin 1,85 gün olduğu gözlemlendi.

▶ Grafik 6. Konaklama Tesisleri Ortalama Kalış Süresi, İstanbul

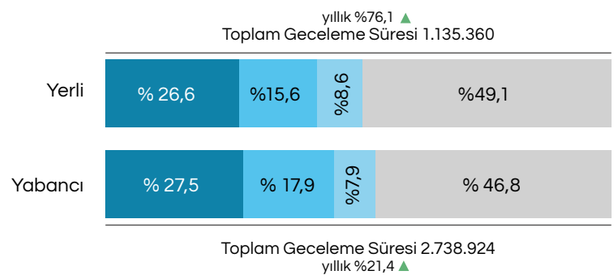

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, Temmuz 2025

Temmuz 2025 döneminde yerli ziyaretçilerin toplam geceleme süresinin %26,6'sının, yabancı ziyaretçilerin toplam geceleme süresinin ise %27,5'inin 5 yıldızlı otellerde gerçekleştiği görüldü.

2025 yılı Temmuz ayındaki konaklama tesisleri geceleme süresi toplamlarına bakıldığında, yerli ziyaretçilerde %26,6, yabancı ziyaretçilerde ise %27,5 oranında 5 yıldızlı otellerde geceleme gerçekleştiği görüldü. Yerli ziyaretçilerin geceleme süresinin %15,6'sı, yabancı ziyaretçilerin ise %17,9'u 4 yıldızlı otellerde kaydedildi. İstanbul'da tüm otel türlerindeki toplam geceleme süresi, yerli ziyaretçilerde geçen yılın aynı dönemine göre %76,1 artarken; yabancı ziyaretçilerde ise %21,4 oranında arttı.

▶ Grafik 7. Konaklama Tesisleri Toplam Geceleme Süresi, İstanbul

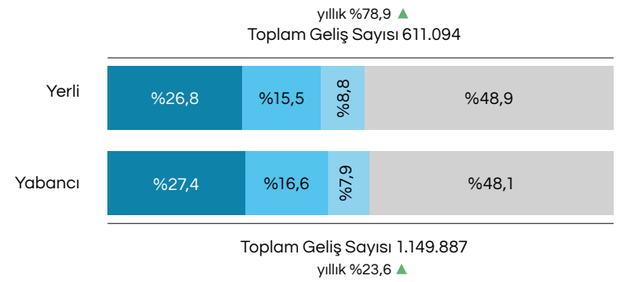

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, Temmuz 2025

Temmuz 2025 döneminde yerli ziyaretçilerin %26,8'inin, yabancı ziyaretçilerin ise %27,4'ünün 5 yıldızlı otelleri tercih ettiği görüldü.

Temmuz ayında, yerli ziyaretçilerin %26,8'inin, yabancı ziyaretçilerin ise %27,4'ünün 5 yıldızlı otelleri tercih ettiği görüldü. Yerli ziyaretçilerin %15,5'inin 4 yıldızlı otelleri, %8,8'inin 3 yıldızlı otelleri tercih ettiği görüldü. Yabancı ziyaretçilerin ise %16,6'sının 4 yıldızlı otelleri, %7,9'unun ise 3 yıldızlı otelleri tercih ettiği görüldü. Yabancı ziyaretçilerin toplam geliş sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %23,6 oranında artarken, yerli ziyaretçilerde %78,9 oranında artış gözlemlendi.

▶ Grafik 8. Konaklama Tesisleri Toplam Geliş Sayısı, İstanbul

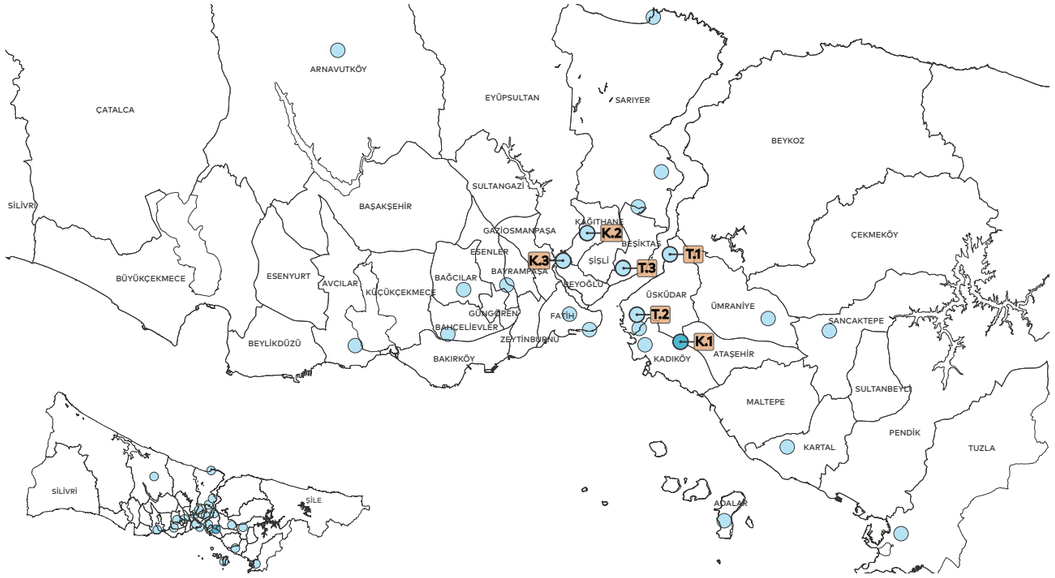

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık Belgeli Tesis Konaklama İstatistikleri, Temmuz 2025

4.4 Çevre

Eylül 2025 döneminde İstanbul'da hava kalitesi en düşük istasyon Göztepe oldu.

İBB Hava Kalitesi İndeksi'ne (HKİ) göre 2025 yılı Eylül ayında hava kirliliği en yüksek ölçülen istasyon 53 HKİ'lik değerle Göztepe oldu. Göztepe, "iyi" sınıflandırmasının dışında kalarak "orta" olarak tespit edilen tek istasyon oldu. Göztepe'de bir önceki aya göre hava kirliliği 11 birim arttı. Hava kirliliği en yoğun istasyonlar arasında Göztepe'yi Kağıthane 1 ve Alibeyköy istasyonları izledi. Kağıthane 1'de hava kirliliği bir önceki aya göre 10 birim arttı; Alibeyköy'deyse 11 birim azaldı. Hava kalitesi ölçümünde en temiz sonuç gösteren istasyonlar ise 16'şar birimlik HKİ değeriyle Kandilli 1 ve Üsküdar 1 oldu. 23 istasyonun 7'sinin hava kalitesinin bir önceki aya göre azaldığı görüldü.

▶ Harita 1. Hava Kalitesi Ölçümüne Göre İstasyonlar

- İyi
- Orta
- Hassas
- Sağlıksız
- Kötü
- Tehlikeli

En Temiz	(HKİ)	(aylık)	En Kirli	(HKİ)	(aylık)
T.1 Kandilli 1	16	-1 ▼	K.1 Göztepe	53	11 ▲
T.2 Üsküdar 1	16	-5 ▼	K.2 Kağıthane	47	10 ▲
T.3 Beşiktaş	18	-1 ▼	K.3 Alibeyköy	43	-11 ▼

Kaynak: İBB, İstanbul Hava Kalitesi İzleme Merkezi, Eylül 2025

Eylül 2025 döneminde İstanbul'da ortalama hava kalitesi 29 HKİ olarak ölçüldü.

Grafik, ölçüm istasyonu türlerindeki ortalama hava kalitesini ve İstanbul genel ortalamasını göstermektedir.

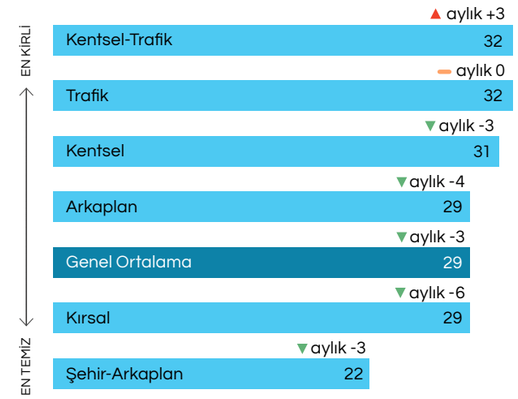
2025 yılı Eylül ayında İstanbul geneli ortalama hava kalitesi 29 HKİ olarak ölçüldü ve iyi sınıfında yer aldı. İstanbul genelinde hava kirliliği geçen aya göre 3 birim azaldı. Ölçüm istasyonu türü bazında ortalama hava kirliliği en yüksek ölçülen 32 HKİ'lik değerle Kentsel-Trafik kategorisi oldu. Kentsel-Trafik grubunu, Trafik ve Kentsel grupları takip etti. Hava kirliliği en düşük ölçülen gruplar ise 22 HKİ'yle Şehir-Arkaplan ve 29 HKİ'yle Kırsal oldu.

▶ Grafik 1. İstasyon Türüne Göre Ortalama Hava Kalitesi Ölçümleri

Kentsel	Trafik	Kentsel-Trafik
Alibeyköy	Aksaray	Kağıthane 1
Bağcılar	Beşiktaş	Üsküdar 1
Esenler	Çatladıkapı	
Kadıköy	Göztepe	
Kartal	Selimiye	
Sancaktepe		
Sarıyer		
Tuzla		
Yenibosna		

Şehir-Arkaplan	Arkaplan	Kırsal
Avcılar	Büyükada	Arnavutköy
Kandilli 1	Kumköy	
Maslak		
Ümraniye 1		

Kaynak: İBB, İstanbul Hava Kalitesi İzleme Merkezi, Eylül 2025

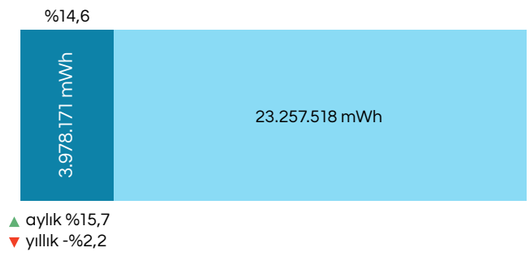
Temmuz 2025 döneminde Türkiye'deki toplam elektrik tüketiminin %14,6'lık kısmını İstanbul oluşturdu.

2025 yılı Temmuz ayında 2,6 milyon mWh'i Boğaziçi Dağıtım'ın, 1,3 milyon mWh'i Anadolu Yakası Dağıtım'ın kapsama alanında olmak üzere İstanbul'da toplam 3 milyon 978 bin mWh'lik elektrik tüketimi gerçekleşti. İstanbul'un elektrik tüketimi ülke toplamı içinde %14,6'lık paya tekabül etti. İstanbul'daki tüketim bir önceki aya nazaran %15,7 artarken, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %2,2 azaldı.

▶ Grafik 2. Elektrik Tüketiminin Dağıtım Bölgesi Bazında Dağılımı

- İstanbul
- Türkiye (Diğer)

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik İstatistikleri, Temmuz 2025

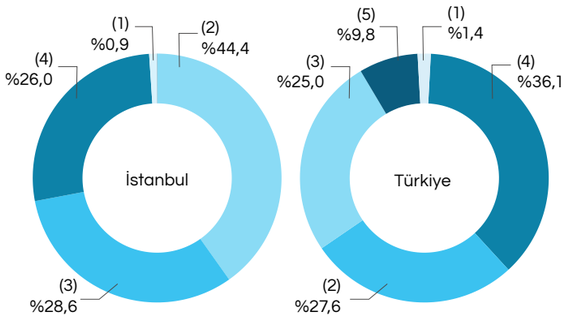

Temmuz 2025 döneminde İstanbul'daki toplam elektrik tüketiminin yarıya yakınını kamu ve özel sektör oluşturdu.

2025 yılı Temmuz ayında İstanbul'da faturalanan elektrik tüketiminde ilk sırada %44,4 ile kamu & özel sektöre ait yapılar bulunurken; mesken kullanımı %28,6 ile ikinci sırada, sanayi tesisleri %26 ile üçüncü sırada yer aldı. Türkiye genelinde ise %36,1'lik oranla sanayi tipi kullanım ilk sıradayken; onu %27,6 ile kamu, özel hizmetler & diğer kategorisi ile %25'lik payıyla mesken tipi kullanım takip etti. İstanbul toplam elektrik tüketimindeki payı %0,03 dolaylarında olan tarımsal sulama kategorisinin, Türkiye geneline bakıldığında %9,8'lik paya sahip olması dikkat çekti. Aydınlatma tipi tüketiminin de İstanbul'daki %0,9'luk oranına karşın Türkiye geneli tüketim içinde %1,4'lik paya sahip olduğu görüldü.

▶ Grafik 3. Elektrik Tüketiminin Tüketim Türü Bazında Dağılımı

- (1) Aydınlatma
- (2) Kamu, Özel Hizmetler & Diğer
- (3) Mesken
- (4) Sanayi
- (5) Tarımsal Sulama

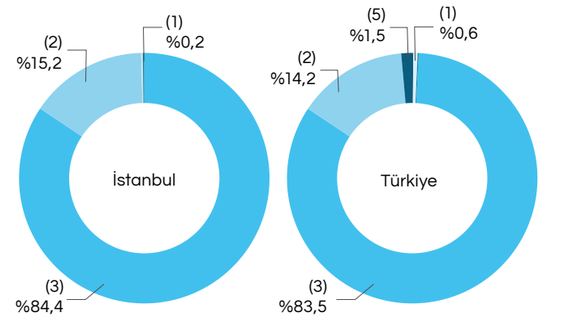
Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik İstatistikleri, Temmuz 2025

Temmuz 2025 döneminde İstanbul'daki elektrik tüketicilerinin %84,4'ü mesken tüketicileri oldu.

2025 yılı Temmuz ayı elektrik tüketici sayıları incelendiğinde İstanbul'daki kullanıcıların tamamına yakınını mesken ile kamu & özel sektör tüketicileri oluşturdu. Mesken tipi tüketicilerininin oranı %84,4; kamu & özel sektör tüketicilerininin payı ise %15,2 düzeyinde seyretti. Türkiye genelinde ise elektrik tüketicilerinin %83,5'ini mesken, %14,2'sini. ise kamu & özel sektör kategorisindekiler oluşturdu. İstanbul'da payı on binde 2 dolaylarında olan tarımsal sulama tipi tüketicilerin oranının Türkiye genelinde %1,5 olması dikkat çekti.

▶ Grafik 4. Elektrik Tüketicilerinin Tüketim Türü Bazında Dağılımı

- (1) Aydınlatma
- (2) Kamu, Özel Hizmetler & Diğer
- (3) Mesken
- (4) Sanayi
- (5) Tarımsal Sulama

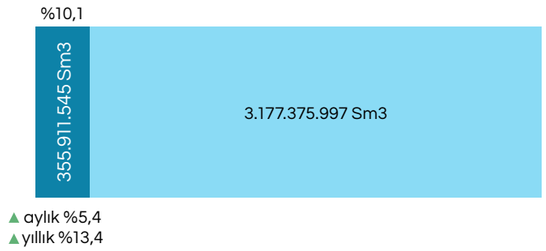
Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Elektrik İstatistikleri, Temmuz 2025

Temmuz 2025 döneminde Türkiye'deki toplam doğal gaz tüketiminin onda biri İstanbul'da gerçekleşti.

2025 yılı Temmuz ayında Türkiye'de faturalanan toplam doğal gaz tüketiminin %10,1'lik kısmını İstanbul'daki tüketim oluşturdu. İstanbul'da toplam 355,9 milyon Sm3 doğal gaz tüketimi gerçekleşti. Aynı dönemde Türkiye genelinde ise 3 milyar 533 Sm3 doğal gaz tüketildi.

▶ Grafik 5. Doğal Gaz Tüketiminin Dağıtım Bölgesi Bazında Dağılımı

- İstanbul
- Türkiye (Diğer)

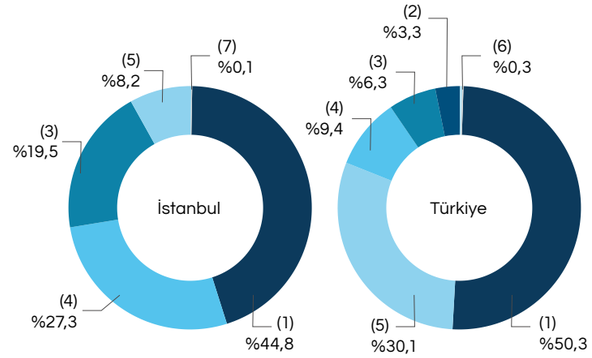
Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Doğal Gaz İstatistikleri, Temmuz 2025

Temmuz 2025 döneminde İstanbul'daki toplam doğal gaz tüketiminin %44,8'lik kısmını dönüşüm & çevrim sektörü oluşturdu.

2025 yılı Temmuz ayında İstanbul'da faturalanan doğal gaz tüketiminde ilk sırada %44,8 ile dönüşüm & çevrim sektörü bulunurken; konut sektörü %27,3 ile ikinci sırada, hizmet sektörü ise %19,5 ile üçüncü sırada yer aldı. Türkiye genelindeki tüketimde ise %50,3 ile dönüşüm & çevrim faaliyetlerindeki kullanım ilk sıradayken, onu %30,1 ile sanayi sektörü ve %9,4 ile konut kullanımı takip etti.

▶ Grafik 6. Doğal Gaz Tüketiminin Tüketim Türü Bazında Dağılımı

- (1) Dönüşüm & Çevrim
- (2) Enerji
- (3) Hizmet
- (4) Konut
- (5) Sanayi
- (6) Ulaşım
- (7) Diğer

Kaynak: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Doğal Gaz İstatistikleri, Temmuz 2025

4.5 Maliye

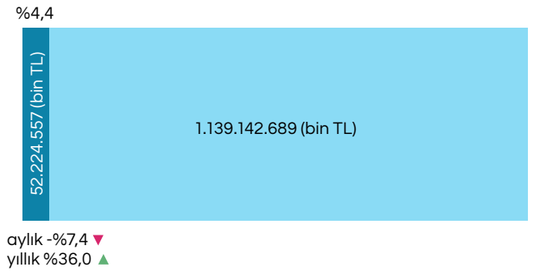
İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe gideri 52 milyar 224 milyon TL'yi aştı.

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe gideri 52 milyar 224 milyon TL seviyesinin üzerinde seyretti. Türkiye genelinde ise 2025 yılı Ağustos ayında merkezi yönetim bütçe gideri 1 trilyon 191 milyar TL olarak gerçekleşti. İstanbul'daki merkezi yönetim bütçe gideri ülke toplamının %4,4'üne tekabül etti. İstanbul'un gider toplamı bir önceki aya göre %7,4 düşerken, geçen yılın aynı dönemine göre ise %36 artış gösterdi.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Gideri Toplamı

- İstanbul
- Türkiye (Diğer)

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

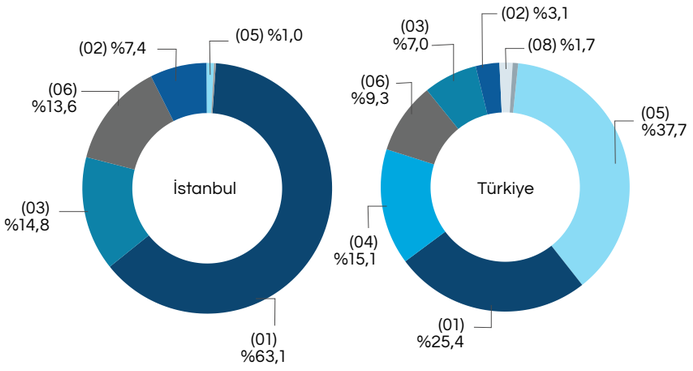
İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe gideri ekonomik sınıflandırmasında personel giderleri ilk sırada yer aldı.

İstanbul'da Ağustos 2025 dönemi merkezi yönetim bütçe harcamaları ekonomik sınıflandırma bazında incelendiğinde ilk sırada 33 milyar TL ile personel giderlerinin yer aldığı görüldü. İstanbul toplamının %63,2'sine tekabül eden personel giderlerini, %14,8 ile mal ve hizmet alımları ve %13,6 ile sermaye giderleri izledi. Türkiye geneline bakıldığında ise farklı bir dağılım gözlemlendi. Cari transferler %37,7 ile ilk sırada yer alırken, onu %25,4 ile personel giderleri ve %15,1 ile faiz harcamaları takip etti.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Giderinin Ekonomik Sınıflandırması

- (01) Personel Giderleri
- (02) SGK Ödemeleri
- (03) Mal ve Hizmet Alımı
- (04) Faiz Harcamaları
- (05) Cari Transferler
- (06) Sermaye Giderleri
- (07) Sermaye Transferleri
- (08) Borç Verme

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe gideri fonksiyonel sınıflandırmasında eğitim hizmetleri ilk sırada yer aldı.

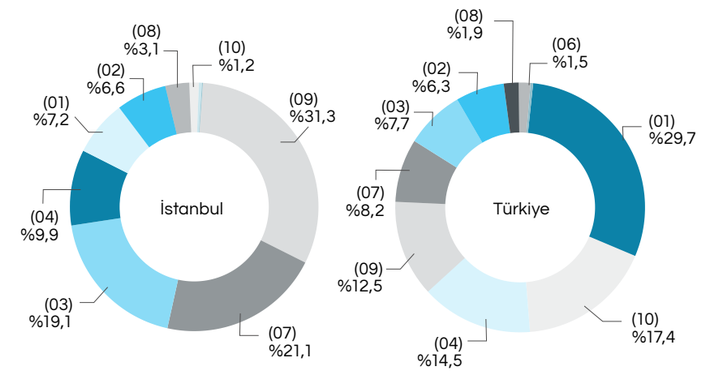
İstanbul'da Ağustos 2025 dönemi merkezi yönetim bütçe harcamaları fonksiyonel sınıflandırma bazında incelendiğinde ilk sırada 16,3 milyar TL ile eğitim hizmetlerinin yer aldığı görüldü. İstanbul toplamının %31,3'üne tekabül eden eğitim hizmetlerini, %21,1 ile sağlık hizmetleri, %19,1 ile kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri ve %9,9 ile ekonomik işler ve hizmetler takip etti.

Türkiye geneline bakıldığında ise farklı bir dağılım gözlemlendi. Genel kamu hizmetleri %29,7'lik payıyla ilk sırada yer alırken; onu %17,4 ile sosyal güvenlik ve sosyal yardım hizmetleri; %14,5 ile ekonomik işler ve hizmetler takip etti.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Giderinin Fonksiyonel Sınıflandırması

- (01) Genel Kamu Hizmetleri
- (02) Savunma Hizmetleri
- (03) Kamu Düzeni ve Güvenlik Hiz.
- (04) Ekonomik İşler ve Hizmetler
- (05) Çevre Koruma Hizmetleri
- (06) İskan ve Toplum Refahı Hiz.
- (07) Sağlık Hizmetleri
- (08) Dinlenme, Kültür ve Din Hiz.
- (09) Eğitim Hizmetleri
- (10) Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hiz.

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe geliri 673 milyar 464 milyon TL oldu.

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe geliri 673 milyar 464 milyon TL düzeyinde seyretti. Türkiye genelinde ise 2025 yılı Ağustos ayında merkezi yönetim bütçe geliri 1 trilyon 288 milyar 71 milyon TL olarak gerçekleşti. İstanbul'daki merkezi yönetim bütçe geliri ülke toplamının %52,3'üne tekabül etti. İstanbul'un merkezi bütçe gelir toplamı bir önceki aya göre %32,4, geçen yılın aynı dönemine göre ise %135,4 oranında artış gösterdi.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Geliri Toplamı

- İstanbul
- Türkiye (Diğer)

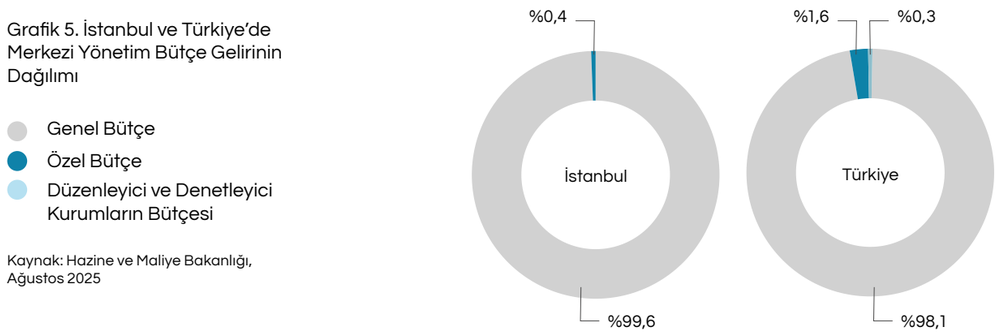
Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde genel bütçe gelirinin toplam merkezi yönetim bütçe geliri içindeki payı %99,6 oldu.

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde merkezi yönetim bütçe geliri içinde genel bütçe gelirinin payı %99,6 oldu. Özel bütçenin oranı ise %0,4 oldu. Türkiye genelinde ise genel bütçe gelirinin toplam merkezi yönetim bütçe geliri içindeki payı %98,1 olarak gerçekleşti. Bunu %1,6 ile özel bütçe ve %0,3 ile düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçesi takip etti.

▶ Grafik 5. İstanbul ve Türkiye'de Merkezi Yönetim Bütçe Gelirinin Dağılımı

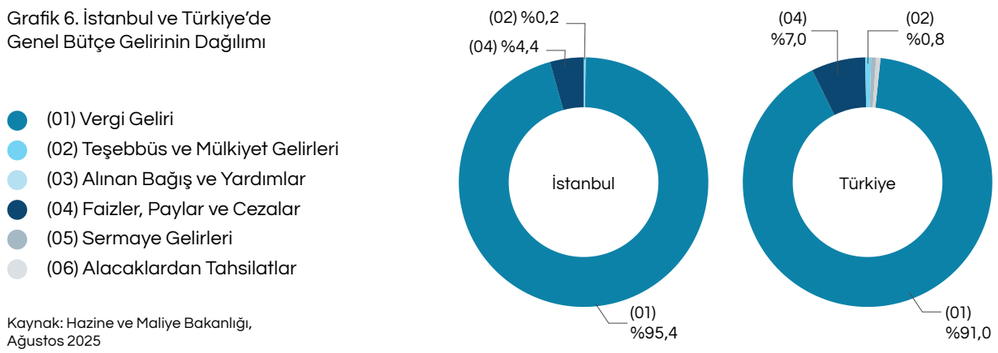

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde vergi gelirinin toplam genel bütçe geliri içindeki payı %95,4 oldu.

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde vergi gelirinin genel bütçe kalemleri içindeki payı %95,4 oldu. Vergi gelirini %4,4 ile faizler, paylar ve cezalar; %0,2 ile teşebbüs ve mülkiyet gelirleri izledi. Aynı dönemde Türkiye geneli genel bütçe alt başlıkları içinde vergi gelirinin payı %91 olarak gerçekleşti. Vergi gelirini %7 ile faizler, paylar ve cezalar; %0,8 ile teşebbüs ve mülkiyet geliri takip etti.

▶ Grafik 6. İstanbul ve Türkiye'de Genel Bütçe Gelirinin Dağılımı

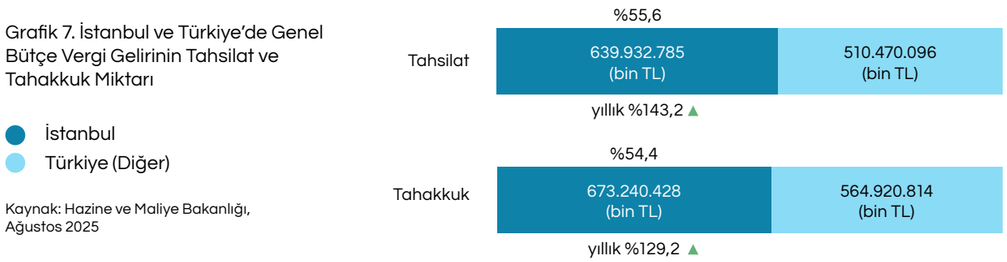

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde tahsil edilen vergi gelirlerinin geçen yılın aynı dönemine göre %143,2 arttığı görüldü.

İstanbul'da tahsil edilen vergi geliri 2025 yılı Ağustos ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre %143,2 artarak 639 milyar 933 milyon TL seviyesine yaklaştı. Türkiye geneli vergi geliri tahsilatı ise 1 trilyon 150 milyar 403 milyon TL oldu. İstanbul'daki vergi geliri tahsilatının ülke toplamı içindeki payı %55,6 düzeyinde seyretti. İstanbul'da vergi geliri tahakkuku ise Ağustos 2025 döneminde bir yıl önceye göre %129,2 artarak 673 milyar 240 milyon TL'yi aştı. Türkiye geneli vergi geliri tahakkuku ise 1 trilyon 238 milyar 161 milyon TL oldu. İstanbul'daki vergi geliri tahakkukunun ülke toplamı içindeki payı %54,4 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 7. İstanbul ve Türkiye'de Genel Bütçe Vergi Gelirinin Tahsilat ve Tahakkuk Miktarı

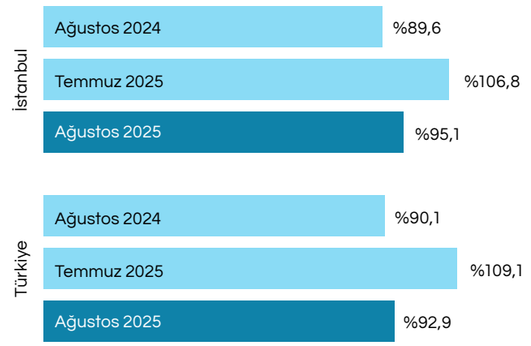

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde genel bütçe vergi gelirinin tahsilat tahakkuk oranı %95,1 olarak gerçekleşti.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında genel bütçe vergi gelirinin tahsilat tahakkuk oranı %95,1 oldu. Bir ay önce, Temmuz 2025 döneminde bu oranın %106,8, geçen yılın aynı dönemi olan Ağustos 2024'te ise %89,6 olduğu görüldü. Türkiye'de ise aynı dönemde genel bütçe vergi gelirinin tahsilat tahakkuk oranı %92,9 olarak gerçekleşti. Temmuz 2025 döneminde bu oranın %109,1, 2024 yılı Ağustos ayında ise %90,1 olduğu görüldü.

▶ Grafik 8. İstanbul ve Türkiye'de Genel Bütçe Vergi Gelirinin Tahsilat Tahakkuk Oranı

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde toplam gelir vergisi tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %103,2 arttı.

Ağustos 2025 döneminde İstanbul'da gerçekleşen gelir vergisi tahsilatı bir önceki aya göre %17,7 düşerken, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise %103,2 arttı. İstanbul'da gelir vergisi tahsilatı 148 milyar 96 milyon TL'nin üstünde gerçekleşti. Türkiye genelinde gerçekleşen gelir vergisi tahsilatı ise 245 milyar 920 milyon TL'ye ulaştı. İstanbul'un ülke geneli gelir vergisi tahsilatı içindeki payı %60,2 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 9. İstanbul ve Türkiye'de Tahsil Edilen Toplam Gelir Vergisi Miktarı

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da gelir vergisi faal mükellef sayısı 2025 yılı Ağustos ayında 659 bin 473 oldu.

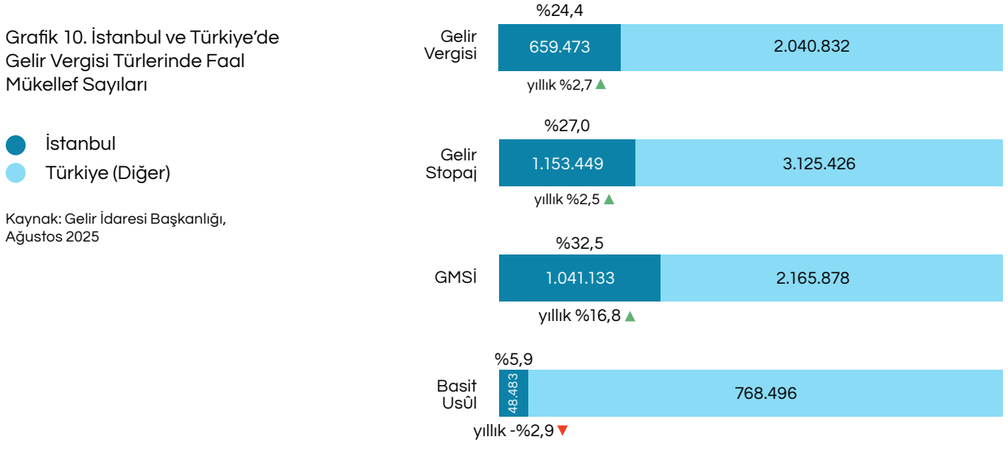
Ağustos 2025 döneminde ülke geneli gelir vergisi faal mükelleflerin %24,4'ü İstanbul'da yer aldı. İstanbul'daki gelir vergisi faal mükellef sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,7 artarak 659 bin 473 oldu.

Aynı dönemde İstanbul'daki gelir stopaj vergisi faal mükellef sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,5 artarak 1 milyon 153 bine çıktı. İstanbul'daki gelir stopaj vergisi mükelleflerinin ülke toplamı içindeki payı %27 olarak seyretti.

2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'daki Gayrimenkul Sermaye İradı (GMSİ) faal mükellef sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %16,8 artışla 1 milyon 41 bin düzeyinde seyretti. İstanbul'daki GMSİ mükelleflerinin ülke genelindekilere oranı %32,5 oldu.

Aynı dönemde İstanbul'daki basit usûlde vergilendirilen gelir vergisi mükellef sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,9 düşüşle 48 bin 483 oldu. İstanbul'daki basit usûlde vergilendirilen gelir vergisi mükelleflerinin ülke toplamı içindeki payı %5,9 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 10. İstanbul ve Türkiye'de Gelir Vergisi Türlerinde Faal Mükellef Sayıları

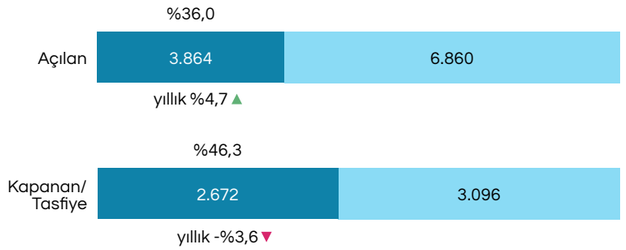
Kaynak: Gelir İdaresi Başkanlığı, Ağustos 2025

Ağustos 2025 döneminde İstanbul'da 3.864 şirket açıldı.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında 3.864 şirket açıldı. Türkiye genelinde ise 10.724 şirket açıldı. İstanbul'da açılan şirket sayısı Türkiye toplamının %36'sına tekabül etti. Ağustos 2025'te İstanbul'da açılan şirket sayısı bir önceki senenin aynı dönemine göre %4,7 arttı.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında 2.672 şirket kapandı veya tasfiye edildi. Türkiye genelinde ise bu sayı 5.768 seviyesinde seyretti. Kapanan veya tasfiye edilen şirket sayısında İstanbul'dakilerin ülke toplamı içindeki payı %46,3 olarak gözlemlendi. Ağustos 2025'te İstanbul'da kapanan veya tasfiye edilen şirket sayısı bir önceki senenin aynı dönemine göre %3,6 azaldı.

▶ Grafik 11. İstanbul ve Türkiye'de Açılan, Kapanan ve Tasfiye Edilen Şirket Sayısı

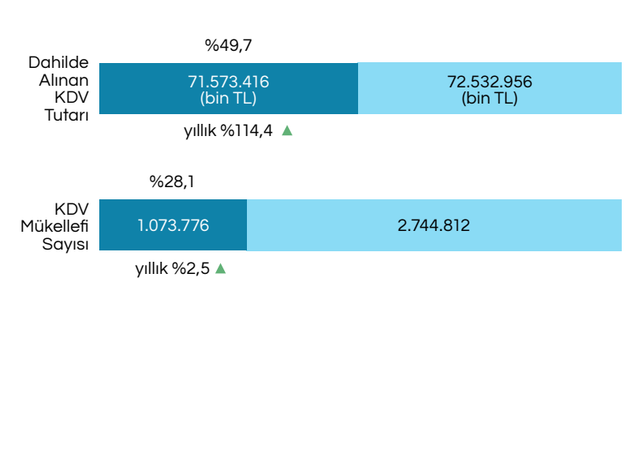
Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Kurulan/Kapanan Şirket İstatistikleri, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde dahilde alınan Katma Değer Vergisi (KDV) tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %114,4 arttı.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında dahilde alınan KDV tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %114,4 artarak 71 milyar 573 milyon TL'ye ulaştı. Türkiye genelinde ise dahilde alınan KDV tahsilatı 144 milyar 106 milyon TL oldu. İstanbul'daki tahsilat tutarının ülke geneli tahsilat içindeki payı %49,7 oldu.

Aynı dönemde İstanbul'daki KDV faal mükellef sayısı ise yıllık %2,5 artışla 1 milyon 74 bin kişiye yaklaştı. İstanbul KDV mükelleflerinin Türkiye geneli içindeki oranı %28,1 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 12. İstanbul ve Türkiye'de Dahilde Alınan KDV Tutarı ve KDV Mükellefi Sayısı

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı & Gelir İdaresi Başkanlığı, Ağustos 2025

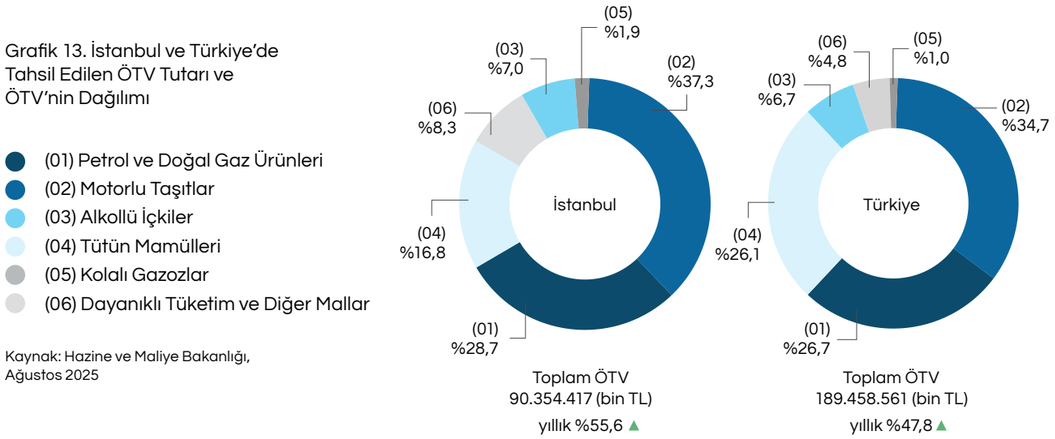
2025 yılının Ağustos ayında İstanbul'daki Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %55,6 arttı.

Ağustos 2025 döneminde İstanbul'da toplam 90 milyar 354 milyon TL ÖTV tahsil edildi. Geçen yılın aynı dönemine göre %55,6 artış gözlemlendi. Türkiye geneli ÖTV tahsilatı ise bir önceki yıla göre %47,8 artışla 189 milyar 458 milyon TL seviyesini aştı.

İstanbul'daki ÖTV geliri dağılımına bakıldığında %37,3 ile motorlu taşıtlar öne çıktı. Motorlu taşıtları %28,7 ile petrol ve doğal gaz ürünleri; %16,8 ile tütün mamülleri izledi.

Türkiye'deki ÖTV geliri dağılımında %34,7 ile motorlu taşıtlar ilk sırada yer aldı. Motorlu taşıtları %26,7 ile petrol ve doğal gaz ürünleri; %26,1 ile tütün mamülleri takip etti.

▶ Grafik 13. İstanbul ve Türkiye'de Tahsil Edilen ÖTV Tutarı ve ÖTV'nin Dağılımı

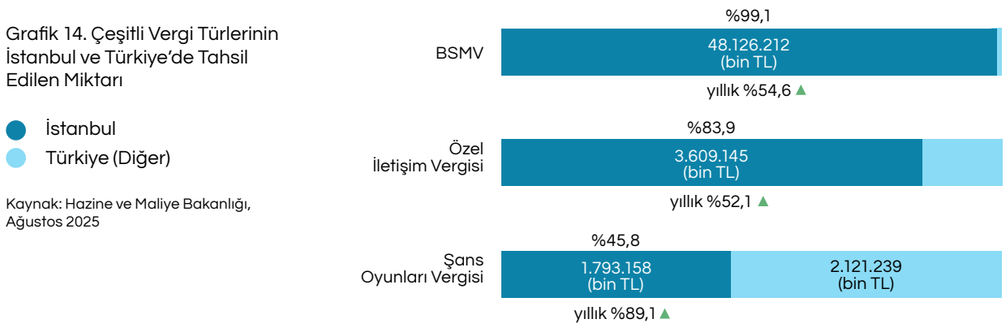

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

Ağustos 2025 döneminde şans oyunları vergisinden elde edilen gelir bir önceki yılın aynı dönemine göre tam %89,1 arttı.

Ağustos 2025 döneminde İstanbul'daki Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %54,6 artarak 48 milyar 126 milyon TL'ye ulaştı. Aynı dönemde İstanbul'da tahsil edilen özel iletişim vergisi tutarı yıllık %52,1 artışla 3 milyar 609 milyon TL, şans oyunlarından alınan vergi gelirleri ise yıllık %89,1 artışla 1 milyar 793 milyon TL oldu. İstanbul'un ülke geneli tahsilat içindeki payı BSMV'de %99,1; özel iletişim vergisinde %83,9; şans oyunları vergisinde %45,8 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 14. Çeşitli Vergi Türlerinin İstanbul ve Türkiye'de Tahsil Edilen Miktarı

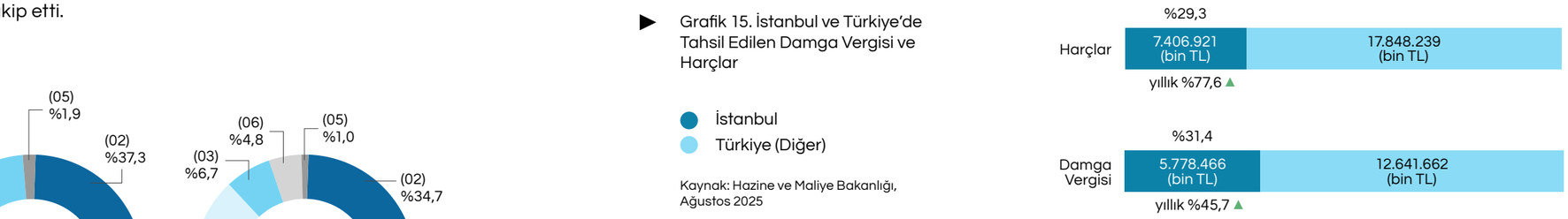

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde harç tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %77,6 arttı.

İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde harç tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %77,6 artarak 7 milyar 407 milyon TL seviyesine yaklaştı. İstanbul harç tahsilatının ülke geneli içindeki payı %29,3 oldu. Aynı dönemde damga vergisi tahsilatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %45,7 arttı ve 5 milyar 778 milyon TL seviyesine ulaştı. İstanbul'daki damga vergisi tahsilatının ülke toplamına oranı %31,4 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 15. İstanbul ve Türkiye'de Tahsil Edilen Damga Vergisi ve Harçlar

Kaynak: Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ağustos 2025

4.6 Dış Ticaret

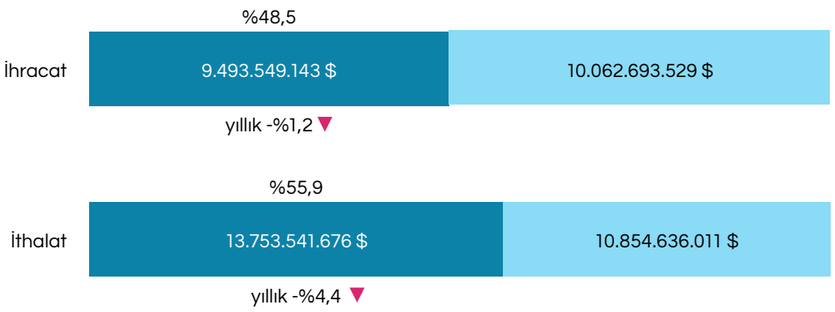
İstanbul'da Ağustos 2025 döneminde ihracat 9 milyar 494 milyon dolar; ithalat ise 13 milyar 754 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında ihracat 9 milyar 493 milyon dolar seviyesinin üzerinde gerçekleşti; ithalat ise 13 milyar 753 milyon doların üzerinde seyretti. Ağustos 2025 döneminde İstanbul'da yapılan ihracat geçen senenin aynı dönemine göre %1,2 azalırken, ithalat %4,4 azaldı. Türkiye genelinde ise aynı dönemde ihracat 19 milyar 556 milyon dolar; ithalat ise 24 milyar 608 milyon dolar düzeyinde seyretti. İstanbul'daki ihracatın ülke toplamı içindeki payı %48,5, ithalatın payı ise %55,9 oldu. İstanbul'da 2025 yılı Ağustos ayında dış ticaret açığı 4 milyar 259 milyon dolar, Türkiye'de ise 5 milyar 51 milyon dolar olarak gerçekleşti.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Dış Ticaret Rakamları

● İstanbul
● Türkiye (Diğer)

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Ağustos 2025

Ağustos 2025 döneminde İstanbul'un dış ticaret hacminde Almanya ve Çin öne çıktı.

2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'da dış ticaret faaliyetleri en yoğun gerçekleşen iki ülke Almanya ve Çin oldu. Almanya ile yapılan dış ticaret daha dengeli dağılsa da ithalatın payı daha yüksek seyretti. Çin ise bu dönemde en çok ithalat yapılan ülke oldu. Çin'den yapılan ithalat geçen senenin aynı dönemine göre %1,9 azalarak 2 milyar 322 milyon dolar seviyesinin üzerine çıktı. Almanya'ya yapılan ihracat geçen senenin aynı dönemine göre %4,1 artarak 745 milyon dolar seviyesinde seyretti. Almanya ihracat yapılan ülkeler arasında ilk sırada yer aldı. İhracat rakamlarında ikinci sırada ise 545 milyon dolarla Birleşik Krallık yer aldı. Almanya'dan yapılan ithalat ise geçen senenin aynı dönemine göre %19,7 artarak 1 milyar 491 milyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

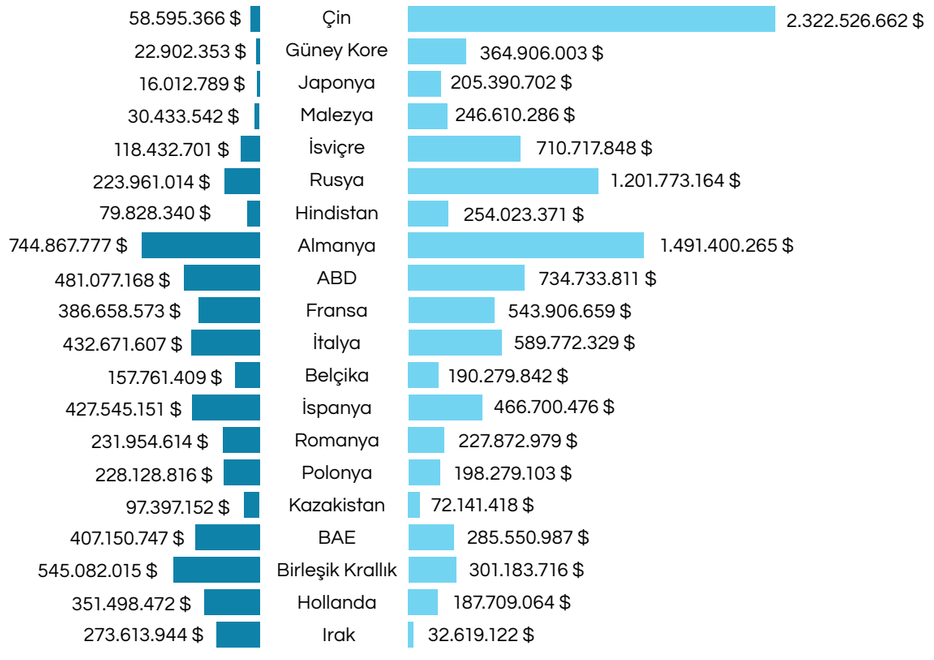
İstanbul'dan yapılan ihracatta ABD geçen senenin aynı dönemine göre %13,9 azaldı ve 481 milyon dolara ulaştı. ABD en çok ihracat yapılan ülkeler arasında üçüncü sırada yer aldı. İhracat rakamlarında ABD'nin ardından; yıllık %7,8 artışla 433 milyon dolara yaklaşan İtalya; yıllık %12,8 artışla 428 milyon dolara yaklaşan İspanya izledi.

İthalatın dış ticaret hacmi içindeki payının en yüksek olduğu ülkelerin imalat sanayinde gelişmiş Asya ülkeleri olması dikkat çekti. İthalat yapılan ülkeler arasında üçüncü sıradaki Rusya'dan yapılan ithalat geçen yıla göre %8,6'lık azalışla 1 milyar 202 milyon dolar oldu. Rusya'yı, yıllık %10,5'lik azalışla 735 milyon dolar ithalat gerçekleşen ABD; yıllık %16,0'lık artışla 711 milyon dolar ithalat gerçekleşen İsviçre takip etti.

▶ Grafik 2. İstanbul'da Seçili Ülkelerle Gerçekleşen Dış Ticaret Miktarı

● İhracat ● İthalat

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Ağustos 2025

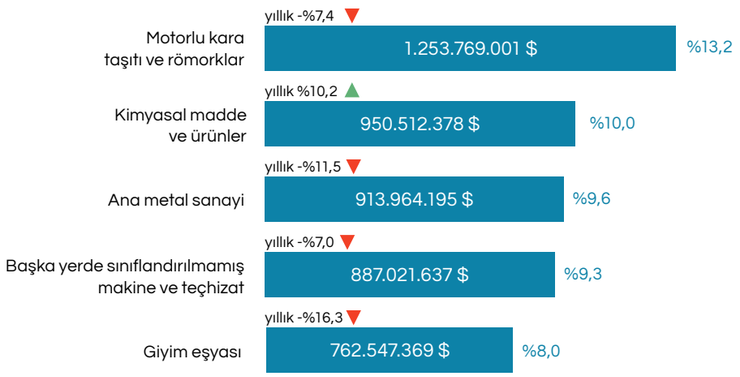
Ağustos 2025 döneminde İstanbul'da ihracatın en yüksek seviyede gerçekleştiği ekonomik faaliyet kolu 1.253.769.001 dolar ile motorlu kara taşıtı ve römorklar oldu.

2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'da ihracatın en yüksek seviyede gerçekleştiği ekonomik faaliyet kolu, geçen senenin aynı dönemine göre %7,4 azalarak 1 milyar 254 milyon dolara ulaşan motorlu kara taşıtı ve römorklar oldu. Motorlu kara taşıtı ve römorklar, İstanbul geneli tüm ihracat faaliyetlerinin %13,2'sine tekabül etti.

Bu faaliyet kolunu sırasıyla yıllık %10,2 artışla 950 milyon doların üzerine çıkan kimyasal madde ve ürünler; yıllık %11,5 düşüşle 914 milyon dolara ulaşan ana metal sanayi; yıllık %7 düşüşle 887 milyon dolara ulaşan başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat; yıllık %16,3 düşüşle 762 milyon doları aşan giyim eşyası faaliyet kolları takip etti.

▶ Grafik 3. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 2 Seviyesine Göre İstanbul'da İhracatın En Yoğun 5 Faaliyet Kolu

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Ağustos 2025

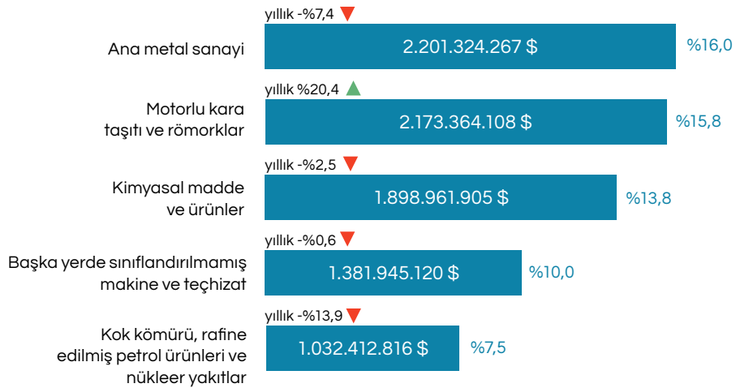
Ağustos 2025 döneminde İstanbul'da ithalatın en yüksek seviyede gerçekleştiği ekonomik faaliyet kolu 2.201.324.267 dolar ile ana metal sanayi oldu.

2025 yılı Ağustos ayında İstanbul'da ithalatın en yüksek seviyede gerçekleştiği ekonomik faaliyet kolu, geçen senenin aynı dönemine göre %7,4 düşüşle 2 milyar 201 milyon doların üzerinde seyreden ana metal sanayi oldu. Ana metal sanayi, İstanbul geneli tüm ithalat faaliyetlerinin %16'sına tekabül etti.

Bu faaliyet kolunu sırasıyla yıllık %20,4 artışla 2 milyar 173 milyon dolara ulaşan motorlu kara taşıtı ve römorklar; yıllık %2,5 düşüşle 1 milyar 899 milyon dolara ulaşan kimyasal madde ve ürünler; yıllık %0,6 düşüşle 1 milyar 382 milyon dolara ulaşan başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat; yıllık %13,9 düşüşle 1 milyar 32 milyon dolara ulaşan kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar takip etti.

▶ Grafik 4. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 2 Seviyesine Göre İstanbul'da İthalatın En Yoğun 5 Faaliyet Kolu

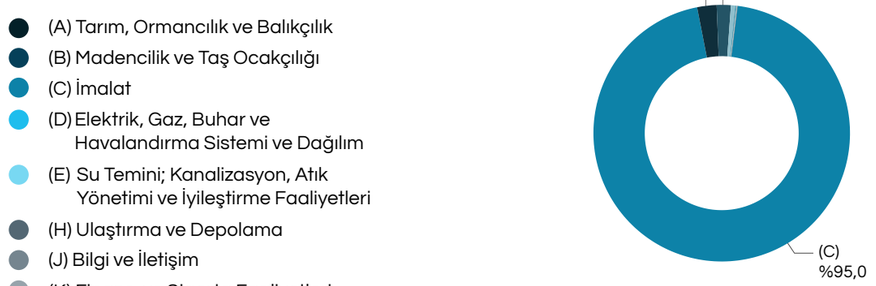
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Ağustos 2025

Türkiye'de Ağustos 2025 döneminde imalat sanayinin toplam ihracattaki payı %95 oldu.

2025 yılı Ağustos ayında Türkiye'de ekonomik faaliyet koluna göre ihracatta imalat sanayinin payı %95; tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörünün payı %2,4; madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün payı %1,8 oldu.

▶ Grafik 5. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 1 Seviyesine Göre Türkiye'de İhracatın Faaliyet Kolu Dağılımı

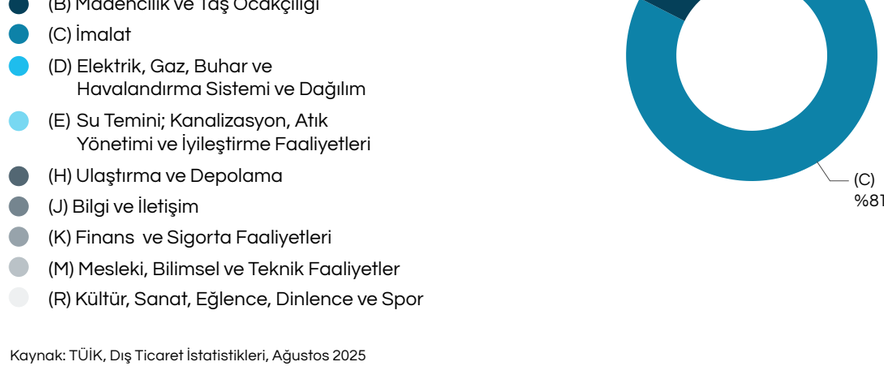

Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Ağustos 2025

Türkiye'de Ağustos 2025 döneminde imalat sanayinin toplam ithalattaki payı %81,4 oldu.

2025 yılı Ağustos ayında Türkiye'de ekonomik faaliyet koluna göre ithalatta imalat sanayinin payı %81,4; madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün payı %13,4; tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü ile su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetlerinin payı ise %2,6'şar oldu.

▶ Grafik 6. Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması Düzey 1 Seviyesine Göre Türkiye'de İthalatın Faaliyet Kolu Dağılımı

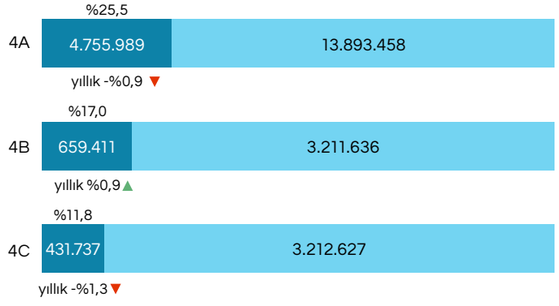
Kaynak: TÜİK, Dış Ticaret İstatistikleri, Ağustos 2025

4.7 İşgücü Piyasası

Temmuz 2025 döneminde İstanbul'da 4B sigortalı aktif çalışan sayısı geçen yıla kıyasla artış gösterdi.

2025 yılının Temmuz ayında İstanbul'da 4 milyon 756 bin kişinin 4A sigortalı aktif çalışan olduğu görüldü. Bir önceki yılın aynı dönemiyle kıyaslandığında, İstanbul'daki 4A'lı aktif çalışan sayısında %0,9'luk azalış, 4B'lilerde %0,9'luk bir artış yaşanırken, 4C'lilerde ise %1,3 oranında düşüş gerçekleşti. Türkiye geneli içindeki paylara bakıldığında tüm 4A'lıların dörtte birinden fazlası İstanbul'da bulunanlar iken, 4B'lilerin beşte biri civarı, 4C'lilerinse yalnızca onda biri civarı İstanbul'da yer aldı.

▶ Grafik 1. İstanbul ve Türkiye'de Aktif Sigortalıların Sayısı

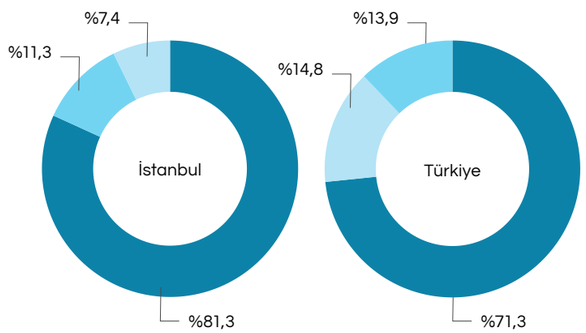

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Temmuz 2025

İstanbul'daki aktif sigortalıların %81,3'ünü 4A sigorta türündekiler oluşturdu.

İstanbul'daki aktif sigortalıların 2025 yılı Temmuz ayı itibariyle sigorta türlerine göre dağılımına bakıldığında, %81,3'ünü 4A, %11,3'ünü 4B ve %7,4'ünü ise 4C statüsünde çalışanların oluşturduğu belirlendi. Türkiye genelinde ise aktif sigortalıların %71,3'ü 4A statüsünde bulunurken, %14,8'i 4B ve %13,9'u 4C statüsündekiler oldu.

▶ Grafik 2. İstanbul ve Türkiye'deki Aktif Sigortalıların Sigorta Türüne Göre Dağılımı

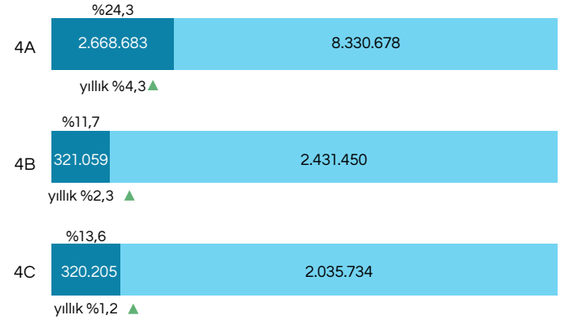

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Temmuz 2025

İstanbul'da Temmuz 2025 döneminde tüm sigorta türlerindeki pasif sigortalı dosya sayısında, bir önceki yılın aynı dönemine göre artış gözlemlendi.

"Pasif sigortalı" kavramı, uzun ve kısa vadeli sigorta kolları kapsamında kendisine veya hak sahiplerine aylık ve/veya gelir bağlanan kişileri ifade etmektedir. İstanbul'da 2025 yılı Temmuz ayında tüm sigorta türlerindeki pasif sigortalı dosya sayısında, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla bir artış yaşandı. Türkiye geneli 4A pasif sigortalı dosyalarının %24,3'ünü İstanbul'dakiler oluştururken, dosya sayısı geçen seneye göre %4,3 oranında yükseldi. 4B sigorta türündeki dosyalarda %2,3, 4C'lilerde ise %1,2 oranında yıllık artış gözlemlendi.

▶ Grafik 3. İstanbul ve Türkiye'deki Pasif Sigortalı Dosya Sayısı

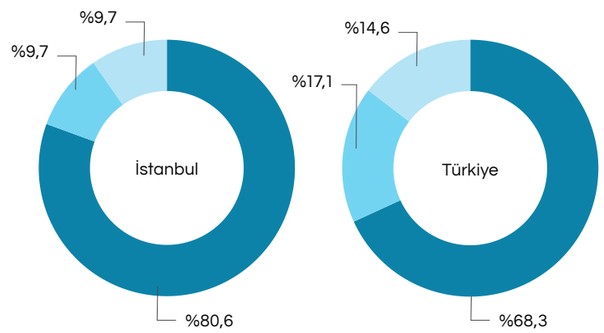

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Temmuz 2025

İstanbul'daki pasif sigortalı dosyalarının %80,6'sını 4A sigortalılar oluşturdu.

Temmuz 2025 döneminde pasif sigortalı dosyalarının sigorta türlerine göre İstanbul ve Türkiye genelindeki dağılımına bakıldığında, İstanbul'daki pasif sigortalı dosyalarının %80,6'sını 4A, %9,7'sini 4B ve %9,7'sini 4C türündeki dosyalar oluşturduğu görüldü. Türkiye genelinde ise bu oranlar sırasıyla 4A için %68,3, 4B için %17,1 ve 4C için %14,6 düzeyinde seyretti.

▶ Grafik 4. İstanbul ve Türkiye'deki Pasif Sigortalı Dosyalarının Sigorta Türüne Göre Dağılımı

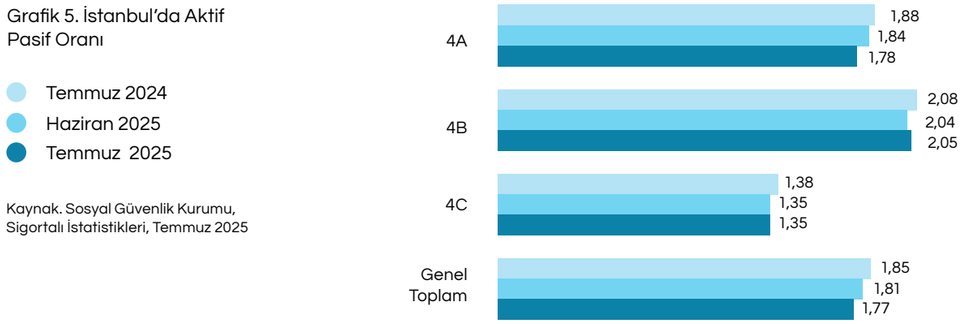

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Temmuz 2025

İstanbul'da 2025 yılı Temmuz ayında aktif pasif oranı, geçen yılın aynı dönemine göre düşüş gösterdi.

Temmuz 2025 döneminde İstanbul'daki aktif sigortalıların pasif sigortalı dosyalarına oranı 1,77 olarak gerçekleşti. Bu oran, prim ödeyen aktif sigortalı sayısının gelir ve aylık alan pasif sigortalı dosyası sayısına oranıdır. Geçen yılın aynı dönemine kıyasla bu oranda 0,08 puanlık bir düşüş yaşandı. Aktif pasif oranının sigorta türüne göre kırılımlarına bakıldığında, bu bir yıllık düşüş eğiliminin tümünde mevcut olduğu gözlemlendi.

▶ Grafik 5. İstanbul'da Aktif Pasif Oranı

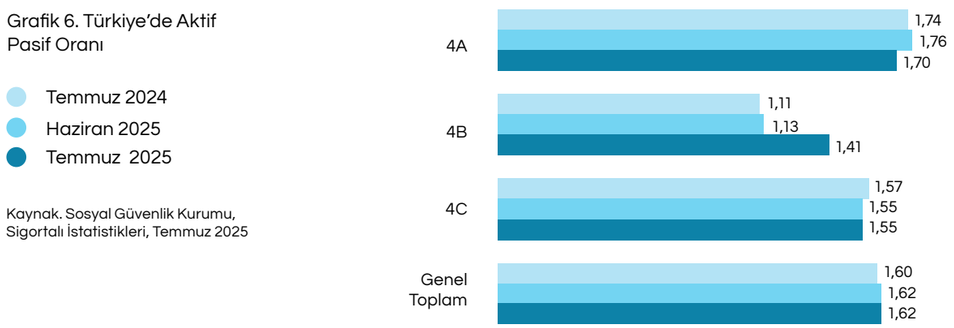

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Temmuz 2025

Türkiye'de Temmuz 2025 döneminde aktif pasif oranı, geçen yılın aynı dönemine göre artış gösterdi.

2025 yılı Temmuz ayında aktif sigortalıların pasif sigortalı dosyalarına oranı 1,62 olarak kaydedildi. Bu oran, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,02 puan artarken geçen aya göre değişim olmadığı gözlemlendi. Söz konusu yıllık artışın detaylarına bakıldığında, 4A ve 4C sigorta türlerinde benzer bir eğilim gözlemlenirken, 4B'lilerin aktif pasif oranı bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla artış gösterdi.

▶ Grafik 6. Türkiye'de Aktif Pasif Oranı

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Temmuz 2025

İstanbul'da 4A zorunlu sigortalıların %62,1'ini erkekler oluşturdu.

İstanbul'da Temmuz 2025 itibariyle 4A zorunlu sigortalı çalışanların ortalama günlük kazancı 1.933 TL olarak gerçekleşti.

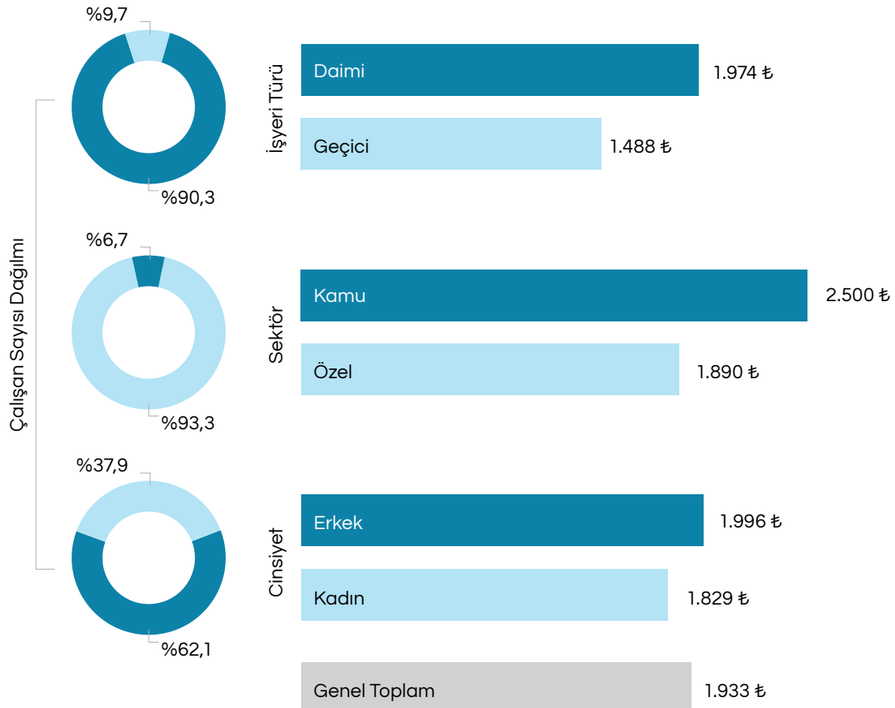
İstanbul'daki 4A kapsamındaki zorunlu sigortalıların büyük çoğunluğunu (%90,3) daimi işyerlerinde çalışanlar oluştururken, %9,7'sini geçici işyerlerinde çalışanlar meydana getirdi. İşyeri türüne göre ortalama günlük kazançlara bakıldığında, daimi çalışanların 1.974 TL, geçici çalışanların ise 1.488 TL kazandığı tespit edildi.

Çalışanların %93,3'ü özel sektörde istihdam edilirken, %6,7'sinin kamu sektöründe çalışmakta olduğu görüldü. Özel sektördeki ortalama günlük kazanç 1.890 TL iken, kamu sektöründe bu tutar 2.500 TL olarak tespit edildi.

Cinsiyet dağılımına göre ise, çalışanların %62,1'ini erkekler oluşturdu. Ortalama günlük kazançlar incelendiğinde, erkeklerin 1.996 TL, kadınların ise 1.829 TL kazandığı gözlemlendi.

▶ Grafik 7. 4A Kapsamındaki Zorunlu Sigortalıların Dağılımı ve Ortalama Günlük Kazancı - İstanbul

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Temmuz 2025

Türkiye'de 4A zorunlu sigortalıların %66,2'sini erkekler oluşturdu.

Türkiye'de Temmuz 2025 itibariyle 4A zorunlu sigortalı çalışanların ortalama günlük kazancı 1.643 TL olarak gerçekleşti.

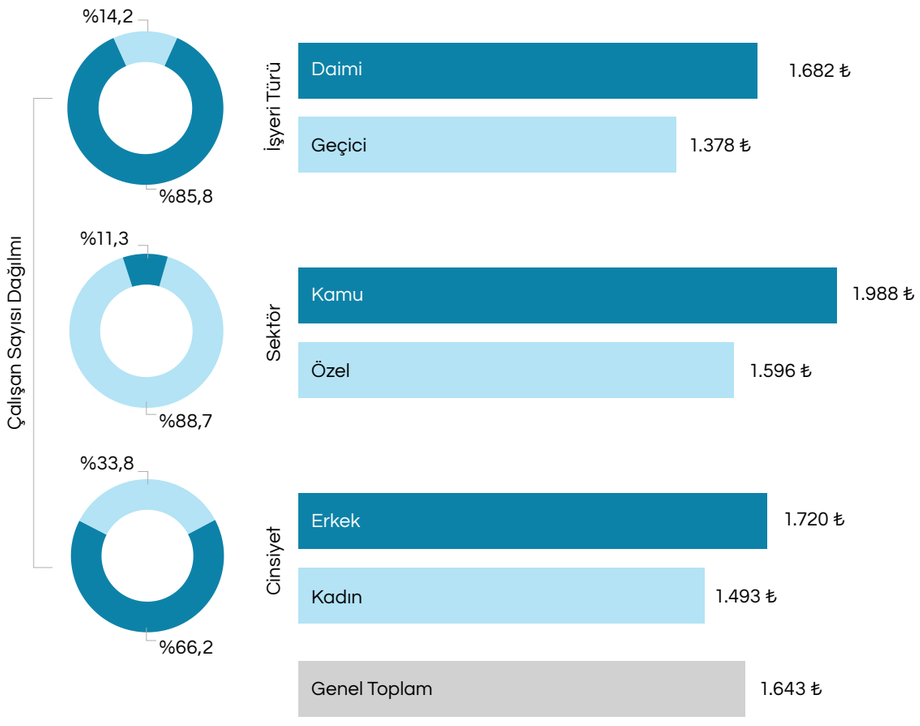
Türkiye'deki 4A kapsamındaki zorunlu sigortalıların büyük çoğunluğunu (%85,8) daimi işyerlerinde çalışanlar oluştururken, %14,2'sini geçici işyerlerinde çalışanlar meydana getirdi. İşyeri türüne göre ortalama günlük kazançlara bakıldığında, daimi çalışanların 1.682 TL, geçici çalışanların ise 1.378 TL kazandığı tespit edildi.

Çalışanların %88,7'si özel sektörde istihdam edilirken, %11,3'ünün kamu sektöründe çalışmakta olduğu görüldü. Özel sektördeki ortalama günlük kazanç 1.596 TL iken, kamu sektöründe bu rakam 1.988 TL olarak tespit edildi.

Cinsiyet dağılımına göre çalışanların %66,2'sini erkekler oluşturdu. Ortalama günlük kazançlar incelendiğinde, erkeklerin 1.720 TL, kadınların ise 1.493 TL kazandığı gözlemlendi.

▶ Grafik 8. 4A Kapsamındaki Zorunlu Sigortalıların Dağılımı ve Ortalama Günlük Kazancı - Türkiye

Kaynak. Sosyal Güvenlik Kurumu, Sigortalı İstatistikleri, Temmuz 2025

Sektörel Veriler Metodolojisi

(4.1) Konut Piyasası Metodolojisi: Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Konut Satış İstatistikleri'nden derlenerek oluşturulmuştur. Konut verileri, TÜİK tarafından 16.09.2025 tarihinde yayınlanmış olup, hazırladığımız bülten Ağustos 2024–Ağustos 2025 dönemi verilerini içermektedir.

(4.2) Ulaşım Metodolojisi: TUHİM (Toplu Ulaşım Hizmetleri Müdürlüğü), BELBİM ve İBB Ulaşım Yönetim Merkezi'nin 01.10.2025 tarihi itibariyle yayınlanmış olduğu Eylül 2025 dönemi toplu ulaşım istatistikleri derlenerek oluşturulmuştur. Ayrıca, TÜİK'in 17.09.2025'te yayınladığı Ağustos 2025 dönemi motorlu kara taşıtları istatistiklerinden de faydalanılmıştır.

(4.3) Turizm Metodolojisi: Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü (DHMİ) verileri derlenerek oluşturulmuştur. Sınır istatistikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 22.09.2025 tarihine yayınlanan Ağustos 2025 verilerini içermektedir. Konaklama ve tesis istatistikleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 05.09.2025 tarihine yayınlanan Temmuz 2025 verilerini içermektedir. Hava ulaşımı istatistikleri, DHMİ tarafından 15.09.2025 tarihine yayınlanan Ağustos 2025 verilerini içermektedir.

(4.4) Çevre Metodolojisi: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) ve İBB Çevre Koruma Şube Müdürlüğü verileri derlenerek oluşturulmuştur. EPDK'nın 30.09.2025 tarihinde yayınladığı elektrik piyasası ve doğal gaz piyasası aylık sektörel raporları Haziran 2025 verilerini içermektedir. Hava kalitesi verileri ise 01.10.2025 tarihinde İBB tarafından yayınlanan Ağustos 2025 verilerini içermektedir

(4.5) Maliye Metodolojisi: Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü ve Gelir İdaresi Başkanlığı verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Hazırladığımız bülten, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından 15.09.2025 tarihinde yayınlanan Merkezi Yönetim Bütçe Denge Tablosu verileriyle, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından 08.09.2025 tarihinde yayınlanan Mükellef Sayıları İstistikleri'ninin derlenmesiyle oluşturulup, yapılan çalışma Ağustos 2024–Ağustos 2025 verilerini içermektedir.

(4.6) Dış Ticaret Metodolojisi: TÜİK, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Dış Ticaret İstatistikleri, TÜİK tarafından 30.09.2025 yayınlanan Ağustos 2025 verilerini içermektedir. Şirket verileri, TOBB tarafından 19.09.2025 tarihinde yayınlanan Ağustos 2025 verilerini içermektedir.

(4.7) İşgücü Piyasası Metodolojisi: Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verilerinden derlenerek oluşturulmuştur. Sigortalı çalışan verileri, SGK tarafından 30.09.2025 yayınlanan Aylık İstatistik Bülteni verileri derlenerek oluşturulup, Temmuz 2025 verilerini içermektedir.

İstanbul Planlama Ajansı

ipa.istanbul ipaistanbul ipa.istanbulplanlamaajansi